

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Kő és virág.

Budapest, április 11.

Az a kő, melylyel Tisza Istvánt Debreczenben megdobálták s az a virág, melyet Aradon Kristóffy József utjába szórtak: egy országutról valók. A kő nem volt magyar kő s a virág nem volt magyar virág. Az utca nemzetközi közönség, a hónap vagy hónapután eseményes szavazói dobták a követ is, a virág is, azt akarván kifejezni könyvetlen virágnyelven, hogy nekik az általános, titkos és egyentől választói jog kell a kővel dobálják azt, aki a reform radikálisabb formája ellen agítálni mer, de virággal hintik meg utját annak, aki olyan radikális, mint maga az utca.

Kő és virág éppen olyan kevésbé lehet argumentum, mint a tintatartó. A debreczeni kő és az aradi virág pedig még kevésbé vehető argumentumnak, mert csak azt akarja brutálisabban bizonyítani, amit ugyis tudtunk, hogy a szervezett szocialisták a választói jognak fenntartás nélkül legradikálisabb reformját követelik. Mikor a szocialisták népgyűléseket tartanak, tüntető felvonulásokat rendeznek és országsszerte mozgalmakat szítanak: hitünk szerint magukhoz és az ügyhöz egyaránt méltóbban képviselik a jogokból kirekesztett munkásság követeléseit, mint ami-

kor követ és virággal operálnak. De azért a kő és a virág sem ejt bennünket kétségbe. A kövek nem fogják Tisza Istvánt megfélemlíteni s a virágok nem fogják Kristóffy feltámasztani — mert azt a két szerencsétlen végletet, melyet Tisza és Kristóffy képvisel, nem lehet követ és virággal, hanem csakis alapos nemzeti megfontolással kitölteni. S a nemzetközi követ és virággal a nemzeti megfontolást elnémitani nem fogják.

Tul követ és tul virágon az igazság az, hogy Tisza István éppen olyan szerencsétlen véglet, mint Kristóffy József. Kettőjük között jóformán csak az a különbség, hogy Tisza csak az utca ellen bátor, Kristóffy pedig csak az utcán bátor. Egyébként az a lovas, sőt urlovas Bolond Istók, aki tegnap bekukkantott Debreczenbe, éppen úgy nem beszélt a polgári Magyarország meggyőződéséből, mint az az ideges és maniákus Rontó Pál, aki az aradi utcák védelme alatt próbált megint agítálni. Szerencsétlen véglet az, ha Tisza István azt hirdeti, hogy a magyar intelligencia sorakozik a radikális reform ellen, mert mondhat ilyet Tisza az ugynevezett történelmi osztályokról, melyeket azonban merészség volna a nemzet intelligenciájával azonosítani, de nem mondhatja ugyanezt arról a negyvennyolc óta meggyökerezett és megerősödött, intelligens középosztályról,

mely nem feledte és nem feledhette el, hogy a maga fejlődését éppen a negyvennyolcban kiterjesztett népjogoknak köszönheti. A magyar intelligenciáról tehát csak a végletes elfogultság mondhatja, hogy úgy fájna a népjogok igazi kiterjesztésétől, mint Tisza István és junker-udvara. De szerencsétlen véglet az is, ha a maniákus Kristóffy udvari zománcot akar adni a szocializmusnak s Ferencz Józsefet, aki magasabb politikai taktikából a jogtalanok támogatását keresi a jogokból többet követelő nemzet ellen, megteszi elvtársnak és az utca patrónusának. Két szerencsétlen véglet ez s az igazság ott van valahol a közepén, ahol nem tetszik ugyan egészen se a királynak, se a szocialistáknak, de annál inkább az egész dolgozó magyarságnak.

Ha azonban megnézzük, hogy mit teszi lehetségessé a két véglet grasszálasát, mi önt bátorságot Tisza Istvánba, hogy így beszéljen és mi bátorítja fel Kristóffy, hogy kibujjon bagolyfészkéből: a feleletet nem nehéz megtalálnunk. A kormány határozatlansága, sőt inkább a kormány gonoszul célzatos némasága teszi, hogy mindkét véglet napvilágra merészkedik. Volna csak a kormányban elegendő politikai becsületesség, hogy határozottan és főharamgyarazhatatlanul jelezze választójogi álláspontját: akkor a végletek vitustán-

Ha nem szeretsz ...

Irta: Rózsahegy Kálmánné.

Csak úgy hívták őket: a nagy maestro és a bella Marguerita. Egész Róma rajongása és hódolata vette őket körül. Mind a kettő Isten áldotta ragyogó talentum volt, a drámai színház hőse és hősnője.

A maestro már negyven év körül járt. Magas, halovány, finom, graciózus, nem olaszos, mondhatnám internacionális férfiszépség volt, és a szemében, benne lakozott az élet minden megoldható és megoldhatatlan gyönyöre.

A szép Marguerita pedig asszony volt — az asszonyok asszonya, mert viszont ő benne lakozott nemének minden sajátossága komprámlva, összekavarodva, forrongva; és alkatosa azért volt mindig tökéletes, mert minden alkalmankor az a lény bontakozott ki a csodálatos zürzavarból, a lényéből, amit éppen megjátszania, megéreznie kellett!

És ők ketten együtt, — kiegészítették egymást. Tökéletesen szép látvány volt az ő együttes játéka: vergődésük, kilódásuk és a szerelmük — oh a szerelmük! Az ébredő, a nyitkozó, a kifőrdő, az egymásba olvadó szerelmük! A színház templommá emelkedett — és a látó varázs fogott el mindenkit, ki őket hallotta, és látta egymáshoz simulva, remegve, vagy lázasan összelelkező — esőka forrva ...

Egész Róma bálványozta őket, és örökös kérés és vita tárgyát képezte: hogy mi kö-

zük egymáshoz az életben. Természetesen legtöbbször az a kényelmes nézetem voltak, hogy szeretik egymást, hogy gyöngéd viszony köti őket össze, hiszen a bella Marguerita a legképrázatosabb udvarlóknak, ajánlatoknak ellent állott, a nagy maestro pedig állandóan nagy fehér arany szemű Marguerita virágot hordott a gomblyukában, állandóan — télen, nyáron.

Pedig hát a dolog nem volt ilyen egyszerű, sőt szokatlan bolondos — furesa, de abszolút művészi színezetű.

A bella Marguerita, a bájos művésznő ugyanis fiatal szíve minden remegésével és forró léve minden varázsával halálisan szerelmes volt az ő maestrojába, — de a Maestro viszont — az életnek is nagy mestere lévén, csak minden asszonyt szeretett — igen, minden asszonyt, ki utjába került és neki tetszett, kellett. Rómához egész közel gyönyörű helyen sötétzöld esődes ligetben kis kastélyban lakott — kis kastélyban, mely kéjlakhoz volt hasonló szebbnél szebb, színes, illatos selymes szobáival — télikertjével és hófelér márványterrásszával. És a maestro nem unt rá arra az életmódra, melyet megszokott: estéről estére, mikor autóján hazaszárgult, pazar, néha eszeveszett mulatozás várt rá, és ő — ő már csak a szeretkezésnek hódolt, a fájó értékes szenvedélyeket csak a küzdelmes fiatal éveiből és jelenleg csak a színpadon ismerte.

És így történt, hogy a bella Marguerita hiába zokogta el a maestro előtt szíve fájdalmát, hiába kérte szerelmét — a nagy maestro ilyenkor nyugodtan, lágyan magá-

hoz vonfa a gyermeket, finom mosoly játszadozott ajkai körül és simogatta a gyönyörű hársnyos arcát és kissé szánakozva, mondjuk megindultan nézett a mélyéges könyben ragyogó szemekbe bele — és nagy fensőséggei — biztonságai halkán mondogta, hogy:

— Nem gyermekem, nem, nem.

— Ő tudta, hogy miért?

Ez és sok ehhez hasonló jelenet a Marguerita öltözőjében játszódott le. Utána a lány rendesen nagyon sirt — és a maestro ezt rendesen kényelmetlenül találta. — Mint a legtöbb önző férfi: ő sem nézhette az asszonykönyvet — távoznai készült hát, de előbb a lány virágját, a nagy fehér arany szemű Margueritát feltűzte — aztán vette a bundáját, és a szép Marguerita vágyakozó tekintettel nézte, hogy a kis virág milyen remegve simul bele a puha, illatos, finom prémbe. Nézte-nézte, de a nagy maestro mindig könnyen mosolyogva távozott.

Igy mulott el sok-sok idő. A lány minden boldogsága az volt, ha együtt játszottak és szerelme vágya, életének minden tartalma a sok imádón, mecenáson, no, és végre a sok ragyogó gyémánton keresztül is a nagy maestro maradt.

Egyszer egy este, valami nagyon buja szerelmes exotikus darabot játszottak. A bella Marguerita esudás kosztümöt viselt — talán ezüsttel átszőtt pókhálót — és a térdig érő haja fedte leginkább rózsaszínű szoborhoz hasonló testét — szóval szebb volt, mint valaha és akkor az történt, hogy a maestro kaczerkodni kezdett vele.

A jelenésükre vártak a kulisszák mö-

ozot nem járhatnának, akkor nem történhetnék meg, hogy Tisza István Debreczenben kompromittálja, Kristóffy pedig Aradon gyalázza meg a magyar intelligenciát és akkor nem lehetnének tanui annak a csuf találkozásnak sem, hogy Tisza István épp úgy maga mellé ránczigálja a király személyét, mint ugyanakkor Kristóffy József is. A debreczeni utca akkor tudná, hogy becsületes reformot akar a kormány és nem is törődne Tisza István különvéleményével, tehát nem dobálna kövel. Viszont az aradi utca tudná, hogy a kormány be is tudja váltani, ami reformot ígér, míg Kristóffy Rontó Pál csak felelősség nélkül licitál az utca kegyére, tehát nem hintené meg utját virággal. Nem repülne kő és nem hullna virág, mert az ország tudná, hogy a végletek között, mi a kormány álláspontja.

De hol van, aki most tudhatja, mi a kormány álláspontja? Tudja-e vajjon maga a kormány is? Abszolút sötétségben van az ország s ez szabadjára ki fészkebből úgy a reakció baglyát, mint a demagógia vészmadarát. Kő és virág: csak a sötétben hagyott utca nyugtalanságának eredménye. Kő is, virág is mindjárt kevesebb lesz, ha egyszer világosság támad. S hogy nem akar támadni: csak a kormány gyávasága vagy gonoszsága.

Budapest, április 11.

A miniszterelnök gyengélkedik. A magyar miniszterelnök beteg. Láz gyötri majdnem állandóan, amióta a parlament utolsó ülésében az a sajnálatos és elítélni való mérénylet meg is sebezte, föl is izgatta. Eleinte ez a láz nem nyugtalanította környezetét, de az idő mult s a miniszterelnök állapotát, viselkedését heves lázak, gyötrő álmatlanságok tették türelhetlenné, ami végül az orvosokat is meghökkentette. Miért egy magyar miniszterelnök állása normálisabb időben

gött, a férfi egész közel vonta a lányt magához — remegtek mind a ketten, és a maestro nagy nyugalmát mámoros gyöngeség váltotta föl — simogatta a lányt és sutogott neki egész halkán:

— Jó volna, ugy-e? csakugyan szebb vagy mindennél, mindenkinél — gyönyörűsége vagy —

— Csak egyszer, egyetlen egyszer — lilegte a lány — hát hadd magad szeretni, te örült, te minden, hát ugy-e eljöhettek — csak egyszer, csak ma — szerelmem...

— Nos jól van, — mondta gyönyörködve és mosolyogva a maestro, — ma éjjel a télikertben várlak.

Aznap este úgy fejezték be az előadást, úgy játszottak, hogy a függöny legördülte után a közönség félóráig tombolva látni akarta őket újra és újra.

De, és ez egy kisé szomorú: mire a maestro cigarettázva vidáman ült a száguldó antójába — elfelejtette, egészen elfelejtette, hogy mit ígért az ő megbabonázott imádójának.

Hazaérkezve meg éppenséggel nem volt ideje vele törődni, mert három új amerikai, kicsi, finom, szőke tánczos vendége volt és a többiek is mind a legjobb hangulattal várták, és vígan voltak, ittak, muzsikáltak — és táncoltak.

A bella Marguerita pedig örjögve tört be az öltözőjébe és örjögve ugrott a kis Julietta nyakába. Csókolta, mint egy bolond a kis komornát és göröcselve, mint egy nagy gyerek, félig sirva, félig nevetve ujjongott — és egyre azt kérdezte, mit vegyen magára,

sem mondható sinecurának, ilyenkor, választások előtt vasidegzetet és vasszervezetet kíván: az orvosok azt követelték Khuen-Hédervártól, hogy egészségi állapotára való tekintettel még idején vonuljon vissza a politikától. Ilyen értelemben próbált reá hatni gyöngéd környezete is. A miniszterelnök azonban kijelentette, hogy a visszavonulás most a gyáva megfutamodás látszatával birna, amit nem vállal, ha az életébe kerülne is. Ekkor legalább arra próbálták rávenni, hogy egy hónapra utazzék el és tartózkodjék minden idegölő munkától. Khuen azonban sokáig erre sem volt kapható. Tudja ugyanis, hogy mihelyt a munkából csak egy napra is kiáll, kettős baj fenyegeti. Az még csak a kisebb baj, hogy a közvélemény rosszra fogja magyarázni ideiglenes félreállítását. A nagyobbik baj az, hogy a munkapártban lapangó ellentétes áramlatok, melyeket csak az ő személye tart feken, igazán mindjárt összeütkeznének, ha ő egy hónapig elutaznék. Így aztán a helyzet betegsége sokáig makaesésá tette a beteg miniszterelnököt. Inkább fél-tette a helyzetet, mint önmagát. Ma azonban vagy a helyzet javult vagy a miniszterelnök állapota rosszabbodott, mert most már félhivatalosan is jelentik, hogy Khuen egy időre a Semmeringre vagy Abbáziába utazik. Neki őszintén javulást kívánunk, a helyzetnek alighanem kiába kívánánk hasonlót. S hogy annyi ellenkezés után mégis elutazik, talán úgy magyarázható, hogy — őrajta még lehet segíteni.

Vasárnap a politikában.

— Apponyi, Tisza, Zichy János, Kristóffy és Serényi beszéde. —

Mozgalmas vasárnapja volt tegnap a magyar politikai életnek: minden párt kiemelkedő fontosságú agitációs gyűléseket tartott a vidéken és érdekes politikai nyilatkozatok estek meg országszerte.

A sorrendben első helyen kell megemlíteni gróf Apponyi Albert mádi beszédét, melyet a mádi kerület Kossuth-párti képviselő-jelöltjének, Bernáth Bélának programbeszédjét követőleg mondott el. A vasárnapi meg-

melyik ruhába a legszebb, melyik köpenyt vegye — milyen színt, mit, mit — stb. stb.

— Megvan! — sikítá halkán, — kicsi Juliettám, megvan! Eredj haza, — de siess, röpjél, és keresd ki azt a kis rózsaszínű se-lyeminget, azt a gyémánttal, gyönggyel ki-varrottat, amit az orosz nagyhercegtől kap-tam, és amit az ő kedvéért sohase akartam fölvenni — ez utóbbit mosolyogva, igazi asz-szonyos örömmel mondta — nos, hozd el azt — és a nagy hermelinbundát — érted, kicsikém? Mást ne hozz el! Minden más fö-lösleges, — érted? — érted? érted? — és bol-dog szédüléssel ült a tükre elé.

A kis Julietta megértette uróját — és boldogan öltöztette — vagyis aggódva bur-kolta be a nagy bundába.

És röpjött a kicsi — de még gyorsabban röpjött a szívének vágya: már ott volt az ölébe, az ajkán — már elborította az egész gyönyörű embert lángoló szerelmével.

Egy kicsit vaczogva ért a télikertbe, — kisé sápadt is volt — és akadozva adta elő az imasnak, hogy várja a nagy maestrót, — hogy kéreti jöjjön ki.

Erre megjelent ő. Még hódítóbb, még varázslatosabb volt, mint rendszeren, forró láb-ban égtek a szemei — és mámorában csupa indulat és erő volt. De hogy megpillantotta a lányt — ajka göröcsösen megszünt mo-solyogni.

Azért átfogta a remegő testet — és hal-kan dadogta — — —

— Gyermekem, lányom, drága asszony, te! Nem kellett volna, oh, mit tettél, miért

nyilatkozások közül ez a beszéd nyugodt, elő-kelő tónusával és művészi formájával is kivá-lék. Apponyi mádi megnyilatkozásai első-sorban a Hegyaljának szóltak, hatásuk azon-ban az egész országban érezhető lesz. Apponyi nyilatkozatai mély hatást gyakorolnak nem-esak a népre, de a politikai vezető körökre is. Legjobban bizonyítja ezt az, hogy gróf Tisza István is, aki tegnap Debreczenben polemizált az Apponyi nyilt levelével, kénytelen volt ki-jelenteni, hogy passzió az ilyen érveléssel szemben fölvenni a vita fonalát. A Kossuth-párt mindenütt nagy lelkesedéssel veszi fel a küzdelmet a Kossuth-zászló győzelméért s nem felesleges lármával, hangos handabandával folytatja az agitációt, hanem úgy, hogy a ve-zetők mindenütt megjelennek, ahol szükség van rájuk és úgy hirdetik a nyugodt és meg-fontolt, de ézeltudatosan előretörő negyven-njelez politikáját.

A Tisza István beszéde Debreczenben hangzott el, a nagy magyar városban, a kálvi-nisia Rómában. Azt, hogy Tisza éppen ezt a várost választotta ki nyilatkozatai megtételére talán felekezeti szempontok is okozták. Tisza István meg akarta mutatni, hogy ur a nagy református góczpontban. Ebben azonban nem volt szerencséje: mint minden utjára, úgy ide is elkísérte a kő és a záptojás. Tulajdo-nitsa ezt Tisza István annak a politikának, amelynek a szolgálatában áll s melynek sarka-kalatos tétéle, hogy a népet nem akarja az alkotmány sáncaiba beemelni. Polémiaja Debreczenben is ugyanolyan éles és szenvedé-lyes hangú volt, mint máskor mindenkor; talán alkalmas arra, hogy a hiveket magához fűzze, de nem alkalmas arra, hogy új hivatást meggyerjen. Tisza István a harmadik kerület jelöltje, Láng Lajos mellett agitálni ment le Debreczenbe. Azonban az egész vállalkozás nem sok sikerrel keesgett. Debreczen megmu-tatta annak idején, hogy az öreg Tiszát is, aki talán népszerűbb ember volt a fiatal Tiszánál, meg tudta buktatni s aligha fog most arra

jöttél el, — most menj szépen haza, — no menj szépen haza...

— Nem, nem sikongott a lány — és a lábai elé vetette magát — a prémes bunda már csak félig fődte — és a nagy maestro, mint egy káprázatra, úgy tekintett rá, — de aztán egy lépéssel eltávolodott tőle és be-szélni kezdett.

— Nem akarom, hogy tovább szomor-kodj értem, — mondta, — én, bár már ré-gen kinőttem belőle, de semmit se méltányo-lak jobban, — mint az emberi szenvedést.

— Figyelj ide, gyermekem, úgy képze-lem, ha megérted a dolgokat, nem okoz majd több bánatot néked. Jól tudom, hogy úgy sze-retsz engem, mint senki más, — és tudd meg végre, hogy én is úgy szeretlek téged. — ahogy én csak tudok szeretni. — Nem fájón szenvedéssel, — de vadul, vágyakozva, — néha örjögve utánad — és — és mégse lehetünk soha egymásé, mert én nemcsak ember, — de művész is vagyok. Sőt! talán inkább művész, mint ember. Értsd meg jól — fogd föl a megfoghatatlant — és éld át, amit mondek! Nekem, mint színésznek szük-ségem van erre az áldozatra, mert az érted való vágyakozásom és magja, az éltetője az én művészetemnek — és én érzem és tudom, amíg ez meddő, addig a legtermékenyebb forrása az én művészi munkámnak! Ha már egyszer az enyém volnál, soha többé nem kap-nám meg tőled azt az illúziót, amelyre oly nagy szükségem van, amely szárnyakat ad nekem és visz föl magasba — a lehetetlen és elérhetetlen boldogság és gyönyör világába! Érted-e? — hogy ha egyszer az enyém vol-nál, — soha többé nem tudnánk úgy együtt

vállalkozni, hogy Tisza István ajánlatára Láng Lajosot megválassza. Láng Lajos különben maga is érzi ezt, mert más mandátumra is pályázik.

Hogyha Tisza István Debreczenben maga érdemelte ki a követ és a záptojást, amivel fogadták, ő szerezte meg azokat az ibolya-csokrokat is, amelyekkel Aradon — Kristóffy Józsefet fogadták. Kristóffy az aradi vértanúk városában maga sem számított, nem is számíthatott erre a fogadtatásra; tulajdonítsa ezt annak, hogy gróf Tisza István a múlt héten járt Aradon, s a munkásságát teljesen maga ellen bősztette a választói jog tárgyában vallott elveivel. Kristóffy aradi ünneplése pillanatnyi fellebbanása volt a munkásság indulatának. Különösebb politikai hatása nem várható.

És ha Tisza Debreczont, a kálvinista Rómát kereste fel, gróf Zichy János viszont Székesfehérvárt, a katolikus püspöki várost választotta ki arra a célra, hogy programbeszéd keretében nyilatkozzék a politikai aknilitásokról. Székesfehérváron kívül Zichy még Pécsen és Egerben is jelöltette magát: az első püspöki, a második érseki székhely. Három ilyen főpapi emporiumot választott ki tehát magának arra, hogy mint a katolikus egyházi mozgalmak régi embere mandátumért pályázzon. Ezekután bajos volna elfojtani a kormány ellen azt a vádat, hogy a választási küzdelemben a felekezeti érzelmeket is beleviszi. Remélhető azonban, hogy ezt a kísérletet még a püspöki városok józan gondolkodású választópolgárai is érdeme szerint fogják visszautasítani.

Apponyi, Tisza, Zichy és Kristóffy vasárnapi beszédét ma követte a gróf Serényi Béláé, aki Miskolcra pályázik mandátumért.

Részletes tudósításunk a következő:

Apponyi Albert Mádón.

A mádi kerület Kossuth-párti jelöltje, Bernáth Béla, vasárnap mondott programbeszédét Mádón, ahová több volt képviselő társaságában gróf Appo-

nyi Albert is elkísérte. Apponyit a pályaudvaron nagy néptömeg üdvözölte, a nők virágot adtak neki.

A népgyűlésen mintegy háromezer ember jelent meg. Bernáth beszédét nagy tetszéssel fogadták s dr. Székely pártelnök indítványára egyhanguan jelölték.

Ezután gróf Apponyi Albert beszélt. Bernáth érdemeit méltatta, majd a politikai helyzettel foglalkozott. A kormány kinevezése, ámbár pártja nem volt, alkotmányos szempontból nem kifogásolható. De a kormány a legtöbb kérdésekre nézve nem vall színt, hogy mit akar. Nem elég azt mondania, hogy az események őt igazolták, még ha ez való volna is, nem elég azt mondania, hogy nem akarja azt, amit mi akartunk, hanem azt is meg kellene mondania, hogy ő mit akar. E mellett a kormány törvénytelen ségét követett el a Ház elnapolásával és feloszlásával; más események, amelyek politikáját igazolhatták volna, eddig nem történtek. Hogy a mi politikánk még nem vált be, csak akkor mondhatnánk, ha politikánkat keresztül vihettük volna és abból a népre nem keletkezett volna áldás. De éppen azért távoztunk a kormányról, mert a mi politikánkat nem tudtuk keresztül vinni. Amit keresztül vittünk, az igen is bevált a népek áldására. (Lelkes éljenzés.) De hát ha ellenfeleinknek mégis van politikája, amelyről azt állítják, hogy bevált, az nem lehet más, mint a régi szabadelvű pártnak politikája. Hát melyik része annak a szabadelvű politikának vált be? Talán november 18., mely az ellenzéknek többséget adott? Miért vesznek fel új nevet, ha olyan nagyon bevált az ő politikájuk, miért nem büszkélkednek azzal a zászlóval kezükben? (Élénk tetszés.)

Apponyi ezután rámutatott a kormány tagjainak a választójog kérdésében tett ellentmondó nyilatkozatára, melyet a miniszterelnök azzal a kijelentéssel ütött el, hogy a miniszterek nem papagályok, hogy egymás szavát ismételjék. Ez még a legértelmesebb nyilatkozat, amelyet a kormány jellemzésére felhozhat. (Élénk derültség.) A kormány kebelében csakugyan megvan az egyetértés abban az óhajban, hogy a választáson többségre jussanak. Ezt az egyet elhiszem. (Élénk tetszés.) Hát ez a kormány kéri az ország választóközönségének bizalmát. (Élénk tetszés és éljenzés.) Csak egy programpontra áll előtünk teljes tisztaságban és ez az, hogy lemondást kíván a nemzet ama jogainak érvényesítéséről, amelyek törvényeinkben biztosítva vannak és amelyek végrehajtására és érvényesítésére ennek a nemzetnek élet-szüksége van.

A nemzeti jogok fejlesztése tekintetében két kérdés van előtérben: a gazdasági önállóság kérdése, a másik pedig a katonai kérdés. A gazdasági önállósághoz jogunk van s ezzel a jogunkkal a észszerűség szerint élni is kell. Sajnos, hogy ha élni akarunk vele, akkor mindjárt kiderül, hogy

azok csak kirakatba tett jogok. A katonai téren mindazt ki kell küszöbölni a hadseregből, ami a nem magyar ajkú polgárokat a magyar állam ismeretére és tiszteletére nem tanítja s ami még elég van a hadseregben. Ilyen örökséget még nemzet nem követett el maga ellen, hogy ilyen intézményeket tartsa meg és ezért nekünk feladatunk, hogy abból az intézményből, melybe összes fiaink belemernek, küszöböljük ki azt, ami a magyar állam, mint legfőbb fenségnek kultuszával ellenkezik és vigyük be a mi kiegészítő, az iskola munkáját, hogy a kaszárnya folytassa a nevelést, hogy összes ifjainkban a magyar állam tudata gyökeredzzék meg. És mivel mi nem akartunk e czélekről lemondani, azért nem vagyunk mi kormányon és azok, akik kormányon vannak, nem képviselnek semmi egyebet még, mint e czélekről való lemondást és ezt nevezik, nemzeti munkának. (Lelkes éljenzés.)

Ezután a választójogról beszélt Apponyi. Az általános választójogot azért adták a Héderváry-kormány kezébe, hogy azzal, mint valami aknával, a történelmi Magyarországot fölröbbanthassák. A kormánynak ebben az országban semmi talaja nem volna, ha segítőtársa nem akadt volna Tisza Istvánban, aki a régi szabadelvű párt erejét képviseli. Ez a férfi pedig a választási törvényben éppen ellenkező irányzatokat képvisel. És miután nála nélkül megenni nem tudnak, az ő nézeteit pedig a fölből nyert küldetés folytán elfogadniok nem szabad, ez az oka annak, hogy mélységesen hallgatnak a választási törvény kérdésében.

Én a választójog fokozatos kiterjesztését akarom — folytatta Apponyi — és most is az legeg előttem mint czél, hogy minden ember, aki közhelyeket visel, jogokkal is legyen felruházva. De a haza iránti kötelességünk parancsolja nekünk, hogy megtartsuk a fokozatosságunk civét. (Éljenzés.) Azért az általános választói jog megalkotásában fokozatosan, akkép akarok előrehaladni, hogy minden népréteg részesüljön jogokban és az ő érdekeiket a parlamentben érvényesíthesse, mégis biztosítva legyen először az okosoknak uralma ebben az országban, másodsor és főleg ez: ennek az országnak magyarsága, ennek a hagyományos történelmi Magyarországnak továbbhaladása, de nem fölforgatása, nem összetörése, mert nincs az az egyéni jog, mely előttem felette álljon a magyar nemzet évezredes Isten és ember előtt ezer és ezer nemes ember vérének elhullatásával, millió meg millió munkás ember verejtékével, ezer meg ezer lélesnek szellemi munkájával, annyi mártírnak halálával megszerzett joga ahhoz, hogy mint magyar nemzet fussa tovább pályáját, mint magyar nemzet emelkedjék a diadolságnak, a haladásnak legmagasabb fokára és mint magyar nemzet adja majd magyarrá vált összes polgárainak az egyenlő jogokat, az egyenlő kötelességeket. (Hosszas lelkes éljenzés és taps.)

játszani, mint eddig, — nem tudnék úgy vágyódni érte, úgy csókolni téged, — és nem tudnék oly tökéletes meggyőződéssel átérzeve szenvedni, rombolni, gyilkolni, ölni, meghalni miattad, mert már te is csak az volnál számomra, mint a többi.

— És most megértetted-e, amit mondtam, oh kell, hogy megértsd, hiszen művész lélek vagy te is! és ugy-e, nem csufolsz ki, nem vész meg, érte, ugy-e megértetted, — hogy én a férfi — fölfájdozom magam a nálamnál erősebb művésznék!!!

A tárnalyó Margueritával forgott a világ — és egyelőre csak azt érezte, erősen érezte, hogy csak szerelem nélkül lehet így okoskodni, — így megalkudni — később aztán fájón tudatára ébredt annak is, hogy a nagy maestro lemondásában semmi fájdalom, szomorúság sincs, sőt — valami beteges, kéjes gyönyör...

Már nem sirt — de mintha az egész élet kiröpült volna belőle — csak vonszolta magát a kocsijáig — aztán minden bucsu nélkül lémán elváltak. — Amint magára maradt — úgy érezte, szörnyű nagy — tompa fájásu sebet kapott, — amelyből most bugyog a vér — egyre bugyog, — amíg végre minden fájdalomnak egyszer csak vége szakad majd.

Aztán megint elmúlt sok, sok idő; mindkettőjük művészete még nemesebb, még kiforrottabb lett, a szép Margueritáé pedig még mélysegesebb, asszonyibb — a sok szomorúságnak miatta.

Már az egész művelt világ ismerte neveiket, — és gyönyörködött az ő tüneményes együttjátszásukban.

Egyszer egy új, merész, erős, nagy ta-

lentum munkája került a színházhoz. Egy dráma, hol az asszony előbb a férjét csalja meg, — éveken át, majd ráunva a szeretőjére, ki öregedni kezd — azt csalja meg egy ifjabb — egy tüzesebb, egy hódítóbb másikkal és ebből alakul ki a megrázó dráma.

A csábító, forróvérű asszonyt természetesen a bella Margueritának szánták, de szerző is, igazgató is nehezen tudták elhatározni, hogy a nagy maestro a két férfiszerep közül melyiket játssza.

Végül mégis elhatározták, hogy az elhagyott szerető művészién megrajzolt vad és szenvedélyes alakját bízzák rá. És a fiatal ember szerepére nagy körültekintés után találtak egy igen értékes talentumnak ígérkező új erőt.

Természetesen az érdekes darab szenzációs sikert aratott — és ebben nem csekély része volt annak a körülménynek, hogy a nagy maestrót egész szokatlan új formában esodálhatták — és a bella Marguerita más valakiért epekedik, lángol és máshoz simul épp oly remegőn vadul, szenvedelmesen.

De a maestro — oh, a maestroval mi is történt csak? Ó, aki éveken át megszokta, számtalan esteken át, bár szerzői fantázia szerint, de a bella Marguerita által szeretve lenni, egészen új — nyugtalanító érzések fogták el annak ismételt látásán, hogy az asszony egy másikat — egy sokkal fiatalabbat szeret, nagyon szeret.

Sőt lassanként suttogni is kezdték mindenfelé, hogy a szép Marguerita és az új művész tényleg szeretik egymást...

Elég az hozzá, hogy a nagy maestro gyö-

nyörrel narkotizált, szíve megmozdult, és zsibogni, forogni és ismét fájni kezdett — hja, — ő éppen azt a kort érte, mikor a férfiak már megint tudnak szeretni. És ahányszor az új darabot játszották, pokoli szenvedés, féltékenység, vágy gyötörte — és végül olyan szerelem fogta el, mit is mondjak, — talán éppen olyan szerelem, mint aminőt már olyan régen mosolyogva megtagadott — és mint aminőt mindig olyan kolosszális művészettel tudott interpretálni...

A bella Marguerita mindezt nem vette észre. Mert tény, ami tény, ez egyszer nem tévedtek a suttogók: szenvedélyesen megszerette az ő forró, fiatal, szépséges, új partnerét. Nem volt hát ideje törődni a múlt keserveivel — és boldog gondtalansággal vetette magát szerelmesének erős karjai közé...

A nagy maestro már alig bírt magával, — az összes eddigi raffinált nyugalma elementáris erővel kinzó szenvedélybe tört ki — és mikor az mindennél erősebb lett — igen egy este megvárta az asszonyt előadás után és bevallotta neki szerelmét.

A bella Marguerita — éppen csak hogy meghallgatta — láthatólag idegesen sietett, igyekezett haza — és mikor a maestro már lázas örjögéssel sirva könyörgött neki — még arra se volt ideje, hogy egy kicsit asszonyosan örüljön diadalának — hogy imo — változnak az idők és szerelmek, nem, nem, alig figyelt oda — és nem gondolt egyébre — mint arra, ki őt szereti és várja és akit ő szeret és akihez most siet, bologan siet...

Oh, a maestro herasztóan és sokat szenvedett, — megtört, megrokkant, nagyon szo-

A rendkívül nagyhatású beszéd után *Mecner* Béla főrendiházi tag mondott buzdító beszédet, majd *Buza* Barna fejtette ki, hogy bár különböző pártokban, de mind a két függetlenségi párt egy célért, egy eszméért küzd.

A gyűlés után *Apponyi* Albert gróf tiszteletére banket volt, mely után *Apponyi* és kísérete Budapestre visszautazott.

Tisza István Debreczenben.

Gróf *Tisza* István vasárnap délben a tizenkétórás gyorsvonattal érkezett Debreczenbe *Berzeviczy* Albert és több munkapárti társaságában a debreczeni munkapárt alakuló gyűlésére.

Csendőr szurony közt a vasuti állomás és törnyéke valóságos ostromállapot képét mutatta, a gyűlés rendezői az egész környék csendőrségét és katonaságát koncentrálták erre a napra Debreczenbe, eukivül számos budapesti detektív és határrendőr is érkezett a városba.

A várótermekben és a folyosókon feltűzött szuronyú csendőrök őrködtek. Az állomás előtti téren mintegy száz csendőr s temérdek rendőr foglalt állást egy csendőrhadnagy vezérlete alatt. Az egész helyi helyőrség szombat este hét órától kezdve, együtt volt tartva. A bevonulás alkalmával a Batthyány-utczában három század buszárság volt elhelyezve, várva a parancsra. A József főherceg-utczában lovascsendőrök, a Simonffy-utczában leve rendőrök tanyáztak. Az állomás előtti terület őrségi tömeg lepte el, amely Tiszát már megérkezése előtt zajosan megabuzogolta. Midőn *Tisza* alakja, rendőrtől és csendőrtől körülölvén, feltűnt, a hatalmas tömeg égetve őt abuzogolásban tört ki s a levegőben vörök röpkedtek. Az egyik *Végh* Gyula főkapitányt érte és összetörte a szemüvegét, egy másik kődobás *Szabó* József rendőrt sebesítette meg. *Rostás* István újonnan kinevezett helyettes főkapitány intézkedésére ekkor a lovascsendőrség belevágtatott a tömegbe és kardlappal verte szét az embereket, a katonaság pedig puskával fordult a tüntetők ellen. Több embert letartóztattak. Csak lassan sikerült a terület megtisztítani és a rendet annyira helyreállítani, hogy a bevonulás megkezdődhessen.

Tisza kíséretével együtt mintegy hat-hét kocsi vonult be a városba a tömeg folytonos abuzogolása között. Leghevesebb volt a tüntetés a Petőfi-kert sarkán, ahol a kocsikat kövekkel és záptojásokkal dobálták meg. A kövek többeket találtak. Ekkor a csendőrség feltűzött szuronyával rohant a tömegre, azt visszaszorította s közülök többeket letartóztatott. Így érkeztek meg a Bika-szállóhoz, melynek nagytermében volt kitűzve a gyűlés. A Bika-szálló szintén az ostromállapot képét mutatta. A menetet kísérő csendőrség és rendőrség a szálló előtt levő területet elfoglalta. A tömeg

moru napokat élt át egyedül — egészen egyedül.

És egyszer egy vad tavaszi éjszakán — az történt, hogy úgy elfogta fájó vágyódása, hogy minderről megfeledkezve, éjnek idején hozzá hajtatott — igen, egyenesen hozzá, a bella *Margueritához* — egy tavaszi bolonds forró éjszakán.

A kis *Julietta* sehogyse akarta bebecsülni — könyörögve rimázkodott — hogy távozzék, hogy urnője nincs egyedül — de a maestro félrelökte a lányt és már a hálószobájához nehéz selyemfüggönyébe kapaszkodva állott, mikor eszeveszett boldogság, szerelmesség, majd könnyed, játszadozó kacagásokat hallott és végül nagy, forró esőnd lett urrá.

Nem bírta tovább, állati hangon zokogva tört ki belőle a fájdalom és a mosolygó, gögös maestro összeroskadott — sietve rántotta elő a kis acélmásinát, ezélnia se kellett: jól tudta már, hol a szíve . . .

Nagy vérsugár tört föl belőle — aztán csak szívárgott a vér szorgalmasan, szakadatlan és mint kicsi, forró vörös patak — éppen ráfolyott a fehér *margueritára*, az aranyszemű, remegő, kis, fehér virágra . . .

És a bella *Marguerita*, oh, a bella *Marguerita*! Nagy, ideges ijedtséggel — és ennél jóval kisebb fájdalommal vette tudomásul, hogy hálószobája előtt halva fekszik egykori szerelme, a nagy, a szépséges *maestro*! és mivel, hogy ő az asszonyok asszonya volt: nagyon sajnálta — az illetén megzuvarogt gyönyörűség éjszakát . . .

szenvedélye azonban ismét elementáris erővel nyilvánkozott meg. A lovasrendőrök és csendőrök a Tiszát folyton abuzogoló tömeget kardlappal visszaszorították. Csak így tudhatott *Tisza* és kísérete a Bika-szállóba bevonulni.

A nemzeti munkapárt délután három óraker tartotta alakuló gyűlését a Bika-szálló nagytermében. *Komlóssy* Dezső elnöki megnyitó beszéde után *Jász* Viktor jogakadémiai tanár indítványára a város III. kerületének munkapárti képviselőjelöltjéül kikiáltották *Láng* Lajost; a másik két kerületben később fognak jelölni.

Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke mondott ezután nagy beszédet, amelyben azt a minapi nyilatkozatát igyekezett igazolni, hogy a koalíció tévútra vezette a nemzetet. Az elmúlt öt év eredményei igazolták azt, hogy a nemzetnek öt évvel ezelőtt kimondott ítélete téves volt. Ez a magyarázata annak is, hogy a nemzet visszafordult azokhoz a férfiakhoz, akiket öt évvel ezelőtt hazaárulóknak bélyegeztek.

Gróf *Tisza* István beszélt ezután. Örömmel látja, hogy a választási küzdelem az egész országban kevés kivétellel objektív és csak sajnálja, hogy éppen Debreczen városában olyan ellenféllel kell megküzdeniök . . .

Egy hang: A néppel! A választójog kell a népnek!

Élénk felkiáltások: Ki vele! Dobják ki! Éljen *Tisza*! (A közbekiáltót eltávolítják a teremből.)

Gróf *Tisza* István: T. uraim! Én azt kérem az uraktól, hogy egyelőre még hagyjuk békében a mi t. polgártársunkat. (Lelekés éljenzés.) Az én t. polgártársam azt mondja, hogy a nép. Hát kérem, én nem vagyok a nép, de az én t. polgártársam sem a nép. Én egy szerény, igénytelen tagja vagyok a népnek. (Lelekés éljenzés.) Az én t. polgártársam talán egy kevésbé szerény és kevésbé igénytelen tagja. (Élénk derűtség és lelkes éljenzés.) Én ezért tisztelettel arra kérem az igen t. polgártársamat. (Felkiáltások: Már kint van! Derűtség.), ha kint van, sajnálom. (Derűtség.) de nem tehetek róla. Ha benn volna még, akkor arra kérném, hogy helyezkedjünk egyelőre a jogegyenlőség talajára. (Élénk éljenzés.) és bizzuk a népre, hogy majd a választások alkalmával nyilvánítsa a maga akaratát. (Lelekés éljenzés.) Tehát most már engedjék meg, hogy ezen inkább humoros incidens után fölvegyem előadásom fonalát.

Sajnálattal konstátálom, hogy éppen Debreczen városában az ellenzéknek azzal az árnyalatával kell megküzdenünk, amely még ma is a régi szenvedélyek idejét multja, benső jogosultságát, benső életképességét elvesztett frazeológóját használja föl, amelyik ma is ellenfeleinek kisebbségében, ellenfelei hazafiságának kétségbevonásában látja a siker elérésére vezető eszközöket. Azzal a függetlenségi párttal, amely *Justh*nak a vezerségét ismeri el és függetlenségének nevezzi magát. De mi jogon nevezi magát függetlenséginek, ha csak nem azon a jogon, hogy mindenféle közjogi törekvéstől teljesen függetlenítette magát? (Zajos éljenzés és taps.) Ennek a pártnak a programjában a külön magyar bank szerepel. De hiszen ez a kérdés a függetlenség szempontjából teljesen közömbös, mert Magyarországon nincs véleménykülönbség abban, hogy az állam a bank- és vámmüveket függetlenül, szabadon rendezheti úgy, ahogy érdekeire való tekintettel kívánja. Azonban a külön bank megdrágítja a kamatlábat s a kamatláb drágulása szegényebbé teszi az országot, aki pedig az országot szegényebbé teszi, az távolabb viszi a függetlenségtől. A külön bank tehát a függetlenség szempontjából nem előny, hanem hátrány. Ezt nem ezáfolja meg a *Justh*-párt, hanem sértő személyeskedésbe bocsátkozik, ami e párt szellemi sivárságának és szellemi szegénységének a bizonyítéka. Ami a katonai kérdést illeti, a függetlenségi párt mérsékelt irányzatát csak a századnyelv kérdése választja már el a nemzeti munkapárttól, a függetlenségi párt radikális irányzatát pedig már semmi sem választja el. (Nagy derűtség.) Ellenben elválasztja a *Justh*-pártot a nemzeti munkapárttól a választójog kérdése. *Justh* Gyula pártját kivéve azonban minden magyar ember egyetért abban, hogy a választói reformot csak a magyar nemzeti szempontok és a magyar intelligencia jogosult befolyásának megóvása mellett lehet megalkotni. *Justh* Gyula és pártja pedig e kérdésben nem a magyar faktorokkal ért egyet. Ha a választói jog kérdésében *Justh* Gyulának vannak is szövetségesei Bécsben, ezek nem a király környezetében vannak, hanem a magyarfai osztrák körökben, melyek a választói jog ultraradikális megalkotását a magyar faj megfőjtésére tervezik. A magát legradikálisabbnak legkürcazabbnak feltüntető magyar párt erkölestelen szövetségre lép a magyar nemzet esküdt ellenségeivel. Áthidalhatatlan úr választja el a nemzeti munkapártot a *Justh*-párttól a parlament munkaképességének és becsületének nagy kérdésében is. Már a koalíziós kormányoknak is lehe-

telenné tették az indennitás kieszközölését, és cinikusan hirdetik, hogy az új parlamentet is munkaképtelenné fogják tenni, ha csak meg nem alkuszunk velük; ez azonban mind semmi ahhoz a gonosz és gyáva merénylethez képest, melyet a képviselőház utolsó ülésén elkövettek. Egy izolált, egyes ember ellen gyáva tömeg intézett támadást. Lehetetlen, hogy egy ilyen pártnak talaja legyen egy olyan városban, mint aminő Debreczen.

Majd *Apponyi* Albert gróf jászberényi nyílt levelevel foglalkozott a szónok, utalva arra, hogy a koalíció vezetési betegesen érzékenyek még a legobjektívabb kritikák szemben is. A koalíció idejében az állami kiadások oly borzasztóan emelkedtek, hogy ez megdöbbentő. Szerenesére az állami hitelek úgy meg volt alapozva, hogy kiállotta a koalíció négyévi kormányzását. (Derűtség.) Igaz, hogy a koalíció sok jó dolgot csinált, de ami jó dolgot csinált, az nem volt új, s ami új dolgot csinált, az nem volt jó.

A nemzetiségi kérdés tekintetében is alapítlan *Apponyi* védekezése, mert azt a tényt nem lehet letagadni, hogy az agitatorius elemek súlyos mértékben az országban a koalíció alatt. A nemzetiségi agitációknak a koalíció uralma előtt nem volt akkora tábor, mint a koalíció uralma alatt és az osztrák ellenkezői sohasem volt oly kihívó és szemérmetlen velük szemben, mint a koalíció uralma alatt.

Ezután a katonai kérdésekre tért át. A koalíció is hatvanhetes alapon kereste a béke tartós alapjait s kívántak bizonyos katonai reformokat, amelyek a 67-es alappal ellentétben nincsenek.

Azt mondja az én t. barátom, — mondta gróf *Tisza* István — hogy ők kormányra jutásukkor törekedtek arra, hogy megállapítsák a katonai követelések minimumát, főleg az állami nyelv érvényesítése, a jelvények átalakítása tekintetében, részint a kilencezes program homályos részeinek precizizálásával, részint a munkálat keretén túlmenően, amennyire a tartós béke helyreállítására ezt szükségesnek látták. Azt hiszem, hogy ebben helyesen jártak el. Azt hiszem, hogy itt mindegy magyar ember elismerésére és hálaadására tarthatnak számot. De állíthatom azt, hogy ezek a követelések mindannyian befelelnek a 67-es politika keretébe, állíthatom azt, hogy ma már 48-as politikáról, függetlenségi pártokról beszélni történelmi reminiscenzia, anakronizmus, amelynek semmi gyakorlati tartalma nincs és állítom, hogy egész gyakorlati működésünk 67-es politikát tartalmaz, olyan 67-es politikát, amely a kilencezes bizottság munkálatának keretén egyetlen egy pontban megy túl. (Ugy van!) Ezt kívánom konstátálni. Nem sikerült első sorban azért, mert amit nemcsak én, de mások is pártkülönbség nélkül annyian konstátáltak, a *Justh*-párt felkínálkozott katonai követelmények nélkül a kormányzatra.

Kérdi *Apponyi*tól, hogy adtak-e ők jogot arra, hogy katonai programukról azt mondja, hogy idegei jellegű katonaságot akar az országnak. Ellenkezőleg, az ő katonai programuknak sarkalatos pontja az, hogy a magyar nemzet teljesen áthassa a közös hadsereget. Ezt a magyar tisztiek képzésével akarják elérni.

Komlóssy pártelnök záróbeszéde után a gyűlés véget ért. Este hét óraker lakoma volt, amelyen *Szavay* Gyula, *Freund* Jenő, gróf *Tisza* István és *Berzeviczy* Albert mondott felköszöntőt.

Zichy János Székesfehérváron.

Vasárnap alakult meg Székesfehérváron a nemzeti munkapárt *Zichy* János gróf kultuszminiszter részvételével. A munkapárt alakuló gyűlése tizenegyedfél óraker volt a katolikus kör nagytermében.

Gróf *Zichy* János beszédében történelmi visszapillantást vetett a mai helyzet kialakulására, majd kifejtette, hogy azért lépett be a munkapártba, mert az alkotmánypártból nem alakult ki kormányzó többség, a hatvanhetes alapot viszont meg kellett menteni. A jelenlegi kormányának egy feladata van, az, hogy ismeretes programja alapján egy nagy uralkodó pártot teremtsen ebben az országban, mert csak egy egységes pártnak alapját lehet állandó, békés, csendes munkát végezni, amely nélkül fejlődés nincs. (Ugy van! Ugy van!) Mert lehet a szenvedélyeket különböző módon vibráltatni, azonban igazi eredményeket csakis csendes, békés, nem habérokot termő, de az ember lelkiismeretét megnyugtató munka árán lehet teremteni.

Ami a kormány programját illeti, a kormány az általános választói jog alapján áll. Ez alapon akarjuk felépíteni az új választási törvényt és azt kívánjuk, hogy ebben a parlamentben nemcsak bizonyos foglalkozási ágak, hanem minden jogos igény kielégítést találjon, azonban úgy, hogy az ország magyar nemzeti jellege biztosítva maradjon. A másik programpont: az 1848. évi XX.

törvényezik fokozatos végrehajtása s mindenekelőtt a katolikus autonómia létesítése. Ezt nagyfontosságú dolognak tartom. Az én multam kötelez, hogy ezen a téren dolgozzak s ezt a legkövetkezőben akarom megoldani. Ne féljenek, nem arról van szó, hogy a régi szabadelvű párt újból feltámadjon, egyik-másik pártfördék életre keljen, hanem arról, hogy egyesítsük most azokat, akik 67-es alapon állnak, hogy azután egyesült erővel fogjunk a munkához. Új emberekre, új törekvésekre, új lelkiségre és sok munkakezdésre van szükség. Segítsenek nekünk ezen a téren, lássák be, hogy nem jelszavakkal és csillogó frázisokkal, hanem csak kitartó munkával lehet győzni és eredményeket elérni. Szakítsunk végre az érzelmi politikájával és lépünk a reális tevékenység és munka politikájára. Ez a kormány programja.

Harrankó János nyugalmazott polgármester följárta a miniszternek a székesfehérvári kerület jelöltségét, amit a miniszter elfogadott. Ezután megalakították a munkapárt tisztikarát és bizottságait. A gyűlésről a miniszter a püspöki palotába ment, délután pedig résztvett a Magyar Király-szállóban tiszteletére rendezett lakomán. Itt számos felköszöntő hangzott el a miniszterre.

Gróf Zichy János röviden válaszolt és többek között ezeket mondta: Az a meggyőződésem, hogy minden ember, minden művelt ember, aki husz éves koráig nem radikálisan liberális, annak nincsen szíve, de aki negyvenéves koráig nem mérsékelt konzervatív, annak nincsen esze. (Nagy tetszés. Derültség.) Így van ez a nemzetek életében is. Azok a nemzetek, amelyek fiatal korukban nincsenek tele aspirációkkal, függetlenségi vágygyal, azoknak nincsen joguk, hogy éljenek, mert nincsen szívük, de egy nemzet, amely hosszú multra tekintve vissza, még mindig csak aspirációkra gondol, amelyek az ő életének ifjú korát fölkesítették és megszépítették, de nem gondol munkára, nem gondol arra, hogy építsen, annak igazán nincsen esze. Magyarország ma már abban a korban van, hogy ha már nem szabad elfelejteni a nemzeti aspirációit, történelmi multját és haladnia kell neki nemzeti irányban, már megérett arra, hogy ne lássa kimerítve nemzeti életét abban, hogy aspiráljon, hanem abban, hogy dolgozzék, fejlődjék és éljen. (Lelkes üzenés és taps.) Ugy gondoltam, hogy aki a fatalitás kategóriájához tartozik, az kurucz és aki az örök társaságában érzi jól magát, az labancz. Ha, tisztelt uraim, labancznak lenni annyit tesz, mint ragaszkodni ehhez az alaphoz, amelyet hazánk bálése 1897-ben megállapított, akkor szívesen vagyok labancz, mert Deák Ferencz is az. Magyarország soha sem lesz nagy, ha nem lesznek államférfiai, akik nyugodtan tárik, hogy lekielnyilik őket és bátran szembeszállnak a népszerűtlenséggel. Erre a jövőre, amely szívemhez van köze, Magyarország kulturális fejlődésére és az én kedves, szeretett városomra és annak lakóira emelem poharamat.

A kulturális miniszter ezután még egyszer fölkereste **Prohászka Ottokár** püspököt, ahonnan a Zichy-palotába ment és este kihajtatott nagylángi birtokára. Innen hétfőn este érkezik vissza a fővárosba.

Gróf Serényi Béla Miskolcon.

Ma délután érkezett gróf **Serényi Béla** földművelésügyi miniszter Miskolcra, hogy elmondja programbeszédjét, mint Miskolcz városa déli választókerületének országgyűlési képviselőjelöltje.

A miskolci nemzeti munkapárt nevében **Lichtenstein József** mondott beszédet. **Szentpály István** polgármester a város nevében köszöntötte a minisztert. Gróf **Serényi Béla** kijelentette, hogy örömmel jött Miskolcz városába, amely őt képviselővé jelölte. Igérte, hogy minden törekvésével oda fog hatni, hogy Miskolcz városa felvirágozzék. Még egyszer megköszönte a rendkívül szíves ovációt, amelyben részesítették. Ezután bevonultak a vendégek a városba. A miniszter a főispánnal a megyeházára ment, onnan pedig a Korona-Szállóba, ahol szűkebb körű ebéd volt.

Serényi délután fél 4 órakor Miskolcon a Kepes-szállóban mondotta el programbeszédjét. A nagygyűlést **Lichtenstein József**, a miskolci nemzeti munkapárt elnöke nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket. **Sorgen László** vezetésével küldöttség mentesítette a miniszterteret. Miután a terembe vezették, gróf **Serényi Béla** földművelésügyi miniszter többek között a következőket mondotta:

Mindenekelőtt fogadják azon szíves fogadtatásért, amelyben részesítettek, szívem mélyéből jövő hálás köszönetemet. Engedjék meg, hogy rövid szavakkal elmondhassam azt, hogyan történt az, hogy én a földművelésügyi tárczát elváltam. (Halljuk! Halljuk!) Amit tettem, azt politikailag sem elvárni, sem szégyelleni nem akarom és

nincs okom, de ezzel nem azt mondom, hogy amit tettem, azért tettem, hogy itt rögtön hálás elismerésben részesítsenek. Meg vagyok arról győződve, hogy eszelekedtetem az ország minden részében nagy örömmel fogadták. Az ország szükségletei az idő szükségleteivel együtt változnak. Amikor megbukott a Tisza-kormány, más volt az országnak a helyzete. Rövid történelmi visszaillesztést vezet ezután a koalíciónak keletkezésére és működésére. Elmondotta, hogy hogyan bukott meg a koalíció és hogyan hasonlottak meg annak tagjai egymással. Sokkal hamarabb történt ez, amint azt gondolni lehetett volna. Bekövetkezett a pártban a teljes munkaképtelenség. Fáj a lelke igen gyakran, amikor mint miniszter kénytelen megvonn olyan dolgokat, amelyeket a szegény emberek jogosan megérdemelnének. De meg kell ezt tennie azért, mert az ország kormányzását olyan állapotok között hagyták hátra, hogy azokon változtatni most már nem lehet. Bevallja, hogy egyik támogatója volt ő is a lemondó Lukács-kormány. Tette pedig ezt azért, mert tudta, hogy a parlament nélküli állapot milyen káros hatással lehet az országra. Szólt ezután a nemzeti munkapárt megalakulásáról. Széles ez országban a munkapárt szervezkedése jó benyomással volt az ország népére. Az utóbbi időben sajtónak egy része azt hiszteszti, hogy a kabinet kebelén belül nincs meg a kellő egyetértés. Az emberi agyvelő nincs egyformán teremtve. Rosszakaratulag hirdetik az ellentétek fenforgását. A rosszakarók nagyon fognak eszalódni, hogy ha azt hiszik, hogy az ország hangulatát megváltoztathatják. Beszélte ezután a választójog kérdéséről és kifejtette, hogy az általános szavazati jog alapján áll. Főfeladata a XX. századnak a humanizmusnak a terjesztése. Az elhagyottakat el kell tartani. Az országnak minden polgára arra kell, hogy törekedjék, hogy a leendő parlament munkaképes legyen. Nem akarja ezzel az ellenzékét kiszorítani, de arra kéri mindazokat, akik ellenzéki jelöltre adják szavazataikat, hogy a megválasztandó képviselőket arra kérjék, hogy a kisebbség ne akadályozza meg az országgyűlési munkaképességét. Szólt ezután a földművelés, az ipar és a kereskedelem egymáshoz való helyzetéről és kifejtette, hogy nagy súlyt kell helyezni arra, hogy ne csak a fővárosi, hanem a vidéki városok is iparilag jól fejlődjenek. A vidéki városokat csatornázással és vízvezetékkel kell ellátni. Kifejtette ezután azokat a lokális követelményeket, amelyeket Miskolcz város fejlődése érdekében megvalósítandónak tart. Megígérte, hogy mindent a fog követni a város érdekében. Végül kitért a vasutások sorsára és ígéretet tett arra nézve, hogy azon lesz, hogy a szolgálati pragmatikát, amely a vasutasokra nézve több sérelmes intézkedést tartalmaz, megváltoztassák. Szólt a vasutások lakbérének rendezéséről és kiemelte, hogy ezt nem kortesfogásból teszi, hanem őszinteségből. A miniszter beszéde befejezésekor örömmel adott kifejezést, hogy a szülővárosához közel eső kerületben léptették fel, abban a kerületben, ahova gyermekkorai emlékei fűzők. Kérte a választók támogatását.

A beszéd után a nagygyűlés teljes rendben véget ért.

Serényi a délután még látogatásokat tett. Este nyolcz órakor nagy banket volt. A földművelési miniszter és kísérete este 10 órakor visszautazott Budapestre.

Kristóffy József Aradon.

Kristóffy József volt a ügyminiszter az általános választói jog érdekében megtartott népgyűlésre vasárnap délután Aradra érkezett. Délután 3 órakor volt a népgyűlés, amely a Szabadság-téren folyt le. A szervezett munkásságon kívül részt vett a hallgatóság soraiban több községi és magánhivatalnok, kereskedő és iparos is.

Bak Sándor, a népgyűlés elnöke rövid megnyitó beszéde után **Kristóffy** vette át a szót és elmondotta, hogy ha Magyarország áldatlan viszonyából a helyes és egészséges kivezető utat megtalálni akarjuk, először is tisztába kell jönnünk az okokkal, melyek az országot mai szerencsétlen helyzetébe sodorták. Ez okok visszanyulnak egészen a kilencvenes évekig, mikor a parlamentárismus első zavarai jelenkeztek. Ez időben vette át Bánffy az ország kormányát, de egyúttal átvette a szabadelvű párt üres élőkamráját is. A szabadelvű párt ekkor már program nélkül állott a részben ez, részben pedig a néprétegek elégedetlensége Bánffyt arra köztette, hogy erősebb választásokat rendezzen, ami a parlamentben súlyos válságot idézett elő, mely Bánffyt és kormányát elsöpörte. Bánffy után **Székely** jött a maga kompromisszumos módszerével, amde alatta az elszakadó még szélesebb mederben folytatódott. S ekkor történt, hogy a nép küldötti sűrűn jelentkeztek a parlament kapuja előtt s szónokaik felpanaszolták a gazdasági és szociális bajokat s jogokat követeltek a nép számára. Maid jött **Tisza** erős köz-

zel, hogy letörje a parlamenti anarchiát. Nagyszabású küzdelmet indít a hárszabályrevízió érdekében, de ez a küzdelem december 13-ikával az összerúrt parlamenti butorok alatt lelte sírját. A téli választás nemcsak Tiszát magát, hanem az egész szabadelvű pártot is elsöpörte. Össze kellett omlania a nagy multu pártnak, mert semmi sem volt a társzabályban, nem végzett reformtörvényeket, mely a széles néprétegek érdeklődését és rokonszenvét felkeltette volna. — A koalíció többségre jutván, elcsúszott nem volt olyan helyzetben, hogy egyúttal kormányzó többség is lehessen. — Míg a konfliktus a korona és a nemzet többsége között, melyben nekem is befolyást kellett gyakorolnom a válság megoldására. Tisztán látam s így szóltam: **Urak! Királyom!** hogy amit szép Magyarországon most látsz, mind azt a sok bajt, ami a felszínen van, egy mélyebben fekvő betegség idézte elő, mely a nép szociális és gazdasági elégedetlenségében rejlik. Ez térsi munkaképtelenség a parlamentet. Engedd meg, **Urak! Királyom!**, hogy a feltörekvő kiszorított gazdasági osztályok, a nép és munkásosság is szóhoz juthasson, hogy a maguk baját, szenvedéseit elmondhassák és azok orvoslásában közreműködheszenek. A történelmi igazságunk tartozzon az azzal a kijelentéssel, hogy böles jó Jég királyunk volt az első, aki erre a tanácsra hajlott, de nem így gondoltak az akkori osztrák államférfiak, akik azon időben Ausztria sorsát intézték. Kötelességem egy igazságot itt leleplezni és a választójog további kezelésében nagy fontossága van. Ugyanis unos untalan azt hangoztatják, hogy az általános választói jog eszméje a Gross-Österreicher eszméjéből fakad, hogy ezt bécsi kéz ültette magyar földbe. A leghatározottabban tiltakoznom kell emez állítás ellen és nemcsak becsteltemre, hanem mindarra, ami előttem szent, állítom, hogy nemcsak nem segítette elő semmi bécsi kéz emez eszmefelvetését, hanem ellenkezőleg, az akkori osztrák államférfiak mindent elkövettek, hogy ezt a tervet megkíséreljék. Az általános választói jog eszméjének első csatáját éppen Bécsben és az osztrák államférfiakkal kellett megvívni. És ezeknek a köröknek sikerült a legfelsőbb helyen olyan meggyőződést kelteni, hogy a magyar választói jog kérdésében a döntés kedvezőtlen volt. Le kellett vonni ebből a következtetést és lemondotunk. A korona a koalícióhoz fordult, melyivel a tárgyalások az emlékeztetés szeptember 29-ra vezettek. Kényszerhelyzet állott be most a választói jog kérdésében, úgy, hogy a legfelsőbb döntés az általános választói jogra nézve ekkor már kedvező lett. — Itthon azonban az állapotok ekkor már annyira elvadulnak, hogy sikerült a magyar társadalom egy részében az eszme ellen izzó gyűlöletet kelteni s be kellett látnom, hogy kénytelen vagyok a küzdelmet egyelőre abba hagyni. Ezzel szemben a koalíció ígéretet tett a királynak és a népnek, hogy az általános választói jogot törvénybe iktatja. — A koalíció uraimának négy esztendejét azonban ebben is eszalódott remények és szétört vágyak jellemzik. Most egy új korszak tükrében állunk. És most felvetem azt a fontos kérdést, hogy miért lett állami szükségesség Magyarországon az általános választói jog? Mert az általános választói jog az egyetlen és talán az utolsó mentő eszköz, hogy a magyar válságot megoldjuk és a parlamenti kibontakozást létre hozzuk. Mert az általános választói jogot nem csak a nép, hanem a király is akarja. Azzal fejezi be beszédét **Kristóffy**, hogy nem helyi politika hozta őt Aradra, hanem azért jött, hogy felhívja Arad polgárságát az általános, egyenlő, titkos választói jog eszméjének promulgálására. Határozati javaslatot terjeszt a népgyűlés elé, amely kimondja, hogy Arad város közbizsége elvárja esetleg megválasztandó képviselőjétől, miszerint az általános, egyenlő és titkos választójognak törvénybe iktatását elsőrangú kötelességének fogja elismerni. A határozati javaslatot elfogadta a népgyűlés.

Budapest, április 11.

Uj közigazgatási bíró. A király Végli Ödön osztálytanácsost, a közigazgatási bíróság elnöki tisztségére, ugyanoda bíróvá nevezte ki.

A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör közgyűlése. Vasárnap délután hat órakor tartotta a VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör évi rendes közgyűlést dr. Somogyi Lajos elnöklésével, melyen a pártkör tagjai igen nagy számmal jelentek meg. Elnök örömmel jelentette a közgyűlésnek, hogy a függetlenségi párt teljes érzelmi egysége és összeforradása a VII. kerületben ismét helyreállott. A megjelölt tisztújítás már az egység alapján történt. Dr. Schwartz Vilmos alelnök indítványára a közgyűlés egyhanguan és nagy lelkesedéssel diszelnöki sorába iktatta dr. Thaly Lászlót és Földiák Gyulát. A közgyűlés rendkívül lelkes hangulata közben ejtették meg a választásokat. A közgyűlést la-

koma követte, melyen melegen ünnepezték Lányi Mórt, mint a kerület egységes függetlenségi pártjának képviselőjelöltjét.

Nagy beszédek után.

„Nemzeti Munkapárt Országos Köre.“ —
Budapest, április 11.

A politikai világ ma a tegnapi elhangzott nagy beszédek befolyása alatt állott. Ezeket pertraktálták a pártkörökben is, egyébként azonban teljesen szélesend uralkodott; a mai napnak alig van eseménye.

Hireink a következők:

Közös miniszterek értekezlete.

Bécsi lapok jelentése szerint április 20-ikán Budapesten közös miniszteri értekezlet lesz, amelyen a három közös miniszteren kívül báró *Bicnerth* osztrák miniszterelnök és *Bilinszky* lovag osztrák pénzügyminiszter is részt fognak venni. Az értekezlet tárgya a közös költségvetés megállapítása lesz.

Uj államtitkárok.

A király *Kázy* József miniszteri tanácsost a földművelésügyi minisztérium államtitkárává nevezte ki, *Bartóky* József miniszteri tanácsosnak pedig az államtitkári címet és jelleget adományozta.

Garamveszelei *Kázy* József állami szolgálatba 1879-ben lépett s így ma egyike a földművelésügyi minisztérium legrégebbi tisztviselőinek. Hosszabb időt töltött el a minisztérium mezőgazdasági statisztikai osztályában, melyet több évig vezetett is. 1897-ben igen fontos megbízást kapott, amennyiben a párisi kiállítást intéző magyar kormánybiztosként a földművelésügyi minisztérium képviselőjéül rendelték ki; mint tudjuk, a magyar kiállítás Párisban fényes elismerést aratott. E megbízatása 1900 végén lejárván, 1901-ben a rután népszerű miniszteri megbízottjával rendelték ki s később az ő kezében összpontosult a székely népesség is, ő lévén az ez ügyek ellátására szervezett főosztály főnöke. Külön megbízás alapján részt vett a tavalyi bukaresti kiállítás magyar osztályának rendezésében is, mint ismeretes, e megbízatásnak is kitűnően felelt meg.

Bartóky József Békéscsabán 1865-ben született. Gimnáziumi és egyetemi tanulmányainak kiüntetéssel történt elvégzése után a békési járás szolgabírójának választották meg. Már 1892-ben az orosházi járás élén áll, két évvel később pedig egyhangulag Békéscsaba főjegyzőjévé választották. Mikor a kormány elhatározta, hogy a magyar mezőgazdasági munkások ügyét egy jogi, mint közigazgatási és szociális szempontból sürgős gondozás alá veszi, az ezel járó teendők közvetlen intézőjéül a földművelésügyi miniszter *Bartóky* Józsefet választotta ki s ennek eredményeképpen 1897 június 9-én *Bartóky* mint címzetes osztálytanácsos a földművelésügyi minisztérium kötelékébe lépett. Félévre rá valóságos miniszteri tanácsossá nevezték ki. Általánosan ismertek azok a szolgálatok, melyeket *Bartóky* a mezőgazdasági munkások és család-ügyek tárgyalására felállított osztály élén a legszegényebb földműves néposztályok kulturális és gazdasági haladása érdekében tett.

Pap Zoltán beszámolója.

A tiszalöki kerület 48-as Kossuth-párti függetlenségi jelöltje, dr. *Pap* Zoltán vasárnap mondott beszámoló és programbeszédet. Rakamaz volt az a hely, ahol a Justh-párt zászlót akart lantani a tiszalöki kerületben. A rakamaziak ezért maguk helyezték sulyt arra, hogy a beszámoló körut sulypontja Rakamazra essék. Dr. *Pap* Zoltán, *Barabás* Béla és *Glatz* Antal volt bihari főispán kíséretében délelőtt tizenegy órakor érkezett meg Rakamazra, ahova ebből az alkalomtól az egész kerület választó polgársága összegyűlt. A kerület községekéből zászlósan egész kocsitáborral érkeztek a választók a népszerű képviselőjelölt fogadtatására, s ez a kocsitábor impozáns látványt nyújtott, amint felsorakozott az állomás-hoz vezető országúton. A kerület közsékeit a megjelent nagyszámú választón kívül hivatalosan a következők képviselték: Tiszalöki: *Béni* József, *Balogh* Miklós; Tiszapolgárt: *M. Molnár*

József; Büdszentmihályt *D. Gaál* András főbíró; Tiszadadát *Csete* Ambrus és *Kis* János; Szabolcsot *Thomory* Dezső ref. lelkész, *Thomory* Zoltán földbirtokos és *Nagy* János főbíró; Tiszaezlárt *Hege-düs* András; Tiszaladányt *Nagy* Sándor főbíró; Balsát *V. Veres* János; Venesellőt *Szammer* Mihály és *Márton* János; Taktakenézt *Medveczky* József; Prügöt *Tóth* Károly ref. rektor; Bályt *Botka* István református rektor; Csobaját *Kovács* János és *Alacz* András okleveles gépész; Vist *Bohnár* János földbirtokos; Nagyfalut *Villás* József; Timárt *Vattamany* András és *Jármay* Ferencz főjegyző; Tiszatardost *Hajdu* András uradalmi gazdatiszt.

Az állomáson a fogadásra egybegyűlt díszes közönség élén *Brandstaetter* Gyula üdvözölte az érkezőket, kiknek nevében *Pap* Zoltán mondott köszönetet. Ezután megindult a menet az állomásról. Elöl százötven tagu lovasbandérium, majd fegyverruhás leányok, végül 300 kocsis. A közönség közepén felállított diadalkapunál a rakamazi választópolgárok megbízásából *Lengyel* István tanár mondott üdvözlő beszédet. Innen a Kossuth-térre vonult a hétezer emberből álló tömeg, amely előtt a *Kossuth*-szobor előtti emelvényről *Béni* József, a kerület függetlenségi pártjának elnöke nyitotta meg a gyűlést. Jelezte, hogy a választók az egész kerületből egybegyűltek. Tiszalökiön már hallották a *Pap* Zoltán beszédét és mondhatja, hogy akárcsak próbálkoznék arra, hogy a küzdelmet *Pap* Zoltán ellen fölvegye; ez meddő kísérlet volna, mert a jelölt tíz évi együttműködéssel szerzte meg a kerület bizalmát és szeretetét.

Ezután dr. *Pap* Zoltán mondotta el másfélórás beszédét, melyben kiterjeszkedett a koalíció egész működésére. A koalíció működésének egyik áldását abban látja, hogy az azelőtt lekötött függő viszonyban levő polgárság a koalíciós uralom alatt szabadabban nyilatkozhatott az urnánál s a függetlenségi párt kettészakadása nyomán előállott helyzetváltozásnak egyik romboló hatása éppen az, hogy ezek a felszabadult elemek visszaszülekedtek előbbi függő helyzetükbe. Másik romboló hatása a függetlenségi párt kettészakadásának az, hogy a Justhék makacssága folytán a bankkérdésben is visszaestünk. Mert Kossuth nem szünt meg követelni a bankot, arra az időre, amikor annak felállítására lehetővé válik. A koalíció iparkodott az ország sorsát a szociális alkotások terén előre vinni. Főlemlíti az ingyenes népoktatásról, a tanítók és papok állami dotációjáról szóló törvényeket, a készen levő parcellázási törvényjavaslatot stb. Követeli az általános választói jogot; ezt is a koalíciónak kellett volna megvalósítani, a függetlenségi párt sürgette is, a tervbe vett pluralitást azonban nem volt hajlandó elfogadni. A függetlenségi párt a jövőben is Kossuth Lejos nevével indul a küzdelemben; a papirosan elismert függetlenségünk intézményes biztosításának kivívására.

A programbeszédet nagy lelkesedés és éljenzés fogadta. A választók nevében *Perge* János, a rakamazi függetlenségi párt elnöke biztosította a jelöltet a kerület tántorithatatlan ragaszkodásáról. *Barabás* Béla mondott ezután gyújtó lelkesedést keltő beszédet, kimutatván, hogy az ország jövője csakis a függetlenségi politikában keresendő. Végül *Glatz* Antal a közönség nagy tetszése közben rámutatott arra a történelmi tényre, hogy a tizenhetedik században Rakamaz hazafias népe verte vissza a esászári hadak támadását. Ősei is a védelmezők között voltak s ezért nem mint idegen jött ide, hanem mint rokon. Szándéka nem az, hogy *Pap* Zoltánt ajánlja, mert látja, hogy erre nincsen szükség, de azért, hogy buzdítsa őket annak az összetartásnak a megőrzésére, mely a tiszalöki kerületet az ország első kerületévé tette. Az ülést *Perge* János, a rakamazi függetlenségi párt elnöke zárta be azzal az immár bizonyos ténynek a konstatálásával, hogy a tiszalöki kerületben a Kossuth-zászló lesz a győzelem a jövőben is.

Gyűlés után társas ebéd következett, melyen több felköszöntővel ünnepezték *Kossuth* Ferenczet és a kerület vendégeit. Dr. *Pap* Zoltán, *Barabás* Béla és *Glatz* Antal öt órakor utaztak el s a nép kikísérte őket a vonatra is.

Lapunk legközelebbi vasárnapi mellékletén képekben is bemutatjuk a lelkes sok szép külsőséggel járt beszámolót.

A Kossuth-pártban.

A Kossuth-pártkörben ma este nagyon sokan jártak fenn és élénken megtárgyalták a politikai eseményeket. Nagy fölünést keltett a *Hódy* Gyula előadása, aki elbeszélte, hogy egy Reichskrat nevű postatisztet, aki fiatal, jobbmódu házias ember, az ő kerületéből büntetésből áthelyezték Nagybeeskekre. A pártkörben az a felfogás, hogy ugy látszik, a kormány megkezdte a hivatalnokok üldözését s az a nézet, hogy ha a kormány így folytatja, akkor ellene az egybeülő parlamentben fognak retorzióval élni.

Nemzeti Munkapárt Országos Köre.

Ezzel egy új hivatalos cím és új politikai fogalom vonult be a magyar közéletbe: Vasárnap délelőtt közgyűlést tartott a *Nemzeti Társaskör* s elhatározta, hogy politikai párttá alakul át. A közgyűlésen mintegy kétszázan jelentek meg; *Lukács* László pénzügyminiszter főhívására elnöké *Csáky* Albin grófot választották. Báró *Rosznér* Ervin javaslatára kimondották, hogy a Társaskör a Nemzeti Munkapárt Országos Körévé alakul át. Az alapszabályt *Tallian* Béla és gróf *Csáky* Albin főszóvalása után elfogadták. *Horánszky* Lajos mondott ezután nagy beszédet, az átalakulás jelentőségét fejtegetve s indítványozta, hogy *Lukács* Lászlónak, gróf *Csáky* Albinnak és gróf *Serényi* Bélának a Nemzeti Társaskör életében szerzett érdemeit jegyzőkönyvben örökítsék meg. Az indítványt elfogadták s gróf *Csáky* indítványára *Hieronimi* Károlynak is köszönetet szavaztak.

A nemzeti munkapárt országos körében ma este a kormány tagjai közül *Hieronimi* Károly kereskedelemügyi miniszter és dr. *Szekely* Ferencz igazságügyminiszter jelentek meg. Korán érkezett a körbe gróf *Tisza* István, akit tegnapi beszédéért sokan üdvözöltek. Gróf *Tisza* István czáfolta azokat a híreket, mint hogyha őt Debreczenben inzulálták volna. Gróf *Tisza* hosszasan tanácskozott *Hieronimi* Károlyval, *Jeszenszky* Sándor államtitkárral, aki az est folyamán a végrehajtó-bizottság több tagjával konferált.

A nemzetiségek.

Mihályi Tivadar, *Maniu* Gyula és *Lukács* László volt képviselők, mint a nagyszebeni választó-konferencia által kiküldött vezérő bizottság tagjai, Budapesten folytatják tanácskozásukat úgy a képviselőjelöltek jegyzékének végleges megállapítására, mint a román néphez intézendő kiáltvány szövegezésére vonatkozólag. A választási manifesztum e-hét végén fog megjelenni. Ma Budapesten járt *Steinacker* Odön, a német néppárt egyik vezérfőnöke, ki a román politikussal a román és a német jelöltek kölcsönös támogatása ügyében konferált.

A bukaresti román liga báró *Saguna*, az első nagyszebeni román metropolita születésének száz éves évfordulója alkalmából nagyobb összegű alapítványt tett, melynek kamataiból hároméves ciklusokban egy görög-keleti és egy görög-katholikus magyarországi román theológus kapna tanulmányai folytatására külföldi ösztöndíjat, olyatónképen, hogy az első ösztöndíjt Bukarestben, a másodikikat valamely németországi egyetemen és a harmadikat évet vagy Oroszországban, vagy Görögországban tartozniék tölteni. A bukaresti kulturális ligát ismert magyarellenes irányzatára való tekintettel gróf *Zichy* János kultuszminiszter leiratott intézett a nagyszebeni román metropolitai konzisztóriumhoz, melyben előre figyelmezteti, hogy olyan theológus, ki a bukaresti kulturális ligát alapítványából külföldön végezte tanulmányait, Magyarországon egyházi vagy iskolai funkciót nem végezhet.

Vármegyék.

Báró *Dánél* Tibort, Versecz város új főispánját ma igtatta be Versecz város közönsége. A főispán a diszközgyűlés előtt a r. kath. és szerb templomokba ment. Az utóbbiban *Zmejnovics* Gábor magas szárnyalású beszédet intézett a főispánhoz. Ezután következett a diszközgyűlés, amelyen magyarul dr. *Rezucha* István polgármester, szerbül dr. *Miletics* Szlavko üdvözölte az új főispánt, aki ezután székfoglaló beszédet tartott.

Horvátországi ügyek.

A mai hivatalos lap közli báró *Rajacsics* Vlagimir eszéki és szerémsvármegyei főispánnak már régebben megtörtént fölmentését, Dr. *Krapac* Iván vikáriusnak djakovári püspökké és *Vusics* Rókus kanonoknak zenggi püspökké való kinevezését szintén ma vagy holnap fogják kihirdetni. — A zágrábi kir. ügyészség megegyezik a zágrábi lapoknak azt a hírével, hogy a hazaárulási perben a vizsgálatot máris megszüntették. Amint közlik, *Pribicevics* Ádám és Valér elítelt vádlottakat fejenként 6000 korona biztosíték mellett helyezték szabadlábra.

A zágrábi hivatalos lap mai délutáni száma királynak e hó 9-én kelt elhatározását közli, amelyvel *Hidegháthy* Imre, Szerémsvármegye és Zimony város főispánját saját kérelmére és hű, buzgó szolgálatainak elismerése mellett állásától felmenti és helyére cepini *Adamovics* Iván földbírtokost nevezi ki Szerémsvármegye és Zimony város főispánjává, *Deđovics* György földbírtokost, volt képviselőt pedig Modrus-Fiume-megye főispánjává.

Zágrábban a tartománygyűlés mai ülésén folytatták az indemnítási vitát. Dr. *Markovics* Milenko szól az indemnítási javaslat mellett, elítélően bírálva az előző kormány tevékenységét és konstatacióval, hogy a két éves alkotmány nélküli éra érzékeny visszaesést jelent Horvátországra nézve. Az előző kormány csak személyes érdekeket támogatott és pedig a tiszta jogpárt személyes érdekeit.

Elegovich közbejött: Ez infámia! (Ellentmondás a többségen.)

Az elnök felszólítja *Elegovic*-ot, hogy ne szajkózza félbe a szónokot.

Markovics ezután az előző szónokokkal polemizál, majd áttér a vasutas pragmatikára és végül kijelenti, hogy az indemnítást elfogadja.

Pavelics Jorkó (tiszta jogpárt) a javaslat ellen szól fel és hosszasan fejtegeti pártja álláspontját. Azt állítja, hogy a vasutas pragmatikát Bécsből diktálták és a Magyarország és Horvátország közti konfliktus is idegen sugalmazásból támadt. Az indemnítást nem szavazza meg.

Rövid szünet után *Radics* beszél, akit a tiszta jogpártiak sűrűn félbeszakítanak.

Az ülés további folyamán *Vlahovics* képviselő emelkedett szólásra és kijelentette, hogy a kormánynak nem szavazhat bizalmat és az indemnítást sem szavazhatja meg. A horvát népek oly tényezőket diktálnak a kormányokat, amelyeknek az az érdeke, hogy Horvátország politikai szabadságát és fejlődését megkéséssék. Gróf *Khuen* bizonyára a markába nevet, ha elgondolja, hogy valamikor dühös ellenfelei a horvát-szerb koalíció keretén belül kezes bárányokká lettek és mindazt elfelejté, amit husz év alatt vétekelt.

Elegovics: A koalíció ma a magyar mamelukokat jelöli.

Vlahovics a továbbiakban szeméremre veti a koalíciónak, hogy elvetette a tiszta jogpártnak a vasutas pragmatika ellen beadott sürgős javaslatát és azt mondja, hogy a magyarok úgy viselkednek, mint Horvátország urai. Szól ezután a horvát tengerpartvidék helyzetéről, ahol a magyar kormány működése következtében pusztaság ver tanyát. Végül elutasítja az indemnítást. Utána *Radics* emelkedik szólásra ismét és kifejti, hogy a novigrádi mandátumot megkapta, a ludregi mandátumról lemond. Az ülés ezzel véget ért. A legközelebbi ülés holnap.

Választási mozgalmak.

Budapestben a VII. ker. Eötvös-párt vasárnap délelőtti nagygyűlést tartott a zuglói Herrnhut-féle vendéglő helyiségében. A gyűlést *Herczeg* Zsigmond tekintélyes zuglói polgár nyitotta meg. Utána Eötvös Károly beszélt. Foglalkozott a mai politikai helyzettel. Az általános, egyenlő és titkos választójog híve, de hozzát teszi, hogy a megalkotandó törvénynek biztosítékot kell nyújtania az iránt is, hogy a választójogot minden polgár erőszak alkalmazása nélkül gyakorolhassa. Nem tagadja, volt idő, midőn a választójog miatt súlyos aggódalmak fogták el a lelket. Amikor Deák Ferencz nagybeteg fekiútt a lakásán. Odament hozzá és nagy busan felvetette a kérdést: „Mi lesz velünk, mi lesz belőlünk, ha te is itt hagysz bennünket.” „Ti vagytok hivatva rá, hogy szíveteken hordjátok a haza sorsát, — felelt ő — egyre figyelmeztetlek, vigyázzatok rá, hogy papok és mágnások kezébe ne kerüljön a kormány.” Most két esztendője mondta ezt szülő Wekerle miniszterelnöknek, aki szavaira igazgottan felugrott a helyéről és csak annyit mondott: „Fájdalom, ma már ott tartunk!” Belétem — folytatta Eötvös — hogy a mostani bajokon az általános, egyenlő és titkos választójog lesz hivatva segíteni. Az fog teremteni érdemes, rátermett férfiakból álló és az egész nemzetet képviselő munkaképes parlamentet, az ki tudja majd irtani a klerikalizmust és a mag-

nások uralmát. Eötvös beszédét lelkesen megjelmezte a polgárság.

Dunavescén gróf *Benyovszky* Sándor, a kerület volt országgyűlési képviselője vasárnap tartott programmbeszédet. A választópolgárság a beszédet nagy tetszéssel fogadta és Horváth Pál elnök indítványára egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavaztak, egyben felkérték őt a kerület jelöltiségének újból való elfogadására. Gróf *Benyovszky* Sándor a jelöltséget Kossuth-párti programmal elfogadta. A délután folyamán, amikor *Benyovszky* Sándor gróf már eltávozott, Justh-pártiak érkeztek a kerületbe s *Várady* Károly volt Justh-párti képviselő teit kísérletet arra, hogy gyűlést tartson. A választópolgárok azonban szóba sem álltak velük, hanem egyszerűen ott hagyták a kísérletező önjelöltet és a vele érkezett pesti urakat, kik nem tehetvén egyebet, felkerekedtek és tovább álltak.

A mezőtúri választókerület tegnap rendkívül népes gyűlést tartott, amelyen egyhangú lelkesedéssel *Tóth* János volt államtitkár, a függetlenségi Kossuth-párt alelnökét, a kerület eddigi képviselőjét jelölték. Elhatározták egyúttal, hogy felkértek, hogy programmbeszédét az április hó huszonegyedikén tartandó kerületi nagygyűlésen mondja el. A gyűlésen végül *Kossuth* Ferenczet, az országos párt vezérét lelkes hangú táviratban üdvözölték.

A nyírbogdányi választókerület Kossuth-párti képviselőjelöltje dr. *Horváth* József vasárnap délelőtti Kemeésén mondott programmbeszédet. A gyűlésre a választó kerület mintegy 26 községéből sereglettek össze a választó polgárok. Nagy lelkesedést keltett *Kossuth* Ferencznek az országos párt vezérének üdvözlő távirata melynek felolvasása után a jelen voltak színi nem skaró lelkes ovációban részesítették *Kossuth* Ferenczet. Ezután *Horváth* József tartotta meg programmbeszédét amelyet lelkesedéssel fogadtak. *Mikecz* Pál pártelnök a gyűlés megbízásából *Kossuth* Ferenczet táviratilag üdvözölte. *Horváth* József megválasztása bizonyos.

A zombolyai kerületben *Hödy* Gyula, a kerület Kossuth-párti képviselőjelöltje tegnap kezdte meg körútiútjára Szarbezera, Klári és Kécsa községekben, ahol a szerb és horvát ajku választó polgárok a legmelegebben fogadták. Zombolyáról 60 kocsi kíséretében indult el a községbe és mindennél többet fogadta. A polgárság közt pártkülönbség nélkül nagy felháborodást keltett a kormánynak az az erőszakoskodása, amelyvel a függetlenségi lobogó alá sereglett hivatalnokai kart áthelyezéssel fenyegette meg. *Reichrat* Antal zombolyai postastiztet intő példa gyanánt minden vizsgálat nélkül, főnököinek tudta és beleegyezése nélkül *Karászbesre* helyezték át. A polgárság táviratilag kérte fel a kormányt, hogy ezt az elhatározását vonja vissza és a Kossuth-párt vezetősége is óvat emelt az erőszakoskodás miatt.

A görögői kerületben a munkapárt várbogyai *Bogyay* Józsefet jelölte.

A fumei és alközségi választók küldöttsége tisztelettel tegnap dr. *Maylaender* Mihálynál, hogy a mandátumot neki felajánlja. *Cozulich* lovag üdvözölte *Maylaender*-t, mire ez válaszában kijelentette, hogy a fumei képviselőjelöltséget munkapárti programmal elfogadja.

A temesvári választókerületben vasárnap alakult meg a munkapárt, amely a kerület volt képviselőjét, dr. *Heinrich* Antalt kiáltotta ki jelöltnek. Dr. *Heinrich* elfogadta a jelöltséget s nyomban elmondta programmbeszédét.

Marosvásárhelyt a második kerületi Kossuth-párt vasárnap megalakult és képviselőjelöltnek egyhangúlag *Désy* Zoltán nyug. államtitkár jelölték.

Óbecsén vasárnap alakult meg a munkapárt. A gyűlést *Radovanovics* György ujvidéki ügyvédet jelölte képviselőjének.

Körmöczbányán *Vizy* Ferencz pártönkivüli képviselőjelölt tegnap tartotta programmbeszédét. Ujvidéken a munkapárt *Slezák* Lajos főügyészt jelölte.

A nádudvari kerület 48-as szociáldemokrata pártja tegnap esti nagygyűlést tartott. Dr. *Székely* Dezső budapesti ügyvédet jelölte, ki a jelöltséget elfogadta.

Szatmárnémetiben a munkapárt tegnap tartotta jelölt-ülését és dr. *Keresztessy* Lajos ügyvédet jelölte, aki a jelöltséget elfogadta. Ellenjelöltje *Kellemen* Samu Justh-párti.

Szamosújváron tegnap *Dániel* Lászlót újra jelölték.

Szekszárdon gróf *Batthyányi* Tivadar vasárnap mondotta el programmbeszédét. Este gróf *Batthyányi* tiszteletére a Szekszárd-szálló nagytermében 250 terítékű banket volt.

Csonán gróf *Czirák* József, a csornaiak pártján kívüli jelöltje szintén tegnap tartotta programmbeszédét. A választói jog nemzeti irányu literjesztésének híve. Ezután még többen beszéltek, akik azt hangoztatták, hogy *Rakovszky* István

eddigi képviselő a kerület helyi érdekeivel mitsem törődött.

Komáromban vasárnap tartotta programmbeszédét a munkapárt jelöltje, *Szivák* Imre. Este *Szivák* tiszteletére 500 terítékű banket volt.

A somogyi kerület néppárti választópolgárai dr. *Spett* Elek fővárosi ügyvédet jelölték néppárti programmal.

Az orosházi kerület egyik községében, Csorvason gyűlést tartott vasárnap a keresztény-szocialista párt, amelyen a jelöltséget elfogadására *Radnai* Józsefet kérték fel, ki azt elfogadta.

Félegyházáról kétszáztagú küldöttség érkezik Budapestre, hogy *Kazy* Józsefnek, a földművelésügyi miniszterium államtitkárnak a kerület jelöltséget felajánlja.

A körmöczbányai választókerület huszonhéttagú küldöttsége vasárnap délelőtti megjelent *Lukács* László pénzügyminiszternél és felajánlotta neki a képviselőjelöltséget. A miniszter köszönetet mondott a bizalomért és a jelöltséget elfogadta.

Besztercebányán *Petrogalli* Oszkár Kossuth-párti képviselőjelölt tegnap tartotta meg programmbeszédét.

Csurgón *Hentaller* Lajos vasárnap délután tartotta programmbeszédét. Az állomáson nagy közönség várta. Hosszu kocsi és lovasbandérium kísérte a jelöltet a városba, ahol délután fél 3-kor mondotta el programmbeszédét. A rossz idő dacára mintegy 2000 ember gyűlt össze a város nagy terén és nagy figyelemmel hallgatta *Hentaller* beszédét, amelyben az általános, titkos és községenkénti választói jog hívének mondotta magát. A gyűlés elején a kiszagapárt fiatalága meg akarta a rendet zavarni, de a kísérlet meghiúsult. 5 órakor a 48-as gazda-párt értekezletet tartott, amelyen *Szabó* István volt nagyváradi képviselő ajánlataira *Novák* János sandi parasztagdát jelölte.

Nagyatádon *Szabó* István ellen *Sélley* Sándort léptetik fel munkapárti programmal.

A szempezi választókerület munkapártja a kerület képviselőjévé *Krolop* Hugót, az orsz. magy. gazdasági egyesület titkárát jelölte, ki mindjárt meg is tartotta programmbeszédét.

A dunaszerdahelyi választókerület munkapártja gróf *Pálffy* Sándor nagybirtokost jelölte a kerület képviselőjévé *Bartal* Ferencz eddigi Kossuth-párti képviselővel szemben. Gróf *Pálffy* e hó 24-én tartja meg programmbeszédét.

Torockán gróf *Bethlen* Bálint volt főispán lép fel Kossuth-párti programmal. Programmbeszédét legközelebb megtartja. Erre az alkalomra elkíséri a kerületbe báró *Jósika* Aladár is.

Az elaszliskai kerületben Nagy Barna Justh-pártival szemben *Rohonyi* Gyula igazságügyi államtitkár lesz a jelölt.

A síklői választókerület Kossuth-pártja vasárnap *Igért* Ödön elnöklésével jelölt gyűlést tartott, melyen gróf *Benyovszky* Mórcezt jelölték. A jelölt gyűlésről *Kossuth* Ferencz pártvezért táviratilag üdvözölték.

A mohácsi választókerület Kossuth-pártja tegnap gyűlést tartott, melyen a központ képviselőjében ifjú *Mikszáth* Kálmán jelent meg. A gyűlésen *Ungár* Jánost jelölték.

A kezei választókerület Hajós községében tegnap értekezletet tartottak, amelyen *Andorkó* Zoltán Kossuth-párti programmal képviselőnek jelölték. A gyűlésről *Kossuth* Ferencz pártvezérnek üdvözlő táviratot küldöttek.

A gyomai választókerület nagyobb küldöttsége jelenik meg szerdán délelőtti Kossuth-pártkörben, ahol ifj. *Mikszáth* Kálmánt kérik fel a jelöltség elfogadására.

A kecskésréti 48-as függetlenségi Kossuth-párt jelölt gyűlést tartott, amelyen egyhangú lelkesedéssel *Zubovitch* Fedort léptették fel Kossuth-párti programmal. *Zubovitch* Fedor a jelöltséget elfogadta.

A monori választókerületben a tegnapi napon *Förster* Aurél Lőrinczkáta, Tóalmás és Kóka községeket járta be: mindenütt nagy lelkesedéssel és lovasbandériummal fogadták.

A margittai munkapárt jelöltje *Márkus* László nagyváradi ügyvéd vasárnap mondotta programmbeszédét Margittán. Szombat este az érkezők egyáltalán nem fogadta senki. Vasárnap délelőtti 11-kor pedig, mikor a községi jegyzők és egyenlő választói jelenlétében, kiköt községi előfogatokon hozták be, *Márkus* László hozzáfogott programmbeszédé elmondásához, a választók lármával, kiáltással és sípolással hosszú ideig megakadályozták őt abban, hogy beszédét megkezdhesse. A rendőrségnek kellett közbelépni, de az sem tudta a kedélyeket lecsillapítani. Beszédét *Abczug!* *Le vele!* *Éljen Szatmár!* kiáltásokkal szakították meg. Mikor befejezte beszédét, a közönség a Kossuth-nóta hangjai mellett oszlott szét. A hangulat hatása alatt *Márkus* László a jövő hétre halasztva el körútiútját, vasárnap délután Margittáról elutazott. Ugyancsak vasárnap *Szatmár* Mór volt képviselő Szunyog, Déda, Nagyalmás és Szoldobágy románok-lakta községeket látogatta meg, ahol

mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták a kerület volt népszerű képviselőjét.

Kassán vasárnap a függetlenségi és 48-as párti gyűlést hívták össze a Schalk-ház nagytermébe, amelyen Mérey Lajos volt képviselő, a Justh-párt alelnöke tömörülésre hívta fel a függetlenségi polgárokat. Utána Fried Lajos volt képviselő beszélt. Nagy felháborodás és tiltakozás fogadta azt a kijelentését, hogy a kassai zsidóság sohasem állott a nemzeti törekvések mellé. Az egész városban nagy felháborodást keltett az, hogy a függetlenségi gyűlésen *felekezeti kérdést* vittek a választási mozgalomba és így módon igyekeznek terrorizálni azokat, akik előttük fejet nem hajtanak. A jelölésről ily körülmények közt szó sem lehetett.

A bajai választók egy küldöttsége vasárnap báró Vojnich Istvánnak ajánlotta fel a mandátumot. Vojnich maga helyett Szemő Gyulát, a mostani bajai főispánt ajánlotta képviselőjelöltül, akit a küldöttség legközelebb fel fog kérni, hogy neki a jelöltséget felajánlja. A Justh-párt jelöltje dr. Rajk Aladár, ma tartotta beszámoló beszédét Baján nagy hallgatóság előtt. Az önálló banknak és az egyenlő, általános, községekéi titkos választói jognak feltétlen hívének vallotta magát. A népgyűlés bizalmat szavazott Rajk Aladárnak.

Léván vasárnap délelőtt mondotta el Polónyi Géza programbeszédét. Polónyi kijelentette, hogy ez idő szerint egyik párthoz sem tartozik, de az egyesülésre oly értelemben törekszik, hogy a függetlenségi párt Kossuth Ferencnek a vezérlete alatt egyesüljön, mert a függetlenségi és 48-as pártnak, amíg Kossuth Lajos vérei közül valaki él, más nem lehet a vezére, mint Kossuth Lajosnak a fia. Azt mondják, engesztelődünk, békülünk a királylyal. Négy száz esztendő óta a magyar egyebet sem tett, mint mindig békült. A nemzet most is örösi terheket vállalt magára. Mégis megtagadják tőlünk az önálló bankot, és azt mondják: jogotok van hozzá, de nem adjuk meg. — A választói jog tekintetében mindig híve volt és híve marad annak. Hogy embertársainkat az emberi egyenlőség révén juttassuk jogokhoz. De ehhez egy nagyon nagy feltételt fűz. Ez pedig az, hogy a választói jog a magyar nemzeti állameszernék szolgálatában és a magyar faj hegemoniájának biztosítása szem előtt tartásával hozassék meg. A nemzeti kérdésekről akar még nyilatkozni. Magyarországon a legközelebbi országgyűlésen ez lesz a legveszedelmesebb pont, amelyen ütközni kell a magyar nemzet igaz fiainak az osztrák hatalom zsoldosaival. Egy láthatatlan kéz szítja ellenünk a nemzetiségeket. Nekünk ezekkel az emberekkel meg kell mérköznünk a legközelebbi országgyűlésen. Az 3 álláspontja a nemzetiségi kérdésben az, hogy azokkal az elemekkel szemben, akik a haza ellen ármánykodnak és kifelé gravitálnak és szövetkeznek a magyar hazát ellenségeivel, kiméletlen író háborút hirdet, ezekkel a lázadókkal szemben a legerősebb kézzel akarja a magyar államot és a magyar állam jogait megvédelmezni. A beszédet viharos eljenzéssel és tapsal fogadták. Este a Lovász-párt vezérferfiak értekezletet tartottak, amelyen megállapodtak abban, hogy követelni fogják saját elnökeiktől, hogy az egyesülést hajtsa végre a két függetlenségi párt nyilatkozat között és egy táborban szálljanak sikra Polónyi mellett.

Nagyszombatban a szászok központi bizottsága ma este elhatározta, hogy a szász többségű bíróság kerületeknek ajánlani fogja, hogy esatlakozzanak a nemzeti munkapárthoz. Egyben azon óhajnak adtak kifejezést, hogy a szászok képviselői egyéges szellemben egymással karöltve járjanak el.

A mákói függetlenségi pártnak száztizenkét küldöttsége tisztelteti ma Justh Gyulánál és felajánlotta neki a kerület jelöltségét. Justh Gyula lezárólag válaszolt a küldöttségnek, megköszönve a jelölést.

A sikkói választókerület függetlenségi pártja ma értekezletet tartott, amelyen határozati javaslatot fogadtak az a két függetlenségi párt mielőbbi egyesítése tárgyában. A párt a kerület képviselőjévé gróf Benyovszky Mórízot jelölte.

*

Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy kerületükben a választási mozgalmakról bennünket hímerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

*

Zászlók, jelvények Linhartuál, Hunyadi-utca.

Az „EGYETERTESE”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 88.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Néhány szó a magam ügyéről.

Irta: Zoványi Jenő.

Az ügyemről folyt hírlapi tárgyalások közben szinte túlságosan tartózkodtam tőle, hogy belélegezjek s még a rosszindulatú vagy teljesen valótlan állításokat sem igyekeztem rektifikálni. Most azonban, miután kikerült a bíróság böles ítélkezése alól, szükségesnek tartom tájékoztatni felőle az elfogulatlan közönséget. Nem mellékes körülményeit akarom kifejtetni, nem arról kívánok szólni, hogy a sárospataki kollégium anyagi rendezése és szellemi fejlődése érdekében indított akcióim immár a teljes diadalhoz közeledik, amennyiben hitelesen megállapította a ref. konvent kiküldött bizottsága, hogy nemcsak az általunk állított óriási tökeköltségek és állandó defizitek jellemzik a kollégium háztartását, hanem zürzavaros számadások, sőt vétkes mulasztások is. Arról sem akarok beszélni, hogy a kollégiumi kormányzat böleségének hiányát mily kiáltóan jellemzi egy volt tanártársam rövid uton való eltávolításának az az eredménye, amelyenél fogva végre is kénytelen az illetőt visszafogadni tanszékre; s azzal sem akarok dicsekedni, hogy én ebben az ügyben is idején fölemeltem volt óvó- és tiltakozó szavamat. Egyszerűen tartom magamat a fenforgó ügyhöz, a hithűség kérdéséhez, még pedig azoknak az érveknek az alkalmából, amelyekkel dr. Nagy Dezső ügyész a dunamelléki egyházkerület bíróságának egyhangulag hozott ítélete ellen felebbezett s amelyeket rövidletben külön is előadott egy hírlapírónak.

Azt mondja az ügyész ur, hogy „egy előadásaimban, mint írásaimban hiányzott a tárgyilagos kritika és mindezekben a gyűlölködésnek a hangja vonult át”, azután, hogy „tanításaimban nem az objektív kritika, hanem a gyűlölködés hangján szólottam és valószínűleg az egyház ellen támadtam.” Hát ez régi mentsvára azoknak a gyenge álláspontoknak, amiket nem lehet értelmes érvekkel védeni. Szpecialiter dr. Nagy Dezső, mint a tökeköltségek ügyében hozott konventi fegyelmi ítélet előadója és jegyzője már 1907-ben is főleg azzal indokolta elítélésétünket, hogy „mindkét vádlott (dr. Tüdös István és én) idézett cikkeiben a köteles tárgyilagosság határait messze túllépte és oly modorban, oly gunyolódó és személyeskedő módon bírálta felsőbb egyházi hatóságuk működését, ami az egyházi élet jó rendjét és a fegyelmet mélyen sérti.” Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy illusztrálhatom ezt a rettentő modort. Az én egyik héthasábas cikkemben ugyanis maga az igazgató-tanács egyik följelentése szerint a következő sértő mondatokat találta: „az egyházi algonok téves és káros álláspontja és téves argumentuma”, — „defizit van a főiskolai f. évi költségvetésében”. — „a veszedelem már éppen torkán van a kollégiumnak, proximus ardet Ucalegon”, — „az algonok ur egyéni idealizmusa megfosztotta a kollégiumot a kedvező sorsától”, — „a magyarországi protestáns, közelebbről a református közönség nem lelkesül immár ábrándokért.”

Ugyebár, szörnyű dolgok? Tessék elhinni, hogy szóról-szóra így van. Ez az a rémitően felháborító „gunyolódó és személyeskedő” modor. Oh! mennyire is sérti az ilyen az egyházi élet jó rendjét és a fegyelmet! Hát ez az! Az egyházi élet jó rendje és a fegyelem,

mely azzal az eredménnyel jár, hogy száz-ezerekre rugó tőkék adatnak ki folyó költségekre, mert egy hatalmasság „egyéni idealizmusa” ellenzi az államsegélyt és csupán akkor indítványozza ugyanó, amikor felsőbb helyről kap rá komoly figyelmeztetést. Ebbe nem bírtam én magamat sohasem belételelni. Szerintem az igazság akkor is igazság, ha még egy olyan pária mondja is, amilyen Patakon és a konventi bíróság szemében egy szokimondó teológiai tanár.

De azért még se foglalkoztam tovább akkor az anyagi dolgok feszegetésével. Fordultam egész lélekkel a tudományhoz, tanításban és írásban egyaránt. Ám itt is azzal a váddal találkozom a dr. Nagy Dezső részéről, hogy tárgyilagos kritika helyett gyűlölködésnek a hangján írtam és beszéltem. Válaszul közölnöm kellene a Calvinról szóló inkriminált soraimat is egész terjedelmükben, de miután már három helyen megtettem, legutóljára „Kisebb dolgozatok” című kötetemben, csak hivatkozom azokra, akik olvasták, hogy van-e bennük gyűlölködés és nem minden egyes szavukat a pártatlan igazságra való önzetlen törekvés hatja-e át?

Azonkívül az derült ki a tanvallomásokból, hogy Calvint „inquisitóri szellemű” embernek mondtam s „a világtörténeleni sötét alakjai” közé osztottam be. Ha én kárhoytatam az inquisitóriót és a történet egyik legkereszténytelenebb intézményének tartom, jó lelkiismerettel és becsületes lélekkel azt mondom-e viszent, hogy a sok-sok emberélet, mely áldozatául esett a Calvin hasonló genfi intézményének, diésőségére szolgál neki? Ha ott elítéléssel szólok ugyanarról a dolgról, emitt magasztalhatom vagy csak mentegethetem is azt? Calvint kellett-e az én keresztény papságra készülő hallgatóimnak példányképül kitűznöm, avagy Krisztust? És ha ennek a lelkétől különbözőnek találom amazét, melyiket igyekezzem bevésni szívökbe? Igenis, azt feleli dr. Nagy Dezső ur, hogy a Calvinét, mert hiszen kálvinisták vagyunk. Tagadom. Régi mondás, hogy „christianus mihi nomen, reformatus cognomen.” Az a fő tehát, hogy kereszténynek legyünk s még reformátusok is csak annak utána; hát még kálvinisták, amely elnevezés különben sem egyéb, mint egy történelmi tévedés, amelyhez a dologhoz értő ember nem ragaszkodhatik komolyan.

Ez, kérem, nem a gyűlölködés hangja, hanem a tárgyilagos igazságé. Ilyen az inkriminált is. Ugyan mi okom volna nekem Calvint gyűlölni? Hiszen nem volt ő tisztán-innenni kerületi vezérfiu, sem az öt konventi bírák egyike, aki mind halálra szánt engem a meggyőződése nyilvánításáért.

Mindenki beláthatja, ha egyéb érdek nem vezet, hogy semmiféle reffenetes sértések, személyeskedések és gorombaságok nem történtek Calvin ellen. Tisztán-pusztán a történelmi tények alapjára épített elfogulatlan és leplezetlen kritika. De tegyük fel, hogy csakugyan káromkodásokkal, becsületsértésekkel és rágalomokkal fűszerezett stílusban szóltam volna Calvinról, — mert hiszen az lett volna a tárgyilagos kritika hiánya és a gyűlölködés hangja — miképen volna az a hithűségbe ütköző esekelménynek és lelkeszi eskümbé ütköző tanításnak vagy írásnak minősíthető? Hát a hang és modor a hithűség kritériuma? Hiszen akkor ne papokat és tanítókat állítsunk az evangéliumi szellem terjesztésére, hanem tánc- és illemtanárokat!

A hang és modor igenis eshetik kifogás és fegyelmi eljárás alá, de csak a legteljesebb fogalomzavar s a legnagyobb bírói tévedés mellett a hitlenség szempontjából. És ha engem a tárgyilagosságot esetleg nélkülöző kritikaért vagy a gyűlölködés benne általában nyilatkozó hangjára találtak vétkesnek, az semmiképen sem a hitlenség és lelkeségi eskü megszegése, hanem a sok egyéb fegyelmi eset közül valamelyik.

Azt is mondja dr. Nagy Dezső, hogy „valóságosan az egyház ellen támadtam”. Hol? mikor? mi módon? Talán azzal, hogy nem tartom a protestáns emberre nézve kötelezőnek a dogmákat s alkalomadtán egy párra nézve előadtam a meggyőződésemet? Így nyilatkozik ide tartozólag Nagy: „amennyiben csak Calvinusnak a működéséről, vagy a hitelvnek a bírálatáról lett volna szó, tudnivaló tárgyilagossággal bírálatáról, vád egyáltalában nem is emeltetett volna.” Calvinusról már elmondtam a magamét. Lássuk most a hitelvnek bírálatát. Megjegyzem, hogy ilyen abszolút nem is történt, hanem csupán hitelvvel bírálat. Laikus ember persze könnyen összekeverezheti, de akkor ne szóljon olyan dologhoz, amire nem ért. Ugy látszik az imént idézett mondatból, mintha megengedhetőnek tartaná Nagy Dezső a tárgyilagosság határait közt. Ám, hogy én ezeken túl nem léptem, igazolja mintegy husz volt hallgatóm, akik egyértelműleg, yallották, hogy sohasem tettem gúny tárgyává a dogmákat (még a többi felkezeseket sem), és sohasem öcsörögtem a református vallást. Mert amaz nélkülözhető volna már a tárgyilagosságot, az utóbbi pedig a hitlenség kérdése: és éppen azért tettem föl e kérdéseket én magam.

Csak hogy ettől a szabadkőműves vezérel egészen természetesen szabadelvű nyilatkozattól rögtön eltántorodik az ügyész, amikor így nyilatkozik később: „A theol. tanárnak kötelessége azokhoz a tanokhoz alkalmazkodni, amelyeknek alapján az egyház egy testületé szerveztetett. És amennyiben azokat az elveket (talán tanokat, Z. I.) a maga részéről el nem fogadhatja vagy kárhözatosnak találja, ezt is joga van hirdetni. De nem theol. tanári állásban.” Azaz a theológiai tanárnak nincs joga hozzá. Ha kárhözatosnak találja, akkor bizonyosan el is megy az illető olyan egyházba, mely nem vallja azokat a tanokat. Ám itt arról van szó, hogy magamévá nem tehettem némely tanokat s nem alkalmazkodtam hozzájuk, amennyiben nem rendeltem alá nekik az egyéni felfogásomat. És itt szólal meg az ügyész észjárásból az az álláspont, amely veszedelme a protestantizmusnak, a tudomány haladásának, a felvilágosodottságának. Lám! Luther theol. tanári állásban hirdette, hogy nemcsak a vet négyelv tanokat, hanem egyenesen kárhözatosnak találja őket. Milyen jó, hogy akkor nem ügyészkedett dr. Nagy Dezső, hanem talán nem volna protestantizmus! De hogy nem! A nap feljövételét meg nem akadályozhatják baglyok és denevérek, kik őszaka érzik jól magukat.

Az említett hivatalos nyilatkozat és a magyar ref. egyházban az ellenem kimondott ítélettel kötelezővé tett álláspont mellett szó se lehet theológiai tudományról, mert éppen azok nem vihetik előre, akik értenek hozzá. A theológiai tanároknak a hagyományokat kellene rágódnok s legfeljebb csak szószónt-hetnének hozzájuk újat. Ellenben Nagy

Dezső, Segesdy és Bánffy Dezső művelnek a theológiát, amelynek a végén is haladni kell, hogy megérdemelje a tudomány nevet. De a theol. tanárnak még az általa megállapított eredményeket se volna szabad elfogadnia. Milyen lelkesnek nevelődnie így! Gyönyörködhetnék bennük Nagy Dezső. Azok bizonyára nem csinálnának országos egyesületet. Könnyű volna rajtuk urakodni. Hanem aztán hamarosan esődöt is mondana a lényegét megtagadó s így létjogát veszítő protestáns egyház. Ám az se volna ugyebár nagy veszedelem? Legalább szükség volna tömeggondnokra.

És ha ez nem is következik be, lehet ennek a dolognak olyan következménye, amire aligha gondolt Bánffy, mikor leadta a votum Minervae-t (!). Előjele az a levél, amelyet egy előkelő állású közigazgatási tisztviselőtől kaptam s amelynek így szól egy részlete: „Miódön ön ellen az a sötét hajszja megindult, annak mindenféle csemány eszközeivel s mielődön láttam, hogy papi talárt viselő bölcés és szent egyházi férfiak serege vérszomjas kopókként vérbeforgó szemekkel vetették magukat a nálaikkülömb, okosabb és felvilágosodottabb áldozat után, mielődön láttam, hogy nem állították a tanítványokat felhajtogatni felvilágosodást hirdető mesterök ellen: akkor teljes szívemből meguntam azt az orthodox, szemforgató, ártókezés kálvinista szellemét és ártórtém a szabad szellemét és lelkiismereti szabadságot hirdető mesternek, Dávid Ferencznek vallására...” Nem következhet-e be, hogy ha már a hajszja megindultakor ilyen hatást sikerült elérni, most a vérengzés befejezte után még nagyobb lesz a hasznú hatás?

Egy azonban kétségtelen. A magyar ref. egyházban nem egyedül én vagyok a szabadelvű theológiai irány híve. És ha engem azért mezdítettek el állásomtól — amint hogy egyébről nem lehetett. — miért nem indította meg a hasonló ezüli eljárást a konventi bíróság azok ellen a többi pataki tanárok ellen is, akikre a fegyelmi ítélektől könnyen vérsüthette e hasonló gondolkodás gyanúját? Ha nem tette meg — amint hogy nem tette — egészen tisztában lehet mindenki a konventi bíróság többségének nemcsak reakcionárius gondolkodásával, hanem igazságérzetének hiányával is.

KÜLFÖLD.

A francia miniszterelnök beszéde. Saint-Chamondban egy Lancken Briand miniszterelnök beszéde mentett, amelynek során a forradalmi pártok a nagy bejártánál zajosra tiltottak, ködösökkel bevették a terem ablakait és leküzdözték a csendőseket, akik a tömeget vissza akarták szorítani. Míg a tömeg a karókat nézve erővel várta, a rökömpösek heve hangja becsillart mondták. Egy angol újság így nyilatkozik: akart befutakodni a teremre, amire letartózták. Revolyert találak nála. Briand miniszterelnök kijelentette, hogy a külsőben álló választásoknál a kormány nem fog a választások nyomását gyakorolni, hogy a kamara a nemzet lelki képviselője legyen. Programjában első helyen fog szerepelni a választójog kiterjesztése a többi régi rendszer fenntartása alapján. Ami a hivatalnokokat illeti, ezeknek, ha pragmatikusnak van, amely számukra biztosítottakat tartalmaz, le kell mondaniuk a tüntetésekről és fenygetésekről és polgári jogokkal csak a törvényes határokon belül élhetnek. A munkásügyek kérdésében meg fogja valósítani törvényhozási uton

a döntőbírósg elvét a munkaadókkal való konfliktusok esetére. A miniszterelnök beszédét élénk tetszéssel fogadták.

Péter király Athosban. Péter király tegnap reggel Athosba érkezett, ahol a szerb főkonzul, a téparancsnok, a Hollandarokolostor három papja és az athosi kolostor három apátja üdvözölte. A király a hajót nyolcz órakor hagyta el és a szárazföldre ment, ahol dízs század volt felállítva, amelynek zenekara a szerb himnuszot játszotta. Az apátok üdvözölték a királyt, mire a menet Hollandarok felé elindult és a kolostor előtti diadalmenetnél állt meg. Ezen a helyen a régebbi szerb királyok kálváriái alkalmával olajfákat ültettek. Péter király is két olajfát és egy ciprust ültetett el. A kolostor bejáratánál a kolompok szent énekek és harangzúgás fogadta. A főnök köszöntötte a királyt, Péter király megcsókolta a keresztet és aztán felkereste Simon szerzetes sírját, aki mint István Nimanj fejedelem, a kolostort 1197-ben alapította. Ezután mise volt Holnap a király meglátogatta Valopediban a kolostort és délután Szalonikihe utazik, ahová kedden reggel nyolcz órakor érkezik és délelőtt tízenegy óráig marad, amely idő alatt esetleg megtekinti a város nevezetességeit. — Belgrádban azt rebesgetik, hogy a szultán az első testőr lovaszred tulajdonosává nevezte ki Péter királyt, Pasics miniszterelnöknek a pasa, Milovanovic külügyminiszternek pedig a bég címét adományozta, azonban ismeretlen okokból a hivatalos közlés még nem jelent meg Konstantinápolyban.

Az albánok lázadása. A „Dini Gazetta” közli a török belügyminiszter nyilatkozatait az albán mozgalom természetéről. A miniszter beható vizsgálata alapján formálisan megzafolja azon híreket, hogy az albán események csak befolyásra vezetendők vissza. A hadügyminiszter kijelentése szerint a csapatok Murad sírjánál gyűlnek össze, amely Pristinától északnyugatra van. A felkelők éppen két órányira vannak. A kormány el van határozva, hogy esetleg egy egész hadtestet küld Albániába. Dzsamaloddin herceg, a szultán veje, holnap elindul az első Fluvna-zászlóaljával. A szerb kormány értesítette a portát, hogy intézkedéseket tett annak megakadályozására, hogy a felkelők Szerbián át meneküljenek.

Deon és Riza bég törzsfőnökök és a hírhedt Len Bolvinder csatlakoztak a felkeléshez. Az utóbbi egyik legtekélyesebb híve Abdul Hamidnak és az albánokat Szaloniki ostromára és Abdul Hamid kiszabadítására igatja.

Torghur Sefket para jelenté, hogy eddig 24 zászlóaljjal rendelkezik. Még három tengeren érkező zászlóaljat várnak Szalonikibe. Ezek több úccsal, egy csapat műszaki katonával és gyorsított árukkal együtt Északi Albániába indulnak. Mielőtt az összes csapatok nem vonulnak át Verlovica mellé, az arnautákat nem szabad megtámadni.

Konstantinápolyban a kamara végül az albán eseményekre vonatkozó interpellációkat tárgyalta. Az ottani rossz viszonyokat az albán képviselők a hibás közigazgatás és a hivatalnokok önkényének hibáival rojják föl. Ismail Kemal utalt az albánok házasságotra, egyben megtámadja a belügy- és pénzügyminisztereket, orosz adó-ságrókkal szemben a Balkán szövetség tárgyában tett nyilatkozataik miatt. A belügyminiszter utalt arra, hogy a nyilatkozatát már megzafolta. Műfél albán képviselő hibáztatja Dzsavid basu mult évi expedícióját és vérengzés vádolatnak nevezi azt. A belügyminiszter, valamint a hadügyminiszter tiltakoznak a tábornok megsértése miatt, mire le lehetetlen új keletkezik. A nagyvezér szolt ezután. Elhamar az albánok érveit, de egyttal indokolja a kormány intézkedését és kifejti, hogy a nyugalmat biztosítani kell, mert attól az egész ország jövője függ. A vita ezután véget ért. A nagyvezér beszéde igen jó hatást tett.

A helyzet Görögországban. Atheni jelentések szerint néhány nap óta ismét hírek keringenek nagy politikai fellorolásról. A rendszeren jól értesült „Keari” című újság például így ír mai számában:

mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták a kerület volt népszerű képviselőjét.

Kassán vasárnap a függetlenségi és 48-as párti gyűlést hívták össze a Schalk-ház nagytermébe, amelyen Mérey Lajos volt képviselő, a Justh-párt alelnöke tömörülésre hívta fel a függetlenségi polgárokat. Utána Fried Lajos volt képviselő beszélt. Nagy felháborodás és tiltakozás fogadta azt a kijelentését, hogy a kassai zsidóság sohasem állott a nemzeti törekvések mellé. Az egész városban nagy felháborodást keltett az, hogy a függetlenségi gyűlésen *felekezeti kérdést* vittek a választási mozgalomba és ily módon igyekeznek terrorizálni azokat, akik előttük fejet nem hajtanak. A jelölésről ily körülmények közt szó sem lehetett.

A bajai választók egy küldöttsége vasárnap báró Vojnich Istvánnak ajánlotta fel a mandátumot. Vojnich maga helyett Szemző Gyulát, a mostani bajai főispánt ajánlotta képviselőjelöltül, akit a küldöttség legközelebb fel fog keresni, hogy neki a jelöltséget felajánlja. A Justh-párt jelöltje dr. Rajk Aladár, ma tartotta beszámoló beszédét Baján nagy hallgatóság előtt. Az önálló banknak és az egyenlő, általános, községekérti titkos választói jégnek feltétlen hívének vallotta magát. A népgyűlés bizalmat szavazott Rajk Aladárnak.

Léván vasárnap délelőtt mondotta el Polónyi Géza programbeszédét. Polónyi kijelentette, hogy ez idő szerint egyik párthoz sem tartozik, de az egyesülésre oly értelemben törekszik, hogy a függetlenségi párt Kossuth Ferencnek a vezérlete alatt egyesüljön, mert a függetlenségi és 48-as pártnak, amíg Kossuth Lajos vérei közül valaki él, más nem lehet a vezére, mint Kossuth Lajosnak a fia. Azt mondják, engesztelődünk, békülünk a királlyal. Négyezer esztendő óta a magyar egyebet sem tett, mint mindig békült. A nemzet most is óriási terheket vállalt magára. Mégis megtagadják tőlünk az önálló bankot, és azt mondják: jogotok van hozzá, de nem adjuk meg. — A választói jog tekintetében mindig híve volt és híve marad annak. Hogy embertársainkat az emberi egyenlőség révén juttassuk jogokhoz. De ehhez egy nagyon nagy feltételt fűz. Ez pedig az, hogy a választói jog a magyar nemzeti állameszervezetek szolgálatában és a magyar faj hegemoniájának biztosítása szem előtt tartásával hozassék meg. A nemzeti kérdéssel akar még nyilatkozni. Magyarországon a legközelebbi országgyűlésen ez lesz a legveszedelmesebb pont, amelyen ütközni kell a magyar nemzet igaz fiának az osztrák hatalom zsoldosaival. Egy láthatatlan kéz osztja elénk a nemzetiségeket. Nekünk ezekkel az emberekkel meg kell mérkőznünk a legközelebbi országgyűlésen. Az ő álláspontja a nemzeti kérdésben az, hogy azokkal az elemekkel szemben, akik a haza ellen árnyakodnak és kifelé gravitálnak és szövetkeznek a magyar haza ellenségeivel, kiméletlen író háborút hirdet, ezekkel a lázadókkal szemben a legerősebb lézzel akarja a magyar államot és a magyar állam jogait megvédelmezni. A beszédet viharos éljenzéssel és tapsal fordították. Este a Lovász-párt vezérférfiai értekezletet tartottak, amelyen megállapodtak abban, hogy követelni fogják saját elnökségüktől, hogy az egyesülést hajtsa végre a két függetlenségi árnyalat között és egy táborban szálljanak sikra Polónyi mellett.

Nagyszombatban a szászok központi bizottsága ma este elhatározta, hogy a szász többséggel bíró kerületeknek ajánlani fogja, hogy esatlakozzanak a nemzeti munkapárthoz. Egyben azon óhajnak adtak kifejezést, hogy a szászok képviselői egységes szellemben egymással karöltve járjanak el.

A makói függetlenségi pártnak szánta küldöttsége tisztelettel ma Justh Gyulánál és felajánlotta neki a kerület jelöltségét. Justh Gyula lezárólag válaszolt a küldöttségnek, megköszönve a jelölést.

A sikkói választókerület függetlenségi pártja ma értekezletet tartott, amelyen határozati javaslatot fogadtak, hogy a két függetlenségi párt mellett egyesítse tárgyát. A párt a kerület képviselőjévé gróf Benjovszky Móriczot jelölte.

*

Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy kerületükben a választási mozgalomról bennünket kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

*

Zászlók, jelvények Linhartnál, Hunyadi-utca.

Az „EGYETÉRTÉS”
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.
A szerkesztőség telefonja 48.
A kiadóhivatal telefonja: 706.

Néhány szó a magam ügyéről.

Irtá: Zoványi Jenő.

Az ügyemről folyt hírlapi tárgyalások közben szinte tulságosan tartózkodtam tőle, hogy belélelegyedjem s még a rosszindulatú vagy teljesen valótlan állításokat sem igyekeztem rektifikálni. Most azonban, miután kikerült a bíróság böles ítélkezése alól, szükségesnek tartom tájékoztatni felőle az elfogulatlan közönséget. Nem mellékes körülményeit akarom kifejtetni, nem arról kívánok szólni, hogy a sárospataki kollégium anyagi rendezése és szellemi fejlődése érdekében indított akezióm immár a teljes diadalhoz közeledik, amennyiben hitelesen megállapította a ref. konvent kiküldött bizottsága, hogy nemcsak az általunk állított óriási tőkeköltések és állandó deficiitek jellemzik a kollégium háztartását, hanem zűrzavaros számadások, sőt vétkes mulasztások is. Arról sem akarok beszélni, hogy a kollégiumi kormányzat bölesességének hiányát mily kiáltóan jellemzi egy volt tanártársam rövid uton való eltávolításának az az eredménye, amelynél fogva végre is kénytelen az illetőt visszafogadni tanszékére; s azzal sem akarok dicsekedni, hogy én ebben az ügyben is idején fölemeltem volt óvó- és tiltakozó szavamat. Egyszerűen tartom magamat a fenforgó ügysz, a hithűség kérdéséhez, még pedig azoknak az érveknek az alkalmából, amelyekkel dr. Nagy Dezső ügyész a dunamelléki egyházkerület bíróságának egyhangulag hozott ítélete ellen felebbezett s amelyeket rövidletben külön is előadott egy hírlapírónak.

Azt mondja az ügyész ur, hogy „ugy előadásaimban, mint írásaimban hiányzott a tárgyilagos kritika és mindezekben a gyűlölködésnek a hangja vonult át”, azután, hogy „tanításaimban nem az objektív kritika, hanem a gyűlölködés hangján szóltam és valósággal az egyház ellen támadtam.” Hát ez régi mentsvára azoknak a gyenge álláspontoknak, amiket nem lehet értelmes érvekkel védeni. Szpecialiter dr. Nagy Dezső, mint a tőkeköltés ügyében hozott konventi fegyelmi ítélet előadója és jegyzője már 1907-ben is főleg azzal indokolta elítélését, hogy „mindkét vádlott (dr. Tüdös István és én) idézett cikkeiben a köteles tárgyilagosság határait messze túllépte és oly modorban, oly gunyolódó és személyeskedő módon bírálta felsőbb egyházi hatóságuk működését, ami az egyházi élet jó rendjét és a fegyelmet mélyen sérti.” Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy illuzsrálhatom ezt a rettentő modort. Az én egyik héthasábos cikkemben ugyanis maga az igazgató-tanács egyik följelentése szerint a következő sértő mondatokat találta: „az egyházi algonok téves és káros álláspontja és téves argumentuma”, — „deficit van a főiskolai f. évi költségvetésében”, — „a veszedelem már éppen torkán van a kollégiumnak, proximus ardet Ucalegon”, — „az algonok ur egyéni idealizmusa megfosztotta a kollégiumot a kedvező sorstól”, — „a magyarországi protestáns, közelebbről a református közönség nem lelkesül immár ábrándokért.”

Ugyebár, szörnyű dolgok? Tessék elhinni, hogy szóról-szóra így van. Ez az a rémitően felháborító „gunyolódó és személyeskedő” modor. Oh! mennyire is sérti az ilyen az egyházi élet jó rendjét és a fegyelmet! Hát ez az! Az egyházi élet jó rendje és a fegyelem,

mely azzal az eredménnyel jár, hogy százazerekre rugó tőkék adatnak ki folyó költségekre, mert egy hatalmasság „egyéni idealizmusa” ellenzi az államsegélyt és csupán akkor indítványozza ugyanó, amikor felsőbb helyről kap rá komoly figyelmeztetést. Ebbe nem bírtam én magamat sohasé beléltalálni. Szerintem az igazság akkor is igazság, ha még egy olyan pária mondja is, amilyen Patakon és a konventi bíróság szemében egy szokimondó teológiai tanár.

De azért még se foglalkoztam tovább akkor az anyagi dolgok feszegetésével. Fordultam egész lélekkel a tudományhoz, tanításban és írásban egyaránt. Ám itt is azzal a váddal találkozom a dr. Nagy Dezső részéről, hogy tárgyilagos kritika helyett gyűlölködésnek a hangján írtam és beszéltem. Válaszul közölnöm kellene a Calvinról szóló inkriminált soraimat is egész terjedelmökben, de miután már három helyen megtettem, legutóljára „Kisebb dolgozatok” ezimű kötetemben, csak hivatkozom azokra, akik olvasták, hogy van-e bennök gyűlölködés és nem minden egyes szavukat a pártatlan igazságra való önzetlen törekvés hatja-e át?

Azonkívül az derült ki a tanvallomásokból, hogy Calvint „inquisitóri szellemű” embernek mondtam s „a világtörténelem sötét alakjai” közé osztottam be. Ha én kárhoztatom az inquisitóriót és a történet egyik legkereszténytelenebb intézményének tartom, jó lelkiismerettel és becsületes lélekkel azt mondom-e viszont, hogy a sok-sok emberélet, mely áldozatául esett a Calvin hasonló genfi intézményének, dicsőségére szolgál neki? Ha ott elítéléssel szólok ugyanarról a dologról, emitt magasztalhatom vagy csak mentegethetem is azt? Calvint kellett-e az én keresztényen papságra készülő hallgatóimnak példányképpül kifizetnem, avagy Krisztust? És ha ennek a lelkétől különbözőnek találom amazét, melyiket igyekezsem bevésni szívökbe? Igenis, azt feleli dr. Nagy Dezső ur, hogy a Calvinét, mert hiszen kálvinisták vagyunk. Tagadom. Régi mondás, hogy „christianus mihi nomen, reformatus cognomen.” Az a fő tehát, hogy kereszténynek legyünk s még reformátusok is csak annak utána; hát még kálvinisták, amely elnevezés különben sem egyéb, mint egy történelmi tévedés, amelyhez a dologhoz értő ember nem ragaszkodhatik komolyan.

Ez, kérem, nem a gyűlölködés hangja, hanem a tárgyilagos igazságé. Ilyen az inkriminált is. Ugyan mi okom volna nekem Calvint gyűlölni? Hiszen nem volt ő tiszán-inneni kerületi vezérfiu, sem az őt konventi bírák egyike, aki mind halálra számít engem a meggyőződése nyilvánításáért.

Mindenki beláthatja, ha egyéb érdek nem vezet, hogy semmiféle rettenetes sértések, személyeskedések és gorombaságok nem történtek Calvin ellen. Tisztán-pusztán a történelmi tények alapjára épített elfogulatlan és leplezetlen kritika. De tegyük fel, hogy csakugyan káromkodásokkal, becsületsértésekkel és rágalomokkal fűszerezett stílusban szóltam volna Calvinról, — mert hiszen az lett volna a tárgyilagos kritika hiánya és a gyűlölködés hangja — miképen volna az a hithűségbe ütköző esekelménynek és lelkeszi eskümbe ütköző tanításnak vagy írásnak minősíthet? Hát a hang és modor a hithűség kritérium! Hiszen akkor ne papokat és tanítókat állítsunk az evangéliumi szellem terjesztésére, hanem tánc- és illmtanárokat!

A hang és modor igenis eshetik kifogás és fegyelmi eljárás alá, de csak a letehetőbb fogalomzavar s a legnagyobb bírái tévedés mellett a hitbűség szempontjából. És ha engem a tárgyilagosságot esetleg nélkülöző kritikaért vagy a gyűlölködés benne netalán nyilatkozó hangjéért találtak vétkesnek, az semmiképen sem a hitbűség és lelkesítő eskü megszegése, hanem a sok egyéb fegyelmi eset közül valamelyik.

Azt is mondja dr. Nagy Dezső, hogy „valóságosan az egyház ellen támadtam”. Hol? mikor? mi módon? Talán azzal, hogy nem tartom a protestáns emberre nézve kötelezőnek a dogmákat s alkalomadtán egy párra nézve előadtam a meggyőződésemet? Így nyilatkozik ide tartozólag Nagy: „amennyiben csak Calvinnak a működéséről, vagy a hitelveknek a bírálatáról lett volna szó, tudniillik tárgyilagos bírálatáról, vád egyáltalában nem is emeltetett volna.” Calvinról már elmondtam a magamét. Lássuk most a hitelvek bírálatát. Megjegyzem, hogy ilyen abszolútum nem is történt, hanem csupán hitvételek bírálatát. Laikus ember persze könnyen összelevesztette, de akkor ne szóljon olyan dologhoz, amire nem ért. Ugy látszik az imént idézett mondatból, mintha megengedhetőnek tartaná Nagy Dezső a tárgyilagosság határát közt. Ám, hogy én ezeken túl nem léptem, igazolja mintegy husz volt hallgatóm, akik egyértelműleg, yalították, hogy sohasem tettem anny tárgyává a dogmákat (még a többi felekezetekét sem), és sohasem észleltem a református vallást. Mert amaz nélkülözhető volna már a tárgyilagosságot, az utóbbi pedig a hitbűség kérdése: és éppen azért tettem föl e kérdéseket én magam.

Csak hogy ettől a szabaddkőműves vezérnél egészen természetesen szabadelvű nyilatkozattól rögtön eltántorodik az ügyész, amikor így nyilatkozik később: „A theol. tanárnak kötelessége azokhoz a tanokhoz alkalmazkodni, amelyeknek alapján az egyház egy testületé szerveztetett. És amennyiben azokat az elveket (talán tanokat, Z. L.) a maga részéről el nem fogadhatja vagy kárhözatosáknak találja, ezt is joga van hirdetni. Je nem theol. tanári állásban.” Azaz a theológiai tanárnak nincs joga hozzá. Ha kárhözatosáknak találja, akkor bizonyosan el is megy az illető olyan egyházba, mely nem vallja azokat a tanokat. Ám itt arról van szó, hogy magamévát nem tehettem némely tanokat s nem alkalmazkodtam hozzájuk, amennyiben nem rendeltem alá nekik az egyéni felfogásomat. És itt szólal meg az ügyész észjárásban az az álláspont, amely veszedelme a protestantizmusnak, a tudomány haladásának, a felvilágosodottságnak. Iám! Luther theol. tanári állásban hirdette, hogy nemcsak a veit némely tanokat, hanem egyenesen kárhözatosáknak találja őket. Milyen jó, hogy akkor nem ügyészkedett dr. Nagy Dezső, ma talán nem volna protestantizmus! Dehogy nem! A nap feljövetelét meg nem akadályozhatják baglyok és denevérek, kik éjszaka örzik jól magukat.

Az emeltetett hivatalos nyilatkozat és a magyar ref. egyházban az ellenem kimondott ítélettel kötelezővé tett álláspont mellett szó se lehet theológiai tudományról, mert éppen azok nem vihetik előre, akik értenek hozzá. A theológiai tanároknak a hagyományokat kellene ragyogniuk s legfeljebb csak szószó öntetnének hozzájuk újat. Ellenben Nagy

Dezső, Segesdy és Bánffy Dezső művelnek a theológiát, amelynek a végén is haladni kell, hogy megérdemelje a tudomány nevet. De a theol. tanárnak még az általuk megállapított eredményeket se volna szabad elfogadnia. Milyen lelkesnek nevelődésnek így! Gyönyörködhetnek bennük Nagy Dezső. Azok bizonyára nem csinálnának országos egyesületet. Könnyű volna rajtuk urakodni. Hanem aztán hamarosan esődöt is mondana a lényegét megtagadó s így létjogát veszítő protestáns egyház. Ám az se volna ugyebár nagy veszedelem? Legalább szükség volna tömeggondnokra.

És ha ez nem is következik be, lehet ennek a dolognak olyan következménye, amire aligba gondolt Bánffy, mikor leadta a votum Minervae-t (!). Előjele az a levél, amelyet egy előkelő állású közigazgatási tisztviselőtől kaptam s amelynek így szól egy részlete: „Mión ön ellen az a sötét hajszá megindult, annak mindenféle csemány eszközeivel s mielőtt láttam, hogy papi talárt viselő böcs és szent egyházi férfiak serege vérszomjas kopókként vérbeforgó szemekkel vetették magukat a nálaik különb, okosabb és felvilágosodottabb áldozat után, mielőtt láttam, hogy nem átalították a tanítványokat felbujtogatói felvilágosodást hirdető mestereik ellen: akkor teljes szívemből megmáltam azt az orthodox szemforgató, átvezetés kalvinista szellemét és áttértem a szabad szellemet és lelkiismereti szabadságot hirdető mesternék, Dávid Ferencznek vallására...” Nem következhet-e be, hogy ha már a hajszá megindultakor ilyen hatást sikerült elérni, most a vérengzés befejezte után még nagyobb lesz a hasonló hatás?

Egy azonban kétségtelen. A magyar ref. egyházban nem egyedül én vagyok a szabadelvű theológiai irány híve. És ha engem azért mezeitottak el állásomtól — amiéhtogy egyébrét nem lehetők. — miért nem indították meg a hasonló eszű eljárást a konventi bíróság azok ellen a többi pártai tanárok ellen is, akikre a fegyelmi iratokból könnyen rácsúthatta a hasonló gondolkodás gyanúját? Ha nem tette meg — amiéhtogy nem tette — egészen tisztában lehet mindenki a konventi bíróság többségének nemcsak reakcionárius gondolkodásával, hanem igazságszerzetének hiányával is.

KÜLFÖLD.

A francia miniszterelnök beszéde. Saint-Chamondban egy banketten Briand miniszterelnök beszédet mondott, amelyben az a forradalmi pártiak a törvénybejártatásul az őssza tüntettek, ködöbásokkal bevették a terem ablakait és beköpdösték a csendőseket, akik a tömeget vissza akarták szorítani. Míg a tömeg a banketten részvevőket várta, a rökalmpárok heves hangja kezdődött. Egy angol tüntető így néköl akart befutni a terembe, amikor letartózták. Répövezt találtak nála. Briand miniszterelnök beszédében kijelentette, hogy a közönség álláspontjával a kormány nem fog a választókra ugyanúgy gyakorlatni, hogy a kamara a nemzeti képviselőt legyen. Programjában első helyen fog szerepelni a választójog kiterjesztése a többévi rendszer fenntartása alapján. Ami a hivatalnokokat illeti, ezeknek, ha pragmatikájuk van, amely számukra biztosítottakat tartalmaz, le kell mondaniuk a tüntetésekről és fenyegetőzésekről és polgári jogaikkal csak a törvényes határokon belül élhetnek. A munkásügyek kérdésében meg fogja valósítani törvényhozási uton

a döntőbírásg elvét a munkaadókkal való konfliktusok esetére. A miniszterelnök beszédét élénk tetszéssel fogadták.

Péter király Athosban. Péter király tegnap reggel Athosba érkezett, ahol a szerb főkonzul, a téparancsnok, a Hollandaron kolostor három papja és az athosi kolostor három apátja üdvözölte. A király a hajót nyolcz órakor hagyta el és a szárazföldre ment, ahol díszszázad volt felállítva, amelynek zenekara a szerb himnuszot játszotta. Az apátok üdvözölték a királyt, mire a menet Hollandaron felé elindult és a kolostor előtti diadalmenetét állt meg. Ezen a helyen a régebbi szerb királyok látogatásai a kalmával olajátkaí ültettek. Péter király is két olajkát és egy cziprust ültetett el. A kolostor bejáratánál a teipöket szent énekek és harangzúgás fogadta. A főnök köszöntötte a királyt, Péter király megcsókolta a keresztet és aztán felkereste Simon szerzetes sírját, aki mint István Nimanj fejedelem, a kolostort 1197-ben alapította. Ezen a napon is volt Holnap a király meglátogatta Valopediban a kolostort és délután Szalonikibe utazik, ahová kedden reggel nyolcz órakor érkezik és délelőtt tízenegy óráig marad, amely idő alatt esetleg meglátogatja a város nevezetességeit. — Belgrádban azt rebesgetik, hogy a szultán az első testőr lovaszred tulajdonosává nevezte ki Péter királyt, Pasics miniszterelnöknek a pasa, Milovanovics külügyminiszternek pedig a bég címét adományozta, azonban ismeretlen okokból a hivatalos közlés még nem jelent meg Konstantinápolyban.

Az albánok lázadása. A „Dini Gazetta” közli a török belügyminiszter nyilatkozatait az albán mozgalom természetéről. A miniszter beható vizsgálata alapján formálisan megozafolja azon híreket, hogy az albán események ostrom befolyásra vezetendők vissza. A hadügyminiszter kijelentése szerint a csapatok Murad szejánál gyűlnek össze, amely Pristinától északnyugatra van. A felkelők jelen két órányira vannak. A kormány el van határozva, hogy esetleg egy egész hadtestet küld Albániába. Dzemaloddin herceg, a szultán veje, holnap elindul az első Ekvna-zászlóaljjal. A szerb kormány értesítette a portát, hogy intézkedéseket tett annak megakadályozására, hogy a felkelők Szerbián át meneküljenek.

Deon és Riza bég törzsfőnökök és a hírhedt Liza Balendinaz csatlakoztak a felkeléshez. Az utóbbi egyik legtekvesebb híve Abdul Hamidnak és az albánokat Szaloniki ostromára és Abdul Hamid kiszabadítására igatja.

Tergbur Sefket pasa jelentti, hogy eddig 24 zászlóaljjal rendelkezik. Még három tengeren érkező zászlóaljat várnak Szalonikiba. Ezek több itezzel, egy csapat műszaki katonával és gyorsműködő árukkal együtt Északi Albániába indulnak. Mielőtt az összes csapatok nem vonulnak át Vericovic mellett, az armatákat sem szabad megtámadni.

Konstantinápolyban a kamara végül az albán eseményekre vonatkozó interpellációkat tárgyalta. Az ottani rossz viszonyokat az albán képviselők a hibás közigazgatás és a hivatalnokok büfényének hibájául röjgák föl. Ismail Kemal utalt az albánok hazaszeretetére, egyben megtámadta a belügy- és pénzügyminisztereket, orosz sereg sárgókkal szemben a Balkán szövetség tárgyában tett nyilatkozataik miatt. A belügyminiszter utalt arra, hogy a nyilatkozatot már megozafolta. Mufid albán képviselő hibáztatja Dsavid basa mult évi expedícióját és vérszomjas vadállatnak nevezi azt. A belügyminiszter, valamint a hadügyminiszter tiltakoznak a tábornok megsértése miatt, mire lehatatlan raj keltekezik. A nagyvezér szóló ezután. Elhanyagol az albánok erőnyeit, de egyttal indokolja a kormány intézkedéseit és kifejtii, hogy a nyugati bírtatitani kell, mert attól az egész ország jövője függ. A vita ezután véget ért. A nagyvezér beszéde igen jó hatást tett.

A helyzet Görögországban. Atheni jelentések szerint néhány nap óta ismét hírek keringenek nagy politikai felzúdulásról. A rendszeren jól értesült „Kéari” című újság például így ír mai számában:

Most nyugalom van, mint ahogy a nagy viharok előestéjén félelmetesen nyomasztó a csend. Jól tudják ezt illetékes körökben és aggódnak a fejlemények miatt. Nagy felfordulások készülnek. A király is elégedetlen a helyzettel. Az ország nagy többsége bizalommal tekint a királyra, hogy ő fog élére állani a megújulásra irányuló mozgalomnak és elő fogja segíteni az alkotmány revízióját. Nagy fordulatra vall az a körülmény is, hogy a tisztikar megbékült a trónörökösrel és sürgősen visszahívta. — A görög sajtó az utolsó napokban heves támadásokat intézett Zorbas ellen és megvádolta, hogy ő miatta nem tudott felülkerekedni a forradalom és ő volt a katonai liga csufos bukásának oka. Zorbas ma válaszol a Patriában és azt fejegeti, hogy a mozgalom nem volt népszerű, a nép nem támogatta a ligát, a vidéken az ellen-szenv miatt nem lehetett népgyűléseket tartani, sőt még Athénben is megakadályozta a nép az egybehívott gyűléseket. A forradalomnak tehát kudarcot kellett vallania, de azért a népet illeti a felelősség, amely a tisztiket cserbenhagyta.

A berlini szocialisták tüntetése. A berlini szocialistáknak tegnapi tömeges tüntetése a porosz választójogi reformjavaslat ellen, impozánsan és békésen folyt le. A tüntetés rendezői a rendőrséggel szemben becsületzavarral vállaltak kötelezettséget a rend fenntartására és szavukat minden irányban beváltották. A Friedrichshainban összegyűlt emberek számát 40—50 ezerre, a Humboldtshainban összegyűlteket 75—80 ezerre, a terptovi parkban összegyűlteket pedig körülbelül százezerre becsülik, úgy, hogy a tüntetők összes száma 230 ezerre tehető. Mindhárom gyűlés helyén szöszékeket állítottak fel. A szónokok beszédeit mind a három helyen viharos tetszéssel fogadták, miközben sűrűn abszurgolták *Bethmann-Hollweget*. Az összes gyűléseken egyhangulag fogadták el egy határozati javaslatot, mely *felháborodással tiltakozik a kormány választójogi javaslata ellen*. A tüntetés folyamán kilenczven esetben volt szükség a mentők beavatkozására. Sok nő elájult a tolongásban, de néhány súlyos esetet kivéve, csakhamar magukhoz tértek.

EGYHÁZAK.

— (Lelkészi-alkotás.) Az ungvári ev. egyház új lelkészét, Margócsy Aladárt vasárnap iktatta hivatalába Tallik János főesperes-helyettes. A lelkészünnepon nagyszámú közönség vett részt.

— (Bende püspök lemondása.) Bende Imre nyitrai megyepüspök magas korára való hivatkozással az egyházi joghatóságról és a püspöki uradalmak feletti rendelkezési jogairól jogutódja, gróf Batthyány Vilmos segédpüspök javára lemondott. A pápa gróf Batthyányt a püspökség adminisztrátor apostolicusává kinevezte, a király pedig az agg püspök és a segédpüspök közt az anyagiakra nézve kötött egyezséget jóváhagyta. Az egyezsége értelmében Bende püspök évi 50.000 korona apánagot kap, ezenkívül a püspökségi vagyomból öt még megillető 300.000 koronát, mely hat év alatt lesz törlesztendő. Gróf Batthyány Vilmos már átvette az egyházmegye kormányzatát és ez alkalomból fogadta a papság tisztelgését. Bende Imre püspök a megyés püspöki címet és rangját továbbra is fentartotta magának.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Zemplén vármegye közigazgatási bizottságára Sátorajuhelyen Meczer Gyula főispán elnökölésével ma tartott havi ülésén az alispán jelentette, hogy a kivándorlás folyton növekszik, ami arra vezetendő vissza, hogy a galicziai kivándorlási ügynökök még mindig erősen csábítják a megye lakosságát. Az alispán bejelentette, hogy valami Gelb Márkus nevű teljesen vagyontalan, homonnai bérkoesztulajdonos, akit kivándorlási zugügynökségért elítéltek és Galicziába menekült, Musinán kivándorlási irodát nyert az osztrák hatóságától és rövid néhány év alatt mintegy 80.000 koronát szerzett, amely pénzből házat építtetett. A közigazgatási bizottság elhatá-

rozta, hogy fölír a kormányhoz a határrendőrség szigorítása érdekében. Az elmúlt hónapban 595 utlevelet állítottak ki, 162 egyén pedig visszavándorolt. A pénzügyigazgató jelentette, hogy összes adók fejében mintegy 300.000 koronával kevesebbet fizettek be, mint a múlt év hasonló időszakában, ami az ex-lexnek tulajdonítandó. Ezután Winchler Emil közjegyző ügye került napirendre és elhatározták, hogy ellene sikkasztás miatt büntető eljárást indítanak. Tíz tanító-nak, kik a magyar nyelvet sikerrel tanították, 2—200 korona személyi pótlék-juttalmazást adtak.

Tanítók a parlamentben.

o

Tisztelet és becsület a tanítóknak! Ők a minden kultúrának legfontosabb tényezői, ők azok, akik a mártíradják a holnapnak és a holnapot közelebb hozzák a mához. A poroszok dicsőségét ők fonták koszoruba és abban a nagy kulturesatában, melyet a magyar nemzetnek még megvívnia kell, bizonyára ők a legfontosabb katonák. Természetes, hogy mindez csak régi dolgok elrevezítése, nem újdonság nekünk és nem az a tanítóknak, de azoknak sem, akiket a sorsuk és azzal együtt a kialakuló Magyarország érdekel. Ma azonban a tanítók nagyon aktuálisak. Aktuálisak pedig azért, mert testületileg megmozdultak, hogy jogos érdekeik védelmére képviselőt küldhessenek a parlamentbe. Elhatározásukon bizonyára senki sem csodálkozik széles ez országban. A tanító, szó, ami szó, talán legrosszabbul fizetett tisztviselője az államnak, mely pedig a legfontosabb nemzeti missziót bizza rájuk. A tanító, akár állami, akár nem az, első sorban nem az iskolafentartót szolgálja, hanem a nemzetet. A nemzet pedig állami minőségében éppen úgy negligálja érdekeiket, mint a község, vagy bármelyik felekezet. Kulturális szerepükben senki sem támogatja őket abban az, akár anyagi, akár erkölcsi támogatásban, amely megilletné őket.

A tanítók testülete tehát megszóvegezett egy hosszú memorandumot, melynek eredményeként támogatást kértek arra nézve, hogy a *gázló körülmények elhárításával jelöltjeiket a parlamentbe juttassák*. Eddig minden rendbe ment. Fennmaradt azonban az utolsó kérdés, hogy hát hová is küldjék el a kész memorandumot? A kérdésre a tanítószáz azzal felelt, hogy a *memorandumot valamennyi pártnak elküldötte*. Végső határozatuk után pedig lehetetlenség, hogy a politikailag józanul gondolkozó ember továbbra is egy vízben evezzen velük. Mert mit jelent az, hogy memorandumukat valamennyi párt-hoz elküldték? Elsősorban, hogy hajlandók bármilyen párt zászlója alatt, bármilyen politikai jelszóval is helyet foglalni az ország képviselőtében. Ez pedig azt jelenti, ha „X” tanító, mint az „Y” kerület képviselője kerül be a parlamentbe, akkor, ha „Y” kerület történelmesen függetlenségi érzületű, a tanító-képviselő „Y” kerület függetlenségi elveinek lesz szószólója a Házban. De jelenti azt is, hogyha „Z” kerület kormánypárti, tanító küvete természetesen kormánypárti elveit fogja képviselni az ország házában. A politikai elvek széke között tehát éppen az, amiért a memorandum megíródott, a tanítók érdeke, a pad alá kerül. A tanító nem mint a tanító-osztály képviselője kerül be a parlamentbe, hanem mint pártpolitikus, akinek első sorban nem az a fontos, hogy mint valamely ügy képviselője foglaljon helyet a képviselői padsorokban, hanem az, hogy helyet foglalhasson ott. Valahogyan így ez az egész mozgalom az osztályérdektől szépen lassan a személyes érdek felé tolódik. Ez pedig sem az osztálynak, sem a nemzetnek nem lehet érdeke.

De hát tisztázzuk az ügyet. Amikor tesszük, a munkásosztály, vagy az iparos-osztály képviselője akar jutni a parlamentben, természetesen, hogy képviselőjét szorosán vett munkás, illetve iparos programmal akarja a Házba küldeni. Elvégre mit használ az akár a munkásoknak, akár az iparosoknak, ha valamelyik munkás, vagy iparos,

nem az ő érdekeik, hanem valamilyen politikai párt érdekeinek védelmére vállal mandátumot. Hiszen abban a pillanatban a munkás nem, mint munkás, az iparos nem, mint iparos ül be a dunaparti fényes palotába és természetesen, hogy a tanító sem mint tanító követné ezt el. A képviselő, mint magánember csak másodsorban fontos és érdekes, az első és legfontosabb szempont az, hogy milyen és kiknek a hitvallásával kerül be oda. Az egyéni értékelésnél csupán a magasabb és általános szempont érdekében kifejtett működés *mikéntje* a döntő. A magánérdekek az osztályérdekekkel való összetévesztése, ez a főhibája annak a mozgalomnak és memorandumnak, melyről ma a tanítószáz hírt adott. Visszajára fordítva a dolgot: azt pedig igazán egyetlen politikai párttól sem követelhetik a tanítók, hogy a saját politikai zászlójukat megtagadva, elveiket (főltéve, hogy azok a tanítók elveivel összeegyeztethetők is) félredobva, annyira önzetlenek legyenek, hogy a saját érdekeiktől megvonják az adózatokkal is, mások érdekeit támogassák. Különösen abban az esetben, amikor jól tudják, hogy ugyanezt az ajánlatot a tanítók az ellenelvi politikai pártnak is megtették. Igyekezzenek tehát a tanítók osztályöntudatra ébredni, s akkor bizonyára a saját lábukon is megtalálják az utat a parlamenthez, ahová most külön-külön kért mankókon szeretnének eljutni.

TÁVIRATOK.

Az orosz honvédelem.

Pétervárt, április 11. A dumához titkos törvényjavaslatot adtak be, amely a legközelebbi 10 évre honvédelmi célokra egyszerűs kiadásokat követel és ezek fedezetének kérdését tárgyalja. A törvényjavaslatot a honvédelmi részlel a hadügyi bizottsághoz, pénzügyi részében pedig a pénzügyi bizottsághoz utasították.

Az annexió és az angolok.

London, április 11. (Alsóház.) A mai ülésen Lincoln azt kérdezte, vajon teljesültek-e a boszniai és hercegovinai annexió elismerésének 1908. szeptember 10-én szabott azon feltételei, amelyeket Asquith ismertetett és ha igen, mikor írták alá az összes érdekelte felek Szerbia és Montenegróval együtt az annexióra vonatkozó beleegyezési nyilatkozatot. Ha e feltételek nem teljesültek, kéri, hajlandó-e a kormány határozni s felől, vajon tanács-e konferenciát egybehívni az összes beállott változások nemzetközi érvényessége és ezáltal a hatalmak közt beállható konfliktusok minden komoly okának eltüntetésé céljából. Mac Kinnon Wood államtitkár kijelenté, hogy Törökországra nézve teljesedtek az Asquith közlésében foglalt feltételek, Szerbia pedig az osztrák-magyar kormányhoz intézett jegyzékben jelentette ki, hogy feladja a Bosznia és Hercegovina annexiója elleni tiltakozását. Szerbia és Montenegró oly nyilatkozatot tettek, hogy megnyugosznak a berlini szerződés 25. cikké felett a szerződő hatalmak döntésében. Ami a 25. cikket illeti, az abban történt változások nemzetközi érvényességre jutottak az aláíró hatalmak hozzájárulása folytán és ezért ily célból konferencia egybehívására nincs szükség, sőt abból a célból sem, hogy a hatalmak közt surlódások kerültessenek el, mert ilyenek ezidőszertint szerencsére nincsenek. (Tetszés.)

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárulata.

	Newyork.	apr. 11.	apr. 10.	apr. 9.
Buza	helyben	124	124	124
	májusra	119½	120½	120½
	juliusra	112¼	114½	114½
Tengeri	májusra	67%	68%	68%
	juliusra	70½	70¼	70¼
	szeptemberre	—	70½	70½
	Chicago.			
Buza	májusra	112	112%	112%
	juliusra	104%	106%	105%
Tengeri	májusra	57%	58%	58%

Newyork, április 11. Gyapot Newyorkban, helyben 15.10 (15.25). Gyapot májusra 14.73 (14.38). Gyapot júliusra 14.43 (14.56). Gyapot New-Orleansban, helyben 14% (14%). Petroleum Stand white Newyorkban 7.75 (7.75). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.75 (7.75). Petroleum Refined in Cases 10.15 (10.15). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.3). 1.35). Zsir Western steam 14.— (14.35). Zsir Rohe és Brothers 14.45 (14.60).

Chicago, április 11. Zsir májusra 14.25 (14.62). Zsir júliusra 14.85 (14.17). Szalonna short clear 14.12 (14.12). Sertéshus júliusra 23.15 (24.27).

A vasutasszövetség nagygyűlése

— Tolnay Lajos lett a Szövetség elnöke. —

Budapest, április 11.

Az Országos Vasutas Szövetség április 10-én, vasárnap és folytatólag hétfőn tartotta az évi országos nagygyűlést a keleti pályaudvar tanácstermében. Gróf Batthyány Tivadar helyébe elnökül Tolnay Lajost választották meg.

A nagygyűlésen jelen voltak a tisztikaron kívül a felügyeleti hatóság képviselőiben: Rácskay Gyula vasuti és hajózási felügyelő, dr. Lengyel Zoltán volt országgyűlési képviselő, mint a Szövetség ügyésze, Szegedy János kassa—oderbergi vasuti felügyelő, továbbá a vidéki kerületek elnökei és megbízottjai.

Az országos gyűlést vasárnap délelőtt tíz órakor nyitotta meg Halas István alelnök. Bejelentette, hogy gróf Batthyány Tivadar a Szövetség eddigi elnöke, az elnöki székétől megvált, minek folytán új elnök választása szükséges.

Winkler Nándor kerületi elnök erre határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint a Vasutas Szövetség a legnagyobb sajnálattal veszi tudomásul eddigi elnökének, gróf Batthyány Tivadarnak távozását s érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és erről őt értesíti. A javaslatot a nagygyűlés magáévá tette.

Majd a központban felmerült egyenetlenségek kerülvén szóba, Halas Károly indítványára a nagygyűlés egyhangulag kimondotta, hogy elvárja a választott tisztikartól, hogy a leendő új elnököt a legnagyobb odaadással támogassa és az egyenetlenséget a jövőben megszünteti.

Az országos nagygyűlés ezután közfelkiáltással Tolnay Lajost volt államvasuti elnökgazdát választotta meg a Szövetség új elnökévé, akit öttagú küldöttség hívott meg az elnöki széknek elfoglalására. Az új elnököt belépésekor lelkes éljenzés közepette Kugler Mihály alelnök üdvözölte. Tolnay Lajos meleg szavakban mondott köszönetet és megígérte, hogy a Szövetség ügyeit a tőle telhető legnagyobb buzgósággal fogja vezetni.

A nagygyűléstől üdvözlő táviratokat küldöttek Kossuth Ferencnek, Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek és Marx János, máv. elnök-igazgatónak.

A nagygyűlés tudomásul vette a múlt évi tükri jelentést, a múlt évi zárszámadást és a tisztikart, valamint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta. Kihirdették még a választások eredményét, mely szerint ügyvezető alelnöknek Seide Arthur, volt ügyvezető, főszámvevő ugyan csak egyhangulag ismét Szathmáry Lajos főszámvevőt választották meg.

A választások eredménye meglepetéseket hozott. Ugyanis a hivatalos lista Halady József máv. főellenőrt jelölte ügyvezető alelnöknek és Szurmay József kassa—oderbergi vasuti hivatalnokot főszámvevőnek. Bizalmatlansági indítványt adtak be Lorber József titkár ellen is, de az indítványra mindössze három kiküldött szavazott.

A nagygyűlés második napján a benyújtott indítványok kerültek tárgyalás alá, amelynek végzetével Tolnay Lajos elnök a gyűlés összes résztvevőit bankettre hívta meg.

A banketten megjelentek Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, Kálmán Gusztáv államtitkár, Marx János, az államvasutak elnökgazdátja, Hegyes-halmi Lajos miniszteri tanácsos, Pulszky Caribaldi miniszteri tanácsos, a vasuti és hajózási főfelügyelőség főnöke, Kötányi Zsigmond máv. igazgató, Rácskay és Ráskay főfelügyelők, máv. igazgató.

Az első felkésztőt Tolnay Lajos, a szövetség elnöke mondta a kiválya. Ezután Kugler Mihály, a szövetség alelnöke Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert köszöntötte fel, kifejtette, hogy az a szövetség, amely magában foglalja Magyarországot vasutas tisztviselőinek túlnyomó ré-

szét, kétségtelenül nagy erkölcsi erőt képvisel. De akinek a kezében erő van, arra ennek az erőnek a tudata és a birtoklása nagy kötelességeket ró. A Vasutas Szövetségnek nemcsak az a kötelessége, hogy egyes tagjainak anyagi jólétét emelje, hanem kötelessége az is, hogy azt a testületi szellemet és azt a testületi jó egyetértést fejlessze, amely nélkül egy olyan nagyszámu egyének felett rendelkező intézet a maga feladatait tökéletesen és jól megoldani sohasem képes. A mai napnak a későbbi jövőre is kiható jó hatását abban látja, hogy ma egy asztalnál ünnepelheti Tolnay Lajost, a szövetség elnökét és Marx Jánost, a Máv. elnökét. A mai nap legnagyobb eredményének tekinti azt, hogy ennek a két államférfiúnak együttműködése nemcsak a szövetséget fogja felvirágoztatni, hanem a Máv. érdekeinek előmozdításához is tetemesen hozzá fog járulni.

Winkler főmérnök Marx Jánosra, az államvasutak elnökgazdátjára emelte poharát. Marx János válaszában hangoztatta, hogy törekvésé mindig az volt, hogy a személyzet és a szolgálat érdekeit lehetőleg összegyeztesse. Arra kéri a szövetség tagjait, hogy támogassa e törekvésében. Az egyetértésre emeli poharát a szövetség és az államvasutak igazgatósága között. (Lelkes éljenzés.)

Seide Artur Kálmán Gusztáv államtitkárt ültette.

Kálmán Gusztáv felszólalásában a vasutas szövetség virágzására üríti poharát. Dr. Ábrányi a minisztérium vasuti osztályának vezetőjét Hegyes-halmi Lajos miniszteri tanácsost ültette.

Tolnay Lajos, a szövetség elnöke azt fejtette ki, hogy a szövetség kebeléből teljesen ki kell rekeszteni a politikát. Az egyének szabadságát politikai jogaik gyakorlása körül a legteljesebb mértékben meg kell őrizni, de a szövetségnek, mint olyanoknak nem szabad a politika hullámainál függővé tenni a maga működését. Hangsúlyozza azt is, hogy a szövetség ne igyekezzen az egyes vasuti hatóságok disziplináris jogkörébe beavatkozni. A múltban, fájdalom, ez bizonyos fokig megtörtént, de ezt ki kell küszöbölni a szövetség alapszabályai értelmében munkakörükben, mert máskülönben egyéb nagyon fontos és nagyon nehéz céljait nem tudnák megvalósítani. A maga részéről mindent el fog követni, hogy úgy a szövetségen belül, valamint a felsőbb hatóságoknál az egymás iránti legteljesebb jóakarattal irányítsa működésüket.

Hegyes-halmi Lajos miniszteri tanácsos azt kívánja, hogy a többi vasutas alakulatok is mihamarabb beleolvadjanak a nagy vasutas szövetségbe. Lengyel Zoltán, a szövetség ügyésze a vasut nemzeti missziójáról szökött.

Tolnay Lajos közvetlen asztalbonítás előtt újból felszólalt és rámutatott arra, hogy csak az igazi becsülettel demokrácia és liberálisizmus viszi előre az intézményeket. Reméli, hogy a felsőbb hatóság képviselői mindenkor éppúgy szívükön fogják viselni a szövetség érdekeit, mint a szövetség bármely tagja.

Toselliék,

vagy

a szerelem örök.

Hosszu, csaknem kéthónapos példás házasság után, amelyet alig nyolczszor-tízszor szakított meg egy fogorvos, egy villamos kalauz, egy tüdőorvos, egy aviatikus, egy rendőr, egy cipőfel-szöréskészítő, egy ideggyógyász, szerelme, most újra hírek kezdenek keringeni Montignoso grófnőről, a mostani Tosellinéről. Miután kissé ellentétes táviratok érkeztek, ki kellett mennem a színhelyre s onnan a következőket jelenthetem:

Toselliék példás egyetértésben élnek és egy-áttáiban nem gondolnak válásra. Montreuxben mindenki örül, ha a pompás pár szerelmesen összeszámulva megjelenik az utcán.

Toselli tegnap délután egy kávéházban kijelentette, hogy úgy szereti a feleségét, hogy még tízenötezer frankért sem hagyná el.

Toselliné egy másik kávéházban megesküdött, hogy soha életében nem volt ilyen boldog.

Toselliné ügyvédje kijelenti, hogy Toselliék nem válnak. Nagyon szeretik egymást s ha a férj Florenzben alá is irt egy nyilatkozatot, amelyben beleegyezett a válásba, ez csak tévedésből történt.

Toselli tegnap este felülről kijelentette, hogy huszezer frankért sem hagyná el a feleségét.

Toselliné ma házassági ajánlatot kapott egy börmagykereskedőtől, de visszairt, hogy nem lehet, mert szereti az urát és eszo ágában sincs válni.

Ugyanilyen szövegű körlevél ment a többi ajánló-kozó uraknak is.

Toselli annyira szereti feleségét, hogy váratlanul megjelent a szállóban, amelyben az asszony lakik és be akart törni a szobába. A személyzet az utcára rugta. Toselliné is utána rugott, ami világosan mutatja, hogy a házaspár között egyetértés van.

Toselli este egy kávéházban kijelentette, hogy harmincezer koronáért sem hagyja el a feleségét.

Toselliné kis fiának tengeri levegőre van szüksége, a gondos anya tehát jegyet váltott egy hajógépessel. Innen származhatik az a hír, hogy Toselliék válnak.

Toselliné tegnap megszökött egy korcsolyabajnokkal. Miután ez némi félreértésre adhatna okot, Toselliné ügyvédje kijelentette, hogy a házastársak boldogan élnek és a korcsolyabajnok már csak azért sem igaz, mert Toselli szökött meg egy buffet-hölgygyel.

Toselliék minden nap kísértálnak kis fiúkkal, akit rajongással szeretnek. A kis fiu tizenegy nap óta betegesen fekszik, az anya önfeláldozóan ápolja. Toselli egyszer megpróbálta, hogy az ablakon keresztül bejusson, de a városi tűzoltóság le-spriezelte az ablakról.

Toselli erre egy kávéházban kijelentette, hogy hetvenezer koronáért sem válik el a feleségétől.

Együtt sikerült megtudnom Toselliékről, de már ennyiből is kitűnik, hogy a lapokban össze-vissza megjelenő hírek tévesek és Toselliék még ál-mukban sem gondolnak válásra. Példás egyetértésben élnek, sőt Toselli kijelentette, hogy nyolczvan-ezer frankért sem hagyná el feleségét.

Ray.

Rejtélyes haláleset.

— Megmérgezett atléta. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 11.

Előre láthatólag a rendőrségnek is munkát fog adni, a ma délután, a Rókus kórházban történt rejtélyes haláleset.

Sándorffy Sándor, a hírneves díjbirkózó ma délután, alig egy heti betegeskedés után a Rókusban meghalt. Még pedig, mint az orvosok megállapították: *belső vérmérgezés következtében.* Sándorffy négy hét előtt jött haza külföldről s a 36 éves fiatalember a legjobb egészségnek örvendett.

Ezelőtt éppen egy héttel rosszulról panaszkodott sógorának, Roth Vilmos fővárosi fogalmazónak, aki olyan rossz állapotban találta sógorát, hogy azonnal a Rókus-kórházba szállította be. Egy héttig kezelték, de megmenteni nem tudták. Az orvosok megállapították, hogy Sándorffy mérgezés vitte a halálba.

De hogy milyen méregről van szó, az csak holnap fog kitudódni, mert Roth felboncoltatja a sógorát. És ha az orvosok gyanúját a boncolás eredménye megerősíti, feljelentést tesz a rendőrségben ismeretlen tettes ellen. Sándorffy Sándort felesége és két kis gyermeke siratja. Példás családi életet élt, úgy hogy hozzátartozóinak vélekedése szerint szerelmi ügyből kifolyólag senkinek sem állott érdekében eltenni őt láb alól.

A kiváló díjbirkózó mester a MTK. és BEAC. birkózó tréner volt. Többszörös bajnok, akinek tanító keze alól került ki Weiss Richárd és más sportkiválóság is.

Volt-e irigye, vagy valamilyen sportbeli legyőzöttnek oka lett volna-e a mérgezés rettenő lünének elkövetésére, azt az esetleges vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Nincs kizárva, hogy étel mérgezésről van szó. Az elhunyt Sándorffy letenként többször összejött barátaival törzsvendéglőjükben s meglehet az is, hogy ételmérgezés esete foreg fenn.

Érdeklődéssel tekintenek tehát a holnapi boncolás eredménye elé, mely esetleg nagyobbabszaru rendőrnyszomozat előjátéka lesz.

UJDONSÁGOK.

Felfujt nagyok.

* * *

Strasznov, a világfi-szélhámós, aki valamikor redingotesabb volt Lord Douglasnál, aki ugy tudott mosolyogni, mint egy francia márká a XV. Lajos szalonjában és aki azzal az előkelő gesztussal tudott lopni, mintha csak az ideálja zsebkezdőjét venné fel a parkettről, Strasznov most egészen komisz és egészen közönséges öt évet kapott. Strasznov, a székhámós nagymestere most ugy lopott mint egy faczér favágó, s a kiforrott művész huszonnégy óráig belül a legközönségesebb kis gicestolvajjá vedlett. A nagy karrierek átka ezennel őt is elérte és lecsuszott oda, ahol a rabruha már semmi különbséget sem tesz a csirketolvaj és a nagystilű sikkasztó között. És mégis, ha megfigyeljük a kommentárokat, amiket legújabb elítéléséhez fűznek, észre kell vennünk azt az árnyalati különbséget, mely egy-két babérlevelet még mindig ott hagy becsületes kriminális munkában megőszülő koponyáján.

Strasznovnak peche van, konstatálják a kommentárok és sajnálkoznak és mosolyognak esetén. Senki sem ítél felette azokkal a jelzőkkel, melyekkel a többi köznapi gonosztevőket szokás megfizetni, hanem kedveskedő tisztelettel czírogatják őt, mint azokat a jobbsorsra érdemes emberfigurákat, akiknek minden gondjuk, hogy egy-egy ötletükkel megnevetessék az emberiséget. Hogy Strasznov egy egészen szimpla és egészen sablonos alakja a mindennapi rendőri krónikáknak, azt még azután a nyársolgári nyugalommal leült három esztendő után sem látják be, melyet a mitroviczai börtön falai között zágrábi fiaskója nyomán eltöltött. Strasznov leülte a három évet, egy nap híjján, amint illik, s az utolsó napon — lopott. A megszabadulás kulcsa már ott nyilgott a börtönajtó závarjában, előtte volt a gaztetek szabad útja és Strasznov, aki három évig is törhetette a fejét egy még soha-em tapasztalt zsvány-ötleten — Strasznov lopott. Lopott olyan ügyelenül, mint a betörő novicius, mint valami külvárosi tolvajszövetkezet amateur gentleman tagja. És rajta kapták és fülönfoglák és, mint visszaeső bűnöst újabb öt esztendei börtönnel tüntették ki.

Aki ismeri a magyar sors természetrajzát, mely csak azért kapja fel az igazi nagyokat is, hogy annál magasabbról vágassa a földhöz őket, váltig csodálkozhat most a Strasznov esetén. Valamikor őt is felkapták a legkétesebb dícsőségek magosságába és, amikor ő a saját hibájából csuszott onnan vissza, az istennek sem akarják, hogy a jelentéktelenség anyaföldjével kerüljön érintkezésbe. Az embereknek minden téren szükségük van ideálokra, s ha nincsen, hazugságokkal bélelten is emelnek egyet maguknak. Valahogyan így került felszínre a mitroviczai rab is. Az emberek megnézték őt kívülről, megtanulták a nevét és beléje lehelték a kiválasztottak lelkét. Hogy ez a lélek üres levegő, közönséges kő és, hogy a test burckja primitív báb, ezt az emberek már csak azért sem akarják belátni, mert hiszen ők gyártották. Csodálatos, de így van, mindig a felfujt, csinált nagyságoknak van a leghosszabb életük a földön. Amíg maguktól meg nem haltak, meg nem öli őket senki.

NAPIREND. Naptár: kedd, április 12. — Róm. kath.: Gyula pápa. — Prot.: Gyula. — Görög-ország: márcz. 30. Klímák J. — Zsidó: Nizan 3. — A nap két reggel 5 óra 20 perczkor, nyugszik este 6 óra 43 perczkor. — A hold két reggel 6 óra 54 perczkor, nyugszik éjjel 10 óra 28 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad 12—2-ig. A Petőfi Ház (ereklénymuzeumi) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Műcsarnok tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Képzőművészeti Főiskola kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Művészház kiállítása. Nyitva 10—8 óráig. Belépődíj 1 korona. — A Háziipari Szövetség állandó vásárja (Kigyó-tér 1. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Muzeum régiség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Széchenyi Muzeum 10—12-ig. — Az Aquincumi Muzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — A Ráth György Muzeum 10—4 óráig. — Az Erzsébet Muzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. **Nyitvalevő könyvtárak:** A Nemzeti Muzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Muzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— **A miniszterelnök beteg.** Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnökön pár nappal a képviselőház utolsó ülésén ellene elkövetett merénylet után láz tünetei mutatkoztak, amelyek azóta hol gyengébb, hol erősebb mérvben megismétlődtek; ez azonban nem akadályozta a miniszterelnököt a hivatalos ügyek ellátásában. A láz azonban, amely eddig csak esténként jelentkezett, legújabbán reggel is fellépett. Ennek következtében valószínű, hogy a miniszterelnök egészségének teljes helyreállítása végett már legközelebb a Semmeringre vagy Abbáziába megy. A miniszterelnök egészségi állapota iránt nagy mértékben nyílvánul meg az érdeklődés. Izabella főhercegné asszony Potsdamból távirati uton tudakozódott a miniszterelnök helyzetéről.

— **Uj kamarások.** A király podmanini és aszódi báró Podmaniczky Gyula m. kir. földművelésügyi miniszteri osztálytanácsosnak a m. kir. honvédségi szolgálaton kívüli viszonyban századosnak és Nagy-Apponyi gróf Apponyi Henrik követségi attachénak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Az angol király betegsége.** Egy francia politikus, aki minap érkezett Párisba Biarritzból, ahol alkalma volt *Edvárd* királyt látni, így beszélt az angol király betegségről:

— *Edvárd* király könnyebb meghűlést állott ki e most már jól van, Kissé köhög még, de ő maga mondja, hogy az a sok dohányzástól van és nem is törődik vele. Minden nap láttam a királyt. Kitiűnő a kedve és pompás az arczsínje. Naponta kirándulásokat tesz automobilon, hacsak nincs meghívja reggelire vagy estebédre. Ebéd után bridget szeret játszani és minden étkezés után van partija, egy ur és két hölgy. Különösen kitűntette Biarritzban gróf *Tarnowska* osztrák-magyar nagykövetségi tanácsos nejét, egy rendkívül szellemes aszczyonyt, aki férjével és még egy urral állandó partnere a királynak a bridgetben. Szombaton este a király elfogadta gróf *Tarnowska* nagykövetségi tanácsos meghívását vacsorára, pompás jó kedvben volt, élénken diskurált s aztán bridgethez ült a társaság. A király csak éjjelkor távozott a grófi pár nyaralójából.

— **Uj miniszteri tanácsosok.** A király a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére *Kertész* Gyula miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsost létszámon felül miniszteri tanácsossá kinevezte. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére *Szabó* Imrét, a közgazdasági bíróság ítélőbíráját miniszteri tanácsossá kinevezte.

— **A német császár fia Jeruzsálemben.** Jeruzsálemből táviratozzák, hogy vasárnap szentelték fel a katolikus Zion-templomot ugyanolyan ünnepségek közt, mint előző napon az Olajfák-hegyén épült alapítványi házat. Az ünnepi alkalomra ezernél több zarándok érkezett Németországból, Ausztriából és Svájcából. Dél előtt tíz órakor a templom és az előtte levő tér sűrűn megtelt. Tizenegy óra táján érkezett *Eitel Frigyes* herceg és neje, valamint a bajor hercegek, kiket a templomajtóban *Müller* kölni érsek, majd *Salm-Reifferscheidt-Dyck* herceg és a benecések priora üdvözölték. A pap-ság vezetésével a hercegek bevonultak a templomba harangzúgás és az orgona hangjai mellett. Az ünnepséget a beuroni érsek beszéde nyitotta meg, miközben a latin patriárka elfoglalta a számára emelt trónszékét. A misét a patriárkák stégdlete mellett *Müller* érsek celebrálta. Mise után *Te deum* volt, majd a kolostor fogadóterében *Eitel Frigyes* herceg fogadta a máltarend lovagjait.

— **Királyi elismerés.** A király megengedte, hogy *Graessányi* Gyula állategészségügyi főfelügyelői címmel és jelleggel felruházott állategészségügyi felügyelőnek, sok évi közszolgálatá alatt szerzett érdemeiért, elismerése tudtul adassék.

— **A Halley-üstökös.** Bécsben a csillagvizsgálóból ma reggel félöt óra tájban megfigyelték a *Halley-üstökös*t.

— **A pécsi püspök a pápánál.** Rómából táviratozzák, hogy a pápa kihallgatáson fogadta gróf *Zichy* pécsi püspököt.

— **Roosevelt** Budapesten. Gróf Apponyi Albert ma délután Eberhardra utazott. *Roosevelt*, az Amerikai Egyesült Államok volt elnöke 17-én, vasárnap reggel Pozsonyból Eberhardra ékezik *Hengelmüller* nagykövettel és estig ott marad gróf Apponyi Albertnél. Eberhardról, illetőleg Pozsonyból az esti gyorsvonattal utazik *Roosevelt* Budapestre, *Hengelmüller* nagykövet és gróf Apponyi Albert társaságában. Este 9 órakor érkezik meg az illusztris vendég Budapestre. Báró *Hengelmüller* László washingtoni nagykövetségünk ma délután Bécsbe utazott, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket *Rooseveltnak*, az Amerikai Egyesült Államok volt elnökének fogadására. — Londonból jelentik nekünk, hogy az angol udvarnál is koránás fejedelmeket megillető tisztelettel és pompával fogják fogadni *Rooseveltet*. A volt elnök az ottani amerikai nagykövetségre fog megszállani. Tiszteletére a nagykövet bált rendez, amelyre a királyi pár is hivatalos lesz és *Edvárd* király is udvari bált ad a Buckingham-palotában, másnap udvari ebéd lesz, a Guildhallban pedig a lord major reggelit fog rendezni a szokásos ünnepek kezeletében.

— **A hivatalos ünnep.** A hivatalos ünnep alkalmából az istentisztelet délelőtt tíz órakor volt a budavári koronázó Mátyás-templomban, ahol ezuttal első ízben jelentek meg új, történeti díszruhájukban a koronőrök *Andersz* őrnagy és *Halász* százados vezetésével. Az istentisztelet kezdetén érkezett meg *József* főherceg, akit a bejáratnál dr. *Nemes Antal* pápai prelátnak, budavári apátplébános fogadott. A főherceget, akit *Roskoványi* százados, kamarás kísért, a királyi oratórium alatt foglalt helyet. A főszentély padasoraiban ültek Székely igazságügyminiszter, *Wlassics* Gyula a közgazdasági bíróság elnöke, *Jakabffy Imre* és *Töry Gusztáv* államtitkárok, báró *Rudnyánszky József*, a főrendiház háznapja, *Pongrácz* koronaiügysz, *Balla Lajos* min. tanácsos, a szabadalmi hivatal elnöke, *Follert Károly* a posta- és távirata vezérigazgatója, *Ehrenhöffer Aladár* és *Lukács Sándor* min. tanácsosok, *Fülepp Kálmán* főpolgármester *Folksházy Lajos* tanácsosokkal, *Sághy Gyula* tudományegyetemi, *K. Jónás Ödön* műegyetemi és *Hutyra Ferenc* állatorvosi főiskolai rektorok, *Schreiber Viktor* hadtestparancsnok és a tábornoki kar tagjai teljes díszben. Az istentiszteleten *Várady L. Árpád* cz. püspök pontifikált fényes segédlettel. A templom ének- és zenekar *Vavrinec* karnagy vezetésével *Beliczay F-dur* miséjét adta elő *Juhász Sándor* operai tag és ifj. *Odry Lehel* közreműködésével. A hálaadó istentisztelet befejeztével az énekkar a magyar himnusz énekelte.

— **A „Zrinyi” vízrebocsátása.** Triesztből jelentik, hogy holnap lesz a „Zrinyi” csatahajó vízrebocsátása, amely alkalmából tegnap délután a „Habsburg”, „Árpád”, „Battenberg” hadihajók, valamint a „Veletit” és „Dinara” tengeri torpedónaszádok Pólából odaérkeztek. Este *Potiorek* tábornagy, a 3. hadtest parancsnoka is megérkezett. — Bécsből jelentik, hogy *Ferencz Szalvátor* főherceg ma reggel Triesztbe utazott, hogy résztvegyen a „Zrinyi” hajó vízrebocsátásán. A főherceget *St-Michaelben* találkozik *Mária Valéria* főhercegné asszonyval, aki ma reggel utazott el *Wallseeből*. E hó 13-án a főherceget és a főhercegné asszonyt a trónörökös és családja látogatására *Brioni* szigetére utaznak.

A „Zrinyi” csatahajó holnapi vízrebocsátása alkalmából számos személyiség érkezett Triesztbe, többek közt *Hazai* magyar honvédelmi miniszter, *Potiorek* gyalogsági tábornok, a 8. hadtest parancsnoka, *Schott* vezérkari ezredes, *Matuska* altábornagy *Laibachból*, *Gerba* gyalogsági tábornok, a 12. hadtest parancsnoka, báró *Majoresics* zarái helytartósági tanácsos és dr. *Porzer* bécsi alpolgármester. Ma érkeztek: gróf *Montecuccoli* tengerészeti parancsnok, báró *Schönaich* hadügyminiszter, *Georgi* tábornagy, osztrák landwehrminiszter, *Pop* lovag, az osztrák földművelési minisztérium vezetője, dr. *Derschatta*, a Lloyd társaság elnöke, *habenhausen* *Fuggar* Károly herceg, Budapest fővárosi küldöttsége stb., *Ferencz Ferdinánd* főherceg és neje, *Hohenberg* hercegnő holnap délelőtt 10 órakor érkeznek a vízrebocsátási ünnepségekre a „Lacroma” yachttal.

— **A francia tengerész-sztrájk.** Marseilleben a munkásszindikátusok szövetségének azon felszólítását, hogy a lajstromozott tengerészek érdekében az összes munkások lépjenek sztrájkba, egyetlen kikötőmunkás sem fogadta meg. A postaszolgálat ellátására ide érkezett torpedóuzók visszatértek Toulouba.

— **Háborúság a kenyér körül.** A budapesti pékmesterek nem tudnak nyugodni. Agálnak, mozgólódnak, nehogy a mi rossz és drága kenyérünk körül béke legyen. Általános munkáskizárást szeretnének elérni, hogy az amugy is a lehetetlenség határáig kiuzsorázott pesti közönséget a kenyérdrágítás élvezetében részesítsék. Három és fél év óta folyik már a pékmunkások harca Budapesten, százhetvenhat műhelysztrájk volt már a háromkörös napibérért, a vasárnapi munkaszünetért és a tisztességes bűnhődésért. A munkások kivették a legtöbb műhelyben a tisztességes mosdó, öltöző- és hálóhelyiségeket az eddig szokásos szennyes, egészségtelen, piszkos odúk helyett. Az izgalmas surlódások azonban megisméltették Huber Antal volt főhadnagy, jelenleg a Reáltanoda-utca 10. számú házában levő sütőműhely tulajdonosánál történt az összeütközés, szombat este. A munkások az egészségügyi szabályzatok pontos betartását követelték. Huber elutasította őket, a munkások fenntartották követelésüket, mire Huber az összes munkásokat kizárta. Ez volt a jel az általános harcra: a többi mesterek szolidaritást vállaltak Huberrel és kijelentették, hogy ha a sütőmunkások nem éjtik el jogtalan követeléseiket, általános kizárást rendeznek. A sütőipartestület tagjai huszonkét pontban foglalják össze a kívánásaikat. A nyilatkozatot — így döntöttek — alá kell írnia minden munkásnak és aki renitenskedik, azt kizárik. Erre a sütőmunkások vasárnap délután a Vigadóban nyilvános munkagyűlést tartottak, melyen megállapították, hogy a Huber Antal-sütőde munkásainak követelése az ipartörvény és a székesfővárosi sütőiparra szóló szabályrendelet határait túl nem lépték. Ezzel szemben a budapesti és újpesti sütőmesterek gyűlése ama határozatát, hogy Huber Antal törvényszegéseért a sütőmunkásságot kizárja, még munkaadói szempontból is teljesen megokolatlannak tartja. Megállapította továbbá a gyűlés, hogy a kizárást céljára a sütőipari munkásviszonyok rosszabbá tétele, a tisztátalan és közegészségellenes állapotok fönntartása s ama kisipari munkaadók tönkretétele, akik az éjjeli munka eltörlése iránt rokonszenven viselkednek. Elítélte a gyűlés az összes budapesti hatóságokat vétkes mulasztásukért, hogy a székesfővárosi sütőműhelyi szabályrendelet betartását a szabályrendelet paragrafusai szerint nem ellenőrzik. A gyűlésen mintegy kétezres számú munkás vett részt és valamennyi elfogadta ezt a javaslatot. De most az új fordulat előtt állnak, most a mesterek nyilatkozata nem fog megszületni, mert — mint Kardics Kálmán, a sütőmunkások szervező-bizottsági elnöke mondotta — a mesterek mindenáron a kizárást akarják. A hatóságok teljes közömbösséggel viselkednek ugyan, de a munkások remélik, hogy a tervezett hadjáratot sikerül megakadályozni, mielőtt nagyobb károkat okozhatna.

— **Hastáncz egy parlamenti üléssteremben.** New-Yersey állam parlamentjében történt az alább elmondandó épületes dolog, mely minden bizonynyal pártját ritkítja a parlamentek történetében. A honatyák együtt voltak. Utolsó ülés volt. Aznap rekesztették be a parlamentet. Minthogy a parlament este ülésezett, a terem fényesen volt kivilágítva. A karzaton könnyüvéru hölgyek foglalnak helyet; nagyjából részben olyanok, akik rendőri felügyelet alatt állnak. Az ülés megkezdődött, de csakhamar valósággal botrányos orgiává fajult. A képviselők a hölgyikéket az üléssterembe vezették, ahol pezsgőztették őket, amitől azután valamennyien annak rendje-módja szerint berugtak. Konfettivel dobálództak és éktelenül kurjongtak. Hogy a mulatság teljes legyen, az egyik hölgy a Haz asztalára állt és eljárat lege artis egy hastánczot. Így mulatnak New-Yersey államban a hanatyák.

— **Az ököritői tüzkatasztrófa.** Nagykárolyból jelentik, hogy az ököritői katasztrófáról a megyei hatóság legutóbbi jelentése a következő: Az ököritői tüzkatasztrófa áldotainak száma a mai napig 325 halott és 99 sebesült. A halottak közül 238 ököritői, 9 pusztalaki, 1 csengerujfalusi, 1 gacsályi, 6 hermanszegi, 1 sárközujlaki, 12 porcsalmi, tehát csengeri járásbeli összesen 268; fehérgyarmati járásbeli 43 és szalkai járásbeli 14. A sebesültek közül kórházi ápolásban 81 részesül és pedig Nyíregyházán 21, Fehérgyarmaton 28, Szatmáron 26 és Nagykárolyban 3, a többi saját házában nyer ápolást. Fehérgyarmaton, minthogy a kórházban csak 35 fekhelye van, a betegállomány pedig 44-re emelkedett, 9 egyén részére megfelelő külön helyiség béreltetett. Az összes sebesültek 18 községből és 3 járásból valók. A tüzkatasztrófa 27-én este 9 órakor történt, a hirt a helyszínéről azonnal lovasfutár vitte a husz kilométernyire fekvő járási székhelyre, honnan a szolgabíró két orvossal még éjjel kiszállt. A sebesültek kétségbeesve menekültek községeik felé s így történt meg, hogy a sebesültek száma csak az eset után két nap múlva volt tudható, de ekkor is úgy, hogy a sebesültek kutatására esendőrség küldetett ki. A lakosság az orvosokat és a gyógyszereket igénybe venni nem akarta, mert legtöbb helyen háziszerekkel gyógyította sebesültjeit s nem egy esetben eltagadta a sebesülteket az azokat összeíró küldetés elől, félve és tartva attól, hogy a hatóság az orvos igénybevételére szorítja őket. Csak midőn az ingyenes gyógyítás és ingyenes gyógyszerek kiszolgáltatása hirdettetett, jelentkeztek a lakosok sebesültjeikkel. Hogy ez utóbbi milyen hatással volt, mutatja az a körülmény, hogy az összes járásokban az eset után pár napra 60 sebesült iratott össze, míg az ingyenes gyógyítás kihirdetése után a szám 99-re szökött fel. Az orvosi vizsgálat a tüzeset óta permanens, 4 ápoló és 6 orvos állandóan tesz szolgálatot. A gyógykezelést az első napokban megnehezítette a sebesülteknek a kórházba való szállítása is. A lakosság hallani sem akart arról, hogy sebesültjei kórházba szállíttassanak, hosszas és fárasztó rábeszélés után sikerült csak a husz kilométernyire fekvő kórházakba a szállítás. A sebesültek állapota annyira javult, hogy az orvosi szolgálat rövid néhány nap alatt beszüntethető lesz. A betegek ápolásánál tevékeny és önfeláldozó részt vett s a legsúlyosabb betegek köztözésénél segédkezett Németh Jenőné urné és Berky Julia kisasszony. A közigazgatási hatóságokat mulasztás nem terheli, hatáskörükben minden lehetőt elkövettek, a sebesülteket felkutatták és ellátták megfelelő számu orvosokkal és gyógyszerekkel. — **Kertész Antal** 22 éves győrtelki kovácssegéd, aki az ököritői katasztrófa alkalmával teljesen összeégett, tegnap este Nyíregyházán az Erzsébet-kórházban meghalt. A pénteken elhalt Gábor Erzsébet tegnap temették el nagy részvét mellett. A temetésen az ököritőiak és győrtelkiek is igen nagy számban jelentek meg. A többi betegek állapota változatlan.

— **Megkerült a betörőkirály.** A napokban megirtuk, hogy a Lipótmézről megszökött Ofenthürli Salamon, a budapesti betörő- és tolvajvilág egyik legveszedelmesebb tagja. Valahányszor még elfogták, mint elmebeteg büntetés nélkül szabadult, legutóbb azonban a tébolydába került, ahonnan megszökött. A detektívek tegnap Erzsébetfalván megtalálták a családjánál és visszakerült a tébolydába, ahol most szigorú őrizet alá fogták.

— **Házasság.** Guttman Ferenc és Trebitscher Fery vasárnap, a hó 10-én házasságot kötöttek. Árcsi Ármán tegnap, a hó 10-én tartotta esküvőjét Budapesten Tillemann Jennykével a Dohány-templomban, ahol fényes közönség volt jelen, amely megtöltötte egészen a templomot.

— **Horvát Lajos** tisztaistvánfalvi gyógyszerértulajdonos eljegyezte Striss Ilonkát, özv. Striss Sándorné leányát Hajduszoboszlón.

— **Augenstein Ödön** nagykereskedő eljegyezte Krausz Sándor, a Magyar Általános Takarékpénztár titkárnak leányát, Vímát.

— **Dr. Tóry Gusztáv** igazságügyi államtitkár leányát, Edithet eljegyezte győri Gschwindt Ernő, a Gschwindt-féle szeszgyár-részvénytársaság vezérigazgatója, tartalékos honvédszázadosnagya.

— **Nászajándékok,** jegygyűfűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerészénél, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes üm-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Széchenyi egy kiadatlan levele.** A tegnapi Egerben tartott Széchenyi-émléknappon dr. Rátvay Géza jogtanár bemutatja Széchenyinek egy eddig ismeretlen levelét. Ezt a levelet Széchenyi néhai Bartakovics Béla egrí érsekhez intézte és most az érseki levéltárban őrzik. A levél így szól:

Nagyméltóságú Kisapoji Bartakovics Béla egrí érsek ö exzellenziájának Egerben. Kegyelmes Uram, őszintén tisztelt és szeretett Hazafi! Noha oly súlyosan szenvedek szédelési bajokban, mikép csak szük lakomból sem merek kilépni, mégis tökéletes világosságban gondolom látni, hogy most van ideje csak, vagy tán soha többé, miszerint ismét „feljajduljon“ és pedig hangosan a szívtelenül, kajánul és oly otrombául már-már egészen legázolt magyar. Protestáns hazánkiai férfiasan adták jelét, hogy még „meg vannak.“ Az ifjuság nem számol veszélyekkel, szólni akar és nincs korunkban tán egyetlen egy oly esigaverű sejtjes, ki annyi méltatlanság után belsejében ne forradoznék. Kérdem a nagyméltóságú Clérusnak Istentől nyert s rendelt lelkipásztorainknak még csak annyi bátorságuk sem leend, miképp üldözött nyájuk mellett lelkesen felszólaljanak. Én — Széchenyi István — nem hiszem anélkül, hogy lelkes elődeim em kezétet le ne rajzolnám, valamint a mai mélyen tisztelt Clérus is, habár nem is volna sorában más hü magyar hazafi, mint egyedül Bartakovics Béla, kinek ercei és magasatos lelkiülete előtt mély tisztelettel meghajlik minden magyar. Esedezem a kegyelmes Érsek színe előtt, legyen Esztergomban, mikor ott a jövő hó első napján számos hazafiak egybegyűlendnek és nem „tisztelgési“ ezébből, de hazai kötelességök tudatában. Számos évvel ezelőtt Mr. Browning Londonban hozám küldé emlékkönyvét „írnam én is belé nevet, miután illyest több magyar már cselekedett.“ — Általában csak latin sorokat leltem benne, amire Virágh Benedek azt írta: Jó hazafinak lenni nehéz, de nem lehetetlen. Értsen meg engem Kegyelmes uram s tartsa a mindenható Isten. Hódoló tisztelettel és legőszintébb hazafiai rokonkeblüi érzéssel kegyelmes érsek valódi híve Ober-Döbling, Nro. 163. Október 23. 1859. gr. Széchenyi István.

— **Nyilatkozat.** Felkértek bennünket a következő nyilatkozat közzétételére: A vasárnap reggeli lapokban hajmeresztő vakmerőséggel akart erkölcsileg kivégezni egy debreczeni érdekesoport, melynek szájából többször kivertem a becsületlen haragosok falatokat. Szentkirályi Tivadarnak egy közgyűlési beszédét közölték gyanútlanul budapesti újságokkal, hazug formában, hazug tartalommal. Azzal a kétségbeesett felháborodással kell most kiállanom a közvélemény elé, amelyet a becsületes ember érez, ha látja, hogy ellenfelei néce a galádság eszközeiben sem válogatnak. Megdöbbentő hazugság, amit Szentkirályi Tivadar állít, hogy én Komjáthytól 10,000 koronát kérttem a színházberlet-ügyében való támogatásért. Ezért felelni fog a rágalmozó a bíróság előtt. A kísértőket, legutóbb a munkapárt nevében jelentkezőket ridegen elutasítottam, az igazságot világgá kiáltottam, keserves sajtópörök árán is, a másik sorra felmentéssel végződtek. De hazugság minden betű, a mit ezenfelül a fővárosi lapokba juttattak. Hazugság, hogy Szentkirályi egész orációt tartott ellenem s a közgyűlés zajosan helyeselt. Hazugság, hogy én megszöktem a beszéd hatása elől, hazugság, hogy a város ki akart közönsíteni. Az igazság az, hogy a színház ügyében az első percztől fogva és változatlanul Zilahy Gyula tisztességes ajánlatát támogattam. Az igazság az, hogy Szentkirályi szavait én ott a közgyűlésben hangosan és érthetően hazugságnak és rágalmozásnak bélyegezttem, hogy ezért Szentkirályi olégtétel után kiáltozott s a főispántól eltávolítatásomat kérte, de ezt elérni nem tudta.

— **Az igazság az,** hogy Kovács József polgármester volt az első, aki éles szavakban ítélte el Szentkirályi eljárását, az igazság az, hogy mindvégig ott maradtam a közgyűlésen s csak ülés után kerestem fel dr. Révi Nándor ügyvédet, hogy vele a pört azonnal megindíttassam. A pör hosszú, ellenfeleim aljasak, ezért kell kérnem a tekintetes szerkesztőséget, közölje nyilatkozatomat, mint életjel, amely azt bizonyítsa, hogy nem érzem erkölcsi ravatalra terítettnek magamat, csak megdermeszt az a féktelen gyalázatosság, amelylyel vakmerő emberek egy becsületes újságíróra mernek támadni. Székely Imre, a Debreczeni Reggeli Újság felelős szerkesztője.

— **Rablók kerestetnek.** A bécsi rendőrigazgatóság táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy **Arnaudesz Ferencz Gyula** francia ékszerész a hónap 3-án az ottani Westbahnhof közelében két ismeretlen ember megtámadta és elrabolta utazótáskáját, amelyben százezer koronát érő ékszer volt, azután megugrottak. A rendőrség nyomozza a rablókat.

— **A kávésszabályok gyűlése.** Ma délután a fővárosi kávésszabályok nyilvános gyűlést tartottak a Concordia helyiségében. Napirenden a sárgák mozgalmáról volt, valamint a szakszervezetnek a felfüggesztés alól való föloldása. A gyűlés elnöke Pollák Sándor volt, a napirendet Vágó Béla fejtegette, aki bejelentette, hogy a szakszervezet újra megkezdi működését s óva intette a jelenlevőket a sárgák mozgalmától. A gyűlés végül kimondta, hogy a kávésszabályok igazi érdekképviseletének a szakszervezetet tekinti s hogy a sárgamozgalmától minden öntudatos kávésszabálynak tartózkodnia kell. Ugyanebben a tárgyban az éj folyamán még két gyűlést tartottak.

— **A podgyászdijszabás.** A Magyar Kereskedelmi Csarnok annak idején felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben azt kérelmezte, hogy az új vasúti személy- és podgyászdijszabás azon rendelkezése, amely szerint a podgyászként való szállításból a 100 kgr.-nál súlyosabb tárgyak ki vannak zárva, felfüggesztessék és módosítsassák. Ezen felterjesztést elintézőként most arról értesíti a miniszter a Csarnokot, hogy a szóban levő rendelkezést f. évi május 1-ig felfüggesztette és illetve a március 1-ig elrendelt felfüggesztést f. évi május 1-ig meghosszabbította. Azon kérelmet azonban, hogy a szóban forgó határozomány érvényen kívül helyezessék vagy módosítsassák, a miniszter a leiratában kimerítően felsorolt indokoknál fogva teljesíthetőnek nem találta.

— **Mikor Ibsen a saját halálhírét olvasta.** A Menelik haláláról szóló hamis híresztelések kapcsán egy olasz újságíró érdekes esetről emlékezik meg, amely Ibsennel történt meg. Ibsen egyszer a kávéházban ült és újságot olvasott, valóságos meghökkenést, mikor a hírvonatban ezt a címet pillantotta meg: Ibsen meghalt. Kíváncsian olvasta el a hírt, amely Ibsen életrajzát mondta el, kiválóságait dicsérte és hibáit sorolta el. Ibsen nem hagyta a dolgot ennyiben, hanem a következő levelet írta a lap szerkesztőjének:

Igen tisztelt úram! Látom, hogy ön rám vonatkozólag sokkal jobb értesüléseket szerzett, mint én magam, irányomban tanúsított érdeklődésért tehát köszönetet mondok. Kijelentem önnek, hogy lapját mindig szorgalmasan fogom olvasni, mert meggyőződést szerzem magamnak arról, hogy az ön hírei, különösen rám vonatkozó hírei a tiszta igazságot tartalmazzák. Eddig azt hittem, hogy én leszek az első, aki testem feloszlatásáról tapasztalatot szerzek, de ön — hála Istennek — az ellenkezőjét bizonyította be. Elbizakodottságomért megérdemeltem ezt a lecskét. Mindazonáltal a legnagyobb sajnálattal kell tudomására adnom, hogy az ön híreinek igaz volta dacára is én még élek. Igaz, hogy vigasztalhatatlan vagyok miatta, de nem változtathatók a sors akaratán. Magam is szívesen szabadulnék az élettől, de akkor ellentétbe kerülök az Isten parancsával s a kétségbeesésbe sodornám a szerető családomat is. Így hát tovább is élnem kell, hogy nem szívesen teszem, azt elhiheti nekem... Ibsen.

— **Tolvaj karaván.** Tegnap délután Rákospalotán selyemfjekendő, selyem női felöltők, öt megfőjtött Amikor a rendőrszolgálat észrevette a lovak közé esptak és elváltak. Az őrzőket azonban üdözötte vette őket. A cigányok a vasúti átjáró előtt legráztak a kocsiról és elmenekültek. A kocsit és három lovat otthagytak. A kocsiban sok lopott holmit találtak. Volt ott selyemfjekendő, selyem női felöltők, öt megfőjtött tyúk. A kocsit és lovakat a lopott holmival együtt az újpesti kapitányságra vitték. A cigányokat a rendőrség keresi.

— **Az orvos büne.** Berliki tudósítónk jelenti, hogy Rixdorfban a rendőrség letartóztatta dr. Hartung Egon gyakorlóorvost. Azzal vádolják, hogy több női paciense ellen hipnotizálás útján erkölestelen merényletet követett el. Az orvos családja 100.000 marka kauceiót ajánlott föl, de nem helyezték szabadlábra, mert alaposnak látszik a gyanu, hogy meg akar szökni.

— **Kifosztott kivándorló.** Kacsó Sándor maroshévi kivándorló ma a fümei kormányzóságon panaszt tett, hogy Zúgrában egy jól öltözött egyén szállott be a fülkébe. Beszélgetés közben az ismeretlen pálinkával Kacsót megkínálta, ki csakhamar rosszul lett és elaludt. Alvás közben ellopták a 330 korona készpénzt, továbbá utleveleit és a jegyeket tartalmazó tárcáját.

— **Takács Zoltán itthon.** Az egykori bálkirály és ifjusági szereplő egyéniség számos bűnök elkövetése és büntetések leülése után tudvalevőleg külföldön ismét a pénzhamisítás jól jövedelmező mesterségére vette magát. Néhány hét előtt Londonból menekülve elfogták svájci földön. Azóta Takács Zoltán köz- és váltópénzhamisító a zürichi rendőrség fogházában várja szabadulását. Megállapították ugyanis, hogy Takács állampolgárságát nem vesztette el. A pénzhamisítás miatt itt fogják felelősségre vonni. Takács a kiadatás ellen kérényt adott be a bírósághoz, amely a napokban fog dönteni. Ha a bíróság a kiadatás mellett dönt, Takácsot nyomban hazaszállítják.

— **Asztalosmesterek országos gyűlése.** Kongresszusra gyűltek össze vasárnap délelőtt az ország asztalosmesterei, hogy megalakítsák országos szövetségüket. Teljesen önállóan szervezkednek, de a munkaközvetítést meghagyják az Építőiparosok Országos Szövetsége kezében. Bartolffy János elnök, Kauzer Gyulát, Boross Somát, Gual Károlyt, a Technológiai Múzeum igazgatóját, Glock Leót, Pásztor Bélát, Sziklay Zsigmondot, majd vázolta az összejövetel célját. Czeiler István (Arad) szükségesnek tartja az asztalosmesterek országos szervezkedését, amely azonban külön haladjon az építőiparosok szövetségével, csak a munkaközvetítés legyen közös. Több felszólalás után egyhangulag elhatározták, hogy megalakítják az Asztalosmesterek Országos Szövetségét olyformán, hogy az teljesen független legyen az Építőiparosok Országos Szövetségétől, csak a munkaközvetítés terén haladjon közös úton. Az alapszabályok megvitatására egy szűkebbkörű bizottságot küldenek ki.

— **Az alibi értéke.** Egy francia lap derűs epizódot ír meg az alibi-igazolásról. Tizenöt év előtt történt, hogy egy volt hivatalnokot gyilkosság gyanúja miatt letartóztatták. A gyilkosság tíz év előtt történt, de ennek dacára a vizsgálóbíró fenyegető tekintettel tette fel a kérdést:

— Mit csinált ön 1885. március 6-án reggel nyolc órakor?

— Honnan tudjam én, hogy tíz év előtt mit csináltam, mikor még arra sem emlékszem, hogy egy esztendő alatt hol voltam a kérdéses időben — felelte tanácstalanul a hivatalnok.

A bíró azonban kijelentette, hogy ez a felelet felette gyanús és elrendelte a hivatalnok letartóztatását. Szerencsére néhány nap múlva elfogták az igazi testest. Ettől a naptól kezdve aztán a hivatalnok rendes naplót vezetett. Feljegyezte a nap minden órájában, hol volt, mit csinált. Tíz évvel később, 1905. június 6-án újabb gyilkosság történt. Egy névtelen levél alapján ismét letartóztatták a hivatalnokot.

— Hol volt ön június 6-án este 8 órakor — kérdezte megint a szigorú bíró.

A hivatalnok lövette naplóját és abból pontosan beszámolt minden percéről.

— Ez felette gyanús — rázta a fejét a bíró — miért készült el olyan lelkiismeretesen az alibi igazolására? Így nem lehet a bíróságot falhoz állítani.

A szerencsétlen hivatalnokot ismét letartóztatták. Szabadságát azonban ezúttal csakugya naplójának köszönhetette, mert feljegyzéseit bizonyítani is tudta.

— **Diákok rablóbandája.** A soproni középiskolák tanulói között az eredetileg Sopronban megindult Sherlock Holmes-féle füzetes ponyvaregény hatása alatt betörőbanda alakult. A társaság *Fekete szívek szövetségének* nevezte magát. Tagjai fegyverekkel voltak ellátva és apó betöréseket is követtek el. Vezérik 8 napig egy földalatti boltos csatornában lakott, amelyet a rendőrség fölfedezett és azután az illetőt letartóztatta. A vizsgálás megindult, amelynek folyamán megállapítható volt, hogy több intézet növendékei tartoztak a beürő bandába és a lopott tárgyak egy barlangba rejtették el.

— **Egy katonatiszt büne.** Toulonban a katonai hatóság Robert nevű tüzértisztet azzal vádol, hogy hadseregszállítók segítségével egy kaszárnyaépítéshez szükséges anyagokat ellopta és azokkal házat építtetett.

— **Orvosi körökből.** Dr. Kelen István orvosi működését Karlsbadban újból megkezdte.

— **Kétes doktorátus.** Emlékezetes az a támadás, melyben egy néppárti reggeli újság dr. Marczali Henrik egyetemi tanárt részesítette. Azt állította, hogy Singer Artúr bölcsész tudori vizsgája alkalmával a kérdéseket előre közölte a vizsgázóval. A támadás folytán a budapesti tudományegyetem bölcsészeti kara vizsgálatot indított dr. Marczali Henrik kérésére s kihallgatta a hírlapi közlésben megnevezett képviselőket s a vizsgálat eredményét a tudományegyetem tanácsa elé terjesztette. Az egyetem tanácsa tegnap tartotta ez ügyben ülését dr. Ságly Gyula rektor elnöklésével s hosszas tanácskozás után este határozott a feltűnést keltett ügyben. Határozatát azonban ma még nem hozta nyilvánosságra. A határozatról azonban dr. Marczali Henrik nyilatkozata sejteti a valót. A határozatot holnap közli vele a tanács s ezt dr. Ságly Gyula rektor már megmondta neki. Hogy mi van a határozatban, nem tudja. Ha csak egy szó is van a határozatban, mely a vádat igazolja, megfölelbezi a kultuszminiszterhez. Illetékes körökben érdeklődéssel tekintenek a tanácsi határozat elé.

— **A „Háztartás“.** Szinte nélkülözhetetlen segítőtje minden háziasszonynak az *Urainé Hentaller Lilly* szerkesztésében megjelenő „Háztartás“. Bő rovatát divatról, kézimunkáról, lakásról, konyháról, gazdaságról segítik és tanácsokkal támogatják a magyar asszonyt, a lapban megjelenő novellák, versek, regények pedig szórakoztatják üres óráiban. Mutatványszámmal ingyen szolgál a kiadóhivatal (VII., Aréna-ut 68.)

— **Tolvaj zeneszerző.** Ma már senkisésem titkózhat meg rajta, ha egy zeneszerző lop — melódiákat. Szentimrey Béla azonban egy vagy két lépéssel tovább ment. Melódiák helyett ékszeret lopott. Hat nyelven beszél és hat hangszerezen játszik. Betéteket és indulókat szerzett, darabot írt a Királyszínház számára s a szerencsétlen betörést kövte el. Az este önként jelentkezett a főkapitányi fogon. Elmondotta, hogy Szentimrey, betöréses lopás miatt körözi a máramaroszi ügyészség. A rendőrségen előbb azt hitték, hogy örülltel van dolguk, de valóban bizonyult, hogy Szentimrey Máramaroszigeten kirabolta a nagynénjét. Elvitte az összes ékszereit és Végli Károly állástalan színészszel együtt, aki külföldre szökött, nyakára hágtak a rablott értékeknek. Szentimrey azt vallotta, hogy szerelem hajította a földre. Szeretett egy leányt, aki nem akarta meghallgatni. Azt hitte, hogy pénzzel meg tudja venni a szívét. A pénzt azonban Végli elköltötte. A szerelmes zeneszerzőt, akit az éhség és nyomor hajított bűnbe, a rendőrség lecsukta.

— **A világ legelső orvosa.** Az első ember, akiről hiteles följegyzések alapján tudjuk, hogy orvos volt, az egyiptomi harmadik dinasztia Tesheser nevű királya uralma idejében élt, tehát körülbelül a Krisztus születése előtti 4500. év körül és J-em-Hete volt a neve, ami annyit jelent, hogy „békeapostol“. Nagy tekintélyre lehetett, mert a Memphis mellett levő saharai piramis közelében volt a sírja. Tesheser király mellett. A följegyzések szerint több mellékneve is volt, ugymint a „titkok mestere“ és a „számok írója“. Ezt az utóbi nevet valószínűleg azért kapta, mert az egyiptomiaknak nagyon sokféle orvosságuk volt. Nevét és az emlékeit még négyezer év múlva is nagy tiszteletben tartották Egyiptomban és az emlékére állított márványszobrok fölírásai, mint az emberiség oltalmazóját dicsőítik. A Ptolemeuszok uralma alatt már Aeskulapisszal azonosították. Ennek a nagy tiszteletnek a nyomai különben már az Ebers-féle papiruszon talált fölírásokból is kitünik, mert ezek a fölírások azt bizonyítják, hogy az egyiptomiaknál már a Krisztus előtt való hatezredik év körül is voltak orvosok és az egyiptomiak minden orvost nagyon nagy tiszteletben tartottak már akkor is.

— **A gyanu öl.** Vasúti pénztárosnő volt Rákospalotán a szegény *Nagyfalusi* Kornélia. Lopással gyanúsították meg a jó családból való leányt. Harmincz-négyven korona elkallódott a pénztárból s azt hitték, hogy talán Nagyfalusi Kornélia hibás a dologban. A leány aztán szegényében szublimátoldatot ivott. A mentők bevitték a Károlyi-kórházba, állapota súlyos.

— **Mészárlás egy takarékpénztárban.** Borzalmos rablógyilkosság híre érkezik Tiflisből. E híradás szerint Kiseljarban 80 főnyi kaukázusi fegyveres rablóbanda megtámadta a takarékpénztárt és miután az őrt álló katonákat és az egész intézeti személyzetet lelőtték, a pénztárt teljesen kifosztották. A katonai őrség ellenállott a rablóknak, de a túlerővel szemben tehetetlen volt. A rablók öt katonát, a pénztárost és a számvivőt agyonlőtték és egy albiztost súlyosan megsebesítettek. Az áldozatok síma tizenhét. A rablóbanda elmenekült.

— **Elégett motorhajó.** Zubovics Fedort, a híres világotúzó kapitányt nagy károsodás érte. Benzomotor, szürkére festett, motoros hajója, mely az „Elza” nevet viselte, elégett. Az Elza-hajó Nisegrádon, a kapitány villája alatt horgonyozott és Varga Gyula soffőr ügyelt fel rá. A gépész soffőr javítani akarta a harmincz lóerős gépet, javítás közben meggyuladt a benzintartály és a hajó felrobbant. Zubovics kapitánynak 22.000 korona kára van. A hajó nem volt biztosítva.

— **Ninensen sajtóbojkott.** Egyes fővárosi lapok heves információ alapján megírták, hogy a kaposvári társadalom bojkottmozgalmat indított volna az ottani „Somogyvármegye” című lap ellen. A dologban annyi igaz, hogy a nevezett újság néhány közszereplő egyént leleplezett. A leleplezett férfiak értekezletet tartottak, amelyen csakis meghívottak jelenhettek meg. A komoly elemek erőlyesen tiltakoztak a tervezett bojkott ellen, amely szégyenletes kudarczczal járt. Minden vonalon ridég visszautasításban részesültek, sőt a Kaposvári Kereskedők Egyesülete megbélyegezte azt. A közvélemény felháborodása olyan erővel nyilatkozott meg, hogy a már kinyomtatott bojkottplakátokat egyszerűen nem merték kiragasztani és a komikus bojkott-határozatot heves boicsátnakérések között visszavonták. A bojkott letűrése és a visszavonulás már két héttel ezelőtt történt és plakátokat sem ragasztottak ki.

— **Pillanatényszítő-telep.** L. W. Newman szenvedélyes angol lepkegyűjtő néhány évvel ezelőtt Bexleyben nagy lepkegyűjtő vállalatot alapított, melynek tenyésztő telepén ezerszáma tenyésznek a különböző lepkéket s azok lárváit megkeltve. A telep kívánatra részletes árjegyzéket küld a lepkékről az érdeklődőknek és gyűjtők részére rengeteg mennyiségű preparált lepkét is tart raktáron. A telep egy nagy kertből és egy kisebb erdőből áll. A fák törzseire sajtószerűen kintstruált bádogszekrények vannak erősítve amelyek a törzson föl- és letolhatók. Minden ilyen bádogszekrényen igen sok szelvény van, belsejükben pedig 300-500 lárvát tenyésznek. A kertben nagy területen csupa olyan növényt termesztnek, amelyek a lepkék táplálékul szolgálnak. Ugyanílyen ott szolgál három nagy üvegház is. A rókalépe lárvái ilyen üvegházban tenyésznek és egyszerre nyolcz-tizezer lárvát fejlődik benne nagygyá és vedlik át azután bábbá, majd pillangóvá. A vörös admirális külön kis szekrényekben tenyésznek, melyekbe árvasalánt ültetnek. A lepketelepen állandóan mintegy 40.000 lárvát tenyésznek az év kedvező időszakaiban azonban, például júniusban, száz-százhuszezer lárvát is van a telepen. A raktáron levő preparált lepkék száma száz és százötvenezer között változik, az egyes lepkék ára pedig 10 fillér és 2 korona között ingadozik. A lepketelepen egyelőre csak olyan lepkéket tenyésztenek, amelyek Angliában előfordulnak. A vállalat szolgálatában külön lepkevadászok is állanak, akik a kedvező időszakokban beutazzák egész Angliát és kiegészítik a telep készletét, egyben pedig új tenyészanyagot is szereznek.

— **Megint a gyorsforraló.** Kurtovics Lászlóné született Bujna Borbála Kisfaludy-utca 5. számú lakásán gyorsforralón vasorát melegített. Közben magára rántotta a gyorsforralót, amittől ruhája lángot fogott. Mire észrevették, a szerencsétlen asszony súlyosan összeégett. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

— **Fellázadt tartalékosok.** Odesszában a a Sarmost-ezred kaszárnyájában az elégedetlen tartalékosok fellázadtak. A kaszárnya szobáiban összejártak a butorokat és mikor a fegyveres őrséget jött, a zsoldból lövöldöztek. Mind a két részen sok katonát meghalt.

— **Hajószerencsétlenség.** Oszlendéből jelentik, hogy egy kalauzhajó ma összeütközött egy Antwerpenből Dover felé haladó gőzessel és elsüllyedt. A kilencz főnyi legénység vízbe fulladt.

— **Öngyilkos hivatalnok.** Strausz Márkus haszonélves hivatalnok a Dohány-utca és Szövet-ség-utca sarkán öngyilkossági szándékkal valószínű tinktúrát ivott. Az előhívott mentők kimenték a gyomrát és a Rókus-kórházba szállították.

— **Gyermekek katasztrófája.** Csernovitzból táviratozzák nekünk, hogy Thautry falu közelében borzalmas szerencsétlenség történt. Harmincz gyerek, fiuk és lányok játszottak a kőbányában, mikor nagy sziklák leváltak és a játszódozó gyerekek közé zuhantak. Hét gyermek meghalt, kilenczen súlyosan megsebesültek és aligha fognak életben maradni, nyolcz gyermeknek a sérülései könnyebb természetűek.

— **Betörés a villába.** Szombaton éjjel a városi ligeti fasor 26. szám alatt, Spányik Kornél festő villájában tolvajok jártak. Képekhez nem nyúltak. Néhány ruhadarabot vittek el.

— **Disznó után édes a nyugalom.** A budapesti hentesipartestület tegnapi közgyűlésén a hentesek nyugdíjára vonatkozólag az enékség azt óhajtotta, hogy a mesterek minden levágot disznó után tíz fillért fizessenek a nyugdíjalaphoz. A kismesterek meg is szavazták ezt, mert ők kevés disznót vágnak, hát keveset fizetnek. Ellenben a nagymesterek sok disznó után sokat adoznának. Tehát ellene szavaztak az indítványnak. Miután a kismesterek többen vannak, az indítvány törvénygyé lett s a nagymesterek a miniszterhez főlebeztek.

— **A revolveres szerencsétlenség elfogták.** Megírtuk vasárnapi lapunkban, hogy egy ismeretlen ember éjszaka szerelmi merényletet akart elkövetni öv. Hudy Józsefné ellen. De mert nem talált meghallgatásra, hatszor ráfőtt, azután lelépette, fojtogatta s egy szakadékba dobta. A remetehegyi merénylet Meeger Márton 35 éves napszamos személyében a detektívek elfogták. Meeger tagadja a tetteére rótt bünessékményt, de Hudy né határozottan felismerte benne a merényletet.

— **A főváros közbiztonsági állapota.** A székesfőváros közigazgatási bizottságának mai ülésén dr. Boda Dezső főkapitány beszámolt a főváros márciusi hónap közbiztonsági állapotáról. A rendőrség a múlt hónapban 1784 bünessét nyomozását fejezte be és 194 büntetést tartóztatott le. Ezekből 182-öt a bíróságoknak adott át, egyet kórházban helyeztet el, 10-et szabadon bocsátott egyfeljében függőben maradt az eljárás. — A fogház és tölonegyosztályban 1779 ember került közigazgatási elbírás alá. 509-et citolonezoltak. A jelentés a képviselőházi botrányról is megemlékezik.

— **Elgázolások.** Az 54-es számú messenger boyt ma délelőtt egy motorkocs a Rókus előtt gázolta. Halálos sérüléssel mindjárt be is vitték a Rókusba. — A városi villamos egy kocsija is agyonüppent egy szegény napszamos a Baross-utczában, életveszélyesen sebesült.

— **Felrobbant borszeszes lámpa.** Ma délelőtt a Váci-utczában, a Pesti-főle hajnagykerekedés- és Fodrászüzletben nagy riadalom történt. Egy inas kiejtette kezéből a borszeszslámpát, amely felrobbant és az inast megégette. A robbanás nagy zajjal járt és az üzletben járt hölgyek nagy ijedtséggel rebbentek szét. A mentőket nem értesítették az esetről.

— **Nehéz vizsga.** Fiumében a tengerészeti hatóság nál most fejezték be a kereskedelmi-tengerészeti hadnagy és kapitányi vizsgálatokat. Tíz jelentkező közül egy hadnagy és egy kapitány tett sikerrel vizsgálatot, a többi visszavetették.

— **Halált okozó fürdetés.** A kiütéses tifusz elleni védekezés legelőnyösebb feltétele a tisztálkodás lévén, a menhelyek látogatóit a fertőtlenítő intézetben szokták megfürösztgetni. Tegnapi Pacsi László napszamos került a fertőtlenítő kádba. Ott aztán rosszul lett, mire az István-kórházba vitték át. Utközben megint a szegény Pacsi László.

— **Életuntak.** A Lomb-utca 11. sz. ház előtt egy ismeretlen nő ingkővel megrongálta magát. Észrevétlenül állapotban került a Rókus-kórházba. — Az országos vásártéren Pász József 19 éves malom-munkás négyezer magára lőtt, de csak könnyű sérüléseket szenvedett. Lakására vitték.

— **Elfogott betörő.** Tegnapi éjjel Kornya és Sárközi titkos rendőrök a budai zug-utczákban jártak, amikor az egyik vi-la vasrácsos kerítésen egy alak akart átmászni. Odarohantak, megragáltak és a földre rántották. Amikor felismerte a detektíveket, revolvert rántott és ráfogta Sárközire. Kornya rávetette magát és az éjjeli alakot megkötözte, azután bevitték a rendőrségre, ahol az illető Várdy Ferencznek mondotta magát. Nem bítek neki. Ujfenyomatot készítettek róla és mikor megállapították, hogy az elfogott Varga Ferencz körözött betörő, akinek több bűn miatt, lealább négy-öt esztendő jár. A rendőrség Vargát letartóztatva és most keresik társait, mert azt hiszik, hogy részese azoknak a betöréseknek, amelyeket az utóbbi napokban ismeretlen tettesek a fővárosban elkövettek.

— **A részeg ember tolvaja.** Az éjszaka Borsodj István szabómester ittason dőlt az Erzsébet-körút és Baresay-utca sarkán levő ház kapujához. Arra ment egy suhanéz, aki a szabómester óráját és lánczát lelépte a mellényéről és elfutott vele. Az utonállót nyomozza a rendőrség.

— **Halálézés.** Ma délután temették el a kereszti temető halottasházából Rockenbauer Pált, a tízedik kerület függetlenségi és egyenlőség-párt tisztelt elnökét és a párt megalapítóját. A nyegyenlőség függetlenségi Kossuth-párt Koszoru helyezett az elhunyt ravatalára, Hajduk István pedig a Kossuth-párt nevében búcsuztatta el az elhunytat.

— **Közművelődési tanácsos.** Volt közpárti képviselő, ma 95 éves korában meghalt Posenben. Öv. polgár Balla Mihályné, szül. Miska Zsuzsanna 81 éves korában Debreczenben meghalt.

— **Mészáros Sándor** nyugalmazott városi kamarás 83 éves korában Szegeden meghalt.

— **Németh Gyula,** a pécsi ügyvédi kamara tagja 62 éves korában Pécsen meghalt.

— **Kisbábóthi s láki Babóthy Márton,** a nyitrai takarékpénztárnak éveken át volt alelnöke és igazgatósági tagja, e hó 7-én 83 éves korában elhunyt Nyitrán.

— **Nagymanyai Koller Norbert** okleveles gyógyszerész e hó 8-án életének 42-ik évében elhunyt Budapesten.

— **Kisjeszeni és megyefalvi Jozsefszky Ferencz,** szül. rajkai Friebeisz Riza életének 58-ik évében e hó 9-én meghalt Bükösden.

— **Vitafalvi és sztoszáji Vitális Antal** nagybirtokos, volt megyei áruszki elnök e hó 9-én 82. évében elhunyt Pottornyan.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherezge-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Külömbö gend fordítatás a gyermektorna- és vívásra.

x Bob hasznító a legkellenebb. 10 fillér.

Rendelésszerűen készült
felöltők
40 koronától
angol sacco-öltönyök
50 koronától
kezdve kaphatók első-
rangú kivitelben
Deutsch F. Károly és Társánál
Budapest, IV., Ferencziek-tere 2.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használati valódi áldás gyomorhajosok-
nak és székeszereplőknek szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz
az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 80 fillér.

Párisi levél.

Páris, április 9.

Azt hiszem egészen természetes, hogy párisi leveleimet a „Chantecler“-rel kezdem. Rostand mester e fulságos sokat emlegetett darabját azóta már odahaza is bemutatta a Porte Saint-Martin egyik vándor-truppa. Nem tudom tetszett-e. Túlteszem, hogy Budapesten is megbukott, csakugy, mint mindenütt, ahol előadták. Pedig olyan szép darab!... Csak éppen francziának kell lenni, hogy megértsük, átértsük és lelkesedjünk. Csak ugy, mint az „Ocskay brigádéros“ se tetszenék Párisban.

Nem mintha a „Chantecler“ a Porte-Saint-Martin színpadán is valami fulságosan tetszenék a chauvin-közönségnek. Ennek okait — ne tessék haragudni — nem fogom fejtegetni. De a mű, mint olvasmány annál általánosabb sikert aratott.

Persze a nagy Edmond ezzel a sikerrel nem tri be. Idegessége napról-napra fokozódik és a legközelebb hozzátartozói se mernék a „Chantecler“-t előtte említeni. De azért nem dobta el a tollát. Sőt új munkához készülődik.

Ez a titok — mert hát Rostand mindig titkokkal övezi körül magát — ugy pattant ki, hogy *Le Bary*, a Comédie Française elkényeztetett „boau“-ja megint makranczoskodik és kilépéssel fenyegetőzik. A színház societire-jei nem valami fulságosan marasztalják. Rostand pedig biztatja, hogy ne tágítson az elhatározásától, hanem menjen el, menjen el, mert egy nagyszerű szerep ir neki.

Hát ez mindenesetre pikáns ajánlat. Mint tudják, a „Chantecler“ főszereplője — Madame Simone — *Le Bary* elvált felesége. Rostand most a paritás kedvéért a fenomenális nyakkendőőről és a szédítő mellényeiről híres férjnek is akar új sikert biztosítani.

Egy bibéje van a dolognak. Amilyen lassan dolgozik Rostand és amilyen sok idő telik el, míg egy-egy darabja lámpavilágot lát, a jó *Le Bary* terjeszen meg fog rokkanni a premiére-jég, ha ugyan jobbnak nem látja a Comédie-nél maradni, mint kétes dicsőséget hajhászni.

Egy fiatal poéta is megtanulta, hogy Párisban a dicsőségnek sajátos zsákutcái vannak. Ezt a derék fiut — minek nevezem meg, ugy sem ismerik a verseit — a római díjra jelölték. Ez nem csak dicsőséget, hanem pénzt — 3000 frankot is jelent.

Emberünk már érezte fején a koszorút, zsebében pedig az aranyakat, amikor a zsüri egyik nagyon befolyásos tagja e meglepő kérdéssel fordult hozzá:

- Á propos, mon cher ami... milyen az ön politikai pártállása?
- Tessék?
- Vagyis: mire fog ön szavazni a képviselőválasztásoknál?
- Senkire, monsieur, mert nem vagyok szavazó.
- Comment! Nem szavazó? Nem teljesíti a honfiai kötelességeit?...

Többet nem szólt, csak éppen hátat fordított a szegény fiúnak. Mert hát a 3000 frankot nem osztogatják ingyen! Azoknak fejében szavazni kell a kormánypárt jelöltjére. (Ugy-e kedves olvasóm, odahaza ilyesmire nincs eset?)

Hallottam a szegény *Orván* esetét! Ugy sajnáltam őt is, meg a szép kis feleségét is! De — talán olvastad is — a longchamps-i versenyek első (vagy második?) napján, szintén történt egy hasonló eset, csak hogy ezzel egész regény van összekövődve.

Az illető urlovás szerelmes volt egy nagyvilági hölgybe, meg is kérte a kezét, de kikosarazták. Éppen a verseny elött. A szegény fiu egészen elbusulta magát s amikor egymásután vette az akadályokat, egyszer csak lebukott a lováról — vagy a lovával; ezt már nem tudom.

Eppen olyan általános volt a részvét és a részvétel, mint Alagon. De aki legjobban megijedt, az a nagyvilági hölgy volt, aki elutasította és aki

most, hamarjában, nem tudott egyebet tenni, mint — eljuttat.

Amikor magához tért, először is azt kérdezte: „Hol vagyok?“ Második kérdése pedig ez volt:

— Hol van ő?
Azután elment a kéréje betegágyához és ápolja a nagybetegét éjjel-nappal. Azt mondják, hogy a szegény fiu már tul van a veszélyen és áldja azt a vizes úrkot, amelynek szélén lepottyant, mert bukásának köszönhette, hogy a menyasszonya karjaiba pottyant.

Még egy szerelmi történetet kell kifejezgetnem a nevek elhallgatásával. Van itt Párisban egy ismert színigazgató, akinek a primadonnája — a saját felesége. A művész nő szép is, jól is játszik, de a hálátlan férj — mind ilyenek a nyomorultak! — még se becsüli meg, hanem szeretőket tart.

Madame nem féltékeny. Van rá oka, mert hát másfelé kárpótolja magát, úgyannyira, hogy szeretne elválni és az újabb választottjával összekelni. Ezért hát, párisi szokás szerint, megállapította a flegmant deli-t és beadta a válási keresetet.

A férj ezzel sehogy sem volt megelégedve. Elcinte kérésre fogta a dolgot, amikor pedig kifogyott a szép szóból, így szólt a feleségéhez:

- Te minden áron válni akarsz?
- Mais, naturellement!
- És...?
- Itt hagyjak; s hogy ne is találkozzam veled, Páris-t is itthagynom.

— Eh bien! Ebből semmi se lesz. Én nem csak a férjed, hanem a direktorod is vagyok. Szerződészegésért perbe foglak.

Most hát két per folyik. A párisiak nagyon kíváncsiak, hogy fog ez a két per eldőlni.

Mind Ezekből láthatni, hogy Páris nem változott. Krinolin- vagy esernyőtökszerű legyen a divat nagy kalapot vagy apró toque-ot viselünk is, a színházakban „Chantecler“ vagy „Cyrano“ legyen is a venzőerő, de a szerelem nem hül ki, s nem is fog kihülni soha, míg a parisen-ek és a parisiennék kocsikáznak a bois-ban és sétálnak a boulevardokon.

Lycée.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. „A makranczos hölgy“ tegnap előadását rendkívülien érdekessé tette V. Krammer Teréz asszony, aki ezúttal először énekelte a cím-szerepet. A nő nagy Elektránk ezúttal is kiváló színjátékával győzedelmeskedett. Katalinja mindjárt kezdetben oly nemes művészi, szilajégában és daczosságában annyi büszkeség és mégis annyi nemesség volt, hogy a Petruccio nagy díjak kapott fáradozásáért. A művész nő hangjának gyönyörű magasságával és énekének virtuoziskolájával megszerezte az énekesnő dicsőségét is. Petruccio szerepében Feinhals ismert nagyszabású alkotásával találkozunk, míg a többi szereplők közül Ambrusné, Arányi és Mihályi tűntek ki. A nézőtér majdnem egészen megtelt.

(*) A szimfonikusok utolsó hangversenye. Kun László és derék szimfonikusai zárták be az idei hangversenyek kapuját. A Zeneakadémia terve egészen megtelt azokkal, akik még egyszer gyönyörködni akartak a szimfonikusok művészetében. Ez a becsuhangverseny több okból érdekes, sőt emlékeztet. Leginkább Kern Aurél „Molière suite“ je vonzott. Ez a bájos zenemű nem most került először Lemutatóra. Az Urániában adták elő Molière „Szerelem, mint orvos“ című vígjátékához, melyet a Színművészeti Akadémia növendékei adtak elő, s lejtettek balletet a „suite“ Marche, Menuet, Pastourelle, Gavotte és Tambourin című részeithez. A Zeneakadémiában még nagyobb és közvetlenebb volt e tudatosan naiv, csipkerímő muzsika hatása, mert semmi mellékkörülmény se zavarta a hallgatóság élvezetét. A közönség egészen átadta magát ennek a gyönyörködésnek s amikor az utolsó lehellétszerű pianissimó is elcsopent, addig tapsolt, amíg Kern Aurél meg nem jelent a dobogón, s még akkor se szűnt meg a taps,

míg csak a zenekar meg nem ismételte a gavotte-ot. A hangverseny tulajdonképeni újdonsága Mahler Gusztáv ötödik szimfóniája volt. Ez a hosszúlegzetű mű épen ellenkezője az előbbieknek. Amíg Kern Aurél a roccoco napjaiba ringatja vissza képzeletünket, Mahler viszont a Strauss, Richard módjára féktelen szenvedélyeket korbácsol föl. A szimfónia nem annyira invencziójának genialitásával, mint inkább tisztelgetet parancsoló tudásával, megdöbbentő dinamikájával és fényes hangszerelésével hatott. Beethoven Coriolan nyitánya képviselte a műsor klasszikus részét, Berlioz Rákóczi indulója pedig volt az utolsó szám. Hogy a szimfonikusok bravuros előadásában ez is tomboló lelkesedést keltett, magától értetődik.

(*) Az Operaházban holnap, kedden Feinhals Frigyes bajor kir kamararénes vendégfelléptével a Walkür kerül színpadra. Wotan szerepét énekei Feinhals Frigyes, Szigünde—Wasquezné, Brünnhilda—Flattó, Fricka—Fodorné. A nyolc walkür: Sebeők, Valeni, Ambrusné, Pajor, Hasebeck, Váradi, Nei H., Szilágyiné, Sigmund—Balta, Hunding—Venczell. Vezényel Kerner István karnagy. Rendező: Alszezhay Kálmán főrendező. Felémelt helyárok: Szerdán a Piliangó kisasszonyt adják, melyben ezúttal először énekel Sándor Erzsé, Lívile Váradi, Nei, Szekelyhídi, Mihályi, Déri, Hegeős, fiardi, Pichler, Nei H. és Kárpát lépnek fel. Eviberlet 71. Rendes helyárok.

(*) Komlóssy Emma Szegeden. Három zsufoolt házat jelent az a hír, hogy Komlóssy Emma három este Szegeden vendégszerepelt. A gyönyörű hangú énekesnő a „Casanova“, a „Böregér“ és a „Táncos huszárok“ fő női szerepében lépett fel és mind a három pompás alakítását tomboló lelkesedés jutalmazta. A szegedi közönség nagy szeretete egy két méter magas, tömör ezüsből készült virágállványban és több más ezüst emléktárgyban eszesosódott ki, melyvel a kedves vendéget a szegedi hölgyek — a rengeteg virágon kívül — megleptek.

(*) „Papillon, a kőfaragó.“ A Nemzeti Színházban már az utolsó házi próbák folytak a pénteken bemutatásra kerülő újdonságból. Louis Reinire „Papillon“ díj Lyonais le Juste“ című háromfelvonásos vígjátékából, amely 1909. szeptember 3-ika óta, egy-magában dominálja a Theatre Antoine műsorát és amelyet magyarra Ábrányi Emil fordított Papillon, a kőfaragó címmel. A rendkívül mulatságos, szellemes és érdekes vígjáték főszerepét a Nemzeti Színház pénteki bemutató előadásán Sontay fogja játszani. Az újdonság e héten még szombaton és vasárnap este is színpadra kerül.

(*) Prohászka Ottokár az Akadémián. A Magyar Tudományos Akadémia második osztályának ma tartott ülésén foglalta el székét Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök, az Akadémiának tavaly megválasztott levelező tagja. Az intellektualizmus, mely őt“ című értekezésével. Az osztályülést Plösz Sándor elnök nyitotta meg. Ezután Prohászka püspök lépett a felolvasó asztalhoz és kifejtette, hogy ő szembe akar szállani az intellektualizmus terde és tulzó irányzatával, amely a jelenben mind nagyobb tért hódít és amely nem egyeztethető össze a látkető emberi léttel. Az ember értelmes lény ugyan, de ösztönei, érzései és hangulatai vezetik eselekvéseiben. Az intellektualizmus háttérbe szorítja az életben az erkölcsi és tiszta életet, elhanyagoljuk józan gondolkodásunkat. Hosszasan fejtegette és példákkal illusztrálta a tultengő intellektualizmusból eredő hibákat és félzségségeket. Rátért azután a szociálizmus által felidézett tömegmozgalmakra, amelyek csak közvéleményt és közhangulatot tükröztenek vissza, de értékes egyedekeket nem produkálnak; pedig ily egyedek kellenek, hogy a világ bensővé és széppé váljék. Hosszasabban foglalkozott a vallás és az istenség fogalmával és végül azzal fejezte be tartalmát és értéket fejtegetéseit, hogy az életből való tudásunk nem teszi feleslegessé magát az életet és az a tudomány, amely az életet becsmerli, nem egyéb, mint egy, a levegőben ezéltalanul esavargó fogalom. — A hosszas és zajos tetszessé fogadott előadás után az elnök köszönetet mondott az előadásért. Melegen üdvözölte Prohászka-t, mint az Akadémiának most már alapszabályszerűen is elismert levelező tagját.

(*) Vigszínházi hírek. A Vigszínházban holnap, kedden az „Obsitos“-t, Bakonyi Károly és Kálmán Imre dallamos operettjét játszzák, amelyet a „Théodore és társa“ bemutató előadásai miatt néhány napig pihentettek. A népszerű újdonság már a vidéken is hódít és most egyszerre szerepel a kolozsvári, nagyváradi, aradi, soproni és szabadkai színházak műsorán. Hol-

napután, szerdán, a „Théodore és társai”-t ismétlik, amelynek tegnapi előadásához már kora délelőtt állóhelyet sem lehetett kapni.

(*) **Márkus Emilia Nagybeeskereken.** Márkus Emilia, a Nemzeti Színház kiváló művésznője, pénteken és szombaton Polgár Károly jól szervezett színtársulatánál, a nagybeeskereki színházban vendégszerepelt. Első este a „Találkozás”, második este „A boszorkány” főszerepében lépett fel és rendkívüli művészetében elragadta a közönséget.

(*) **A turini magyar kiállítás tervpályázata.** A turini kiállítás magyar osztályának juryje ma délután gróf Hadik-Barkóczy Endre elnöklésével a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének helyiségében ülést tartott, amelyen döntött a magyar csarnokra beérkezett pályaművekről. Beérkezett összesen hét pályamű, amelyeket a bizottság felülvizsgálván, az első díjat a Reális jellegű pályaműnek ítélte oda; a jelíges levél felbontatván, *Tóry, Pogány és Györgyi* műépítészek neve tűnt elő. A második díjat a bizottság a Koczka jellegű pályaműnek ítélte oda, melynek szerzője *Schoditsch* Lajos műépítész. A harmadik pályadíjat a Salve jellegű pályamunka kapta; ennek szerzői *Wachtel* Elemér és *Rerich* Béla műépítészek.

(*) **Diszeladás Aradon a gyermekszanatóriumért.** Az aradi Nemzeti Színház tegnap este oly művészi esemény színhelye volt, amely a nagymultu magyar színpad történetében kétségkívül emlékeztető lesz. A gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter kormányzata alatt álló gyermekszanatórium-egyesület szőlította sorompóba művésznagyságaink közül *Blaha* Lujzát, *Fodor* Arankát, *Sándor* Erzsit, *Szeyer* Ilonkát, *Környei* Bélát, *Dalnoky* Viktort és *Márkus* Dezsőt, akik az aradi filharmonikusok népszerű gárdájával és *Szendrey* Mihály törekvő társulatával oly értékes és nagyarányú diszeladást szolgáltattak, amely a zsfolt ház lelkes közönségét teljesen magával ragadta. A közönség az emlékeztető est után a Fehéskereszt-szállóban banketre gyűlt össze, amelyen lelkes felköszöntőben ünnepelte a vendégművészeket. Ismételt felköszöntötték gróf *Zichy* János kultuszminisztert, *Bosnyák* Zoltán miniszteri tanácsost, *Szendrey* színiigazgatót, dr. *Fodor* Oszkár pedig a gyermekszanatórium kormányzóságának köszönetét tolmácsolta. A siker oly impozáns volt, hogy az aradiak a gyönyörű előadást ma megismétlik az összes vendégekkel, *Fodor* Arankát kivéve, akit a *Walkür* és *Elektra* előadásai hazaszóltattak.

(*) **Barabás Miklós emlékezete.** Vasárnap tartotta meg évi közgyűlését az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat. A közgyűlésen a Műcsarnokban *Hauszmann* Alajos elnökletével és *Barabás* Miklós mester emlékeztetőnek volt szentelve, a magyar festőművészet uttörője születésének századik évfordulója alkalmából. Közgyűlés előtt, kegyeletes ünnepély keretében, a művészek a Kerepesi-temetőben lévő sírját megkoszorúzták a Társulattal egyetemben a Magyar Képzőművészek Egyesülete és a Magyar Tudományos Akadémia, amelynek a művész levelező tagja volt. Jendrassik Jenő, Róna József és Horváth Géza a Könyves Kálmán igazgatója emlékeztet a festőművészet uttörőjéről. A közgyűlésen jeles esztétikusunk; dr. Szemerecsányi Miklós mint tanácsos, a Társulat egykori titkára méltatta igen szép, tartalmas gazdag beszédében *Barabás* Miklósnak hosszú és küzdelmes pályafutása első elért sikereit és azokat a soha el nem évülő érdemeket, melyeket festőművészetünk fejlesztése és a Képzőművészeti Társulat nagygyánelvése körül szerzett. A választmányának a dr. Ambrozovics Dezső titkár által szerkesztett jelentését a Társulat múlt évi működéséről egyhangulag elfogadták s egyhangulag fogadták el a zárószámadásokat és a költségelőirányzatot is. Végül a választásokat ejtették meg. Alelnökké újból egyhangulag báró Forster Gyula eddigi alelnököt választották. Művész választmányi tagok lettek: *Benczur* Gyula, *Knopp* Imre, színi Mersé Pál (új), *Kosztolányi* Gyula, *Innocent* Ferencz (új), *Kallós* Ede, *Mérő* István (új) és *Bálint* Zoltán; nem művészek: gróf *Andrássy* Géza (új), *Bárczy* István, báró *Forster* Gyula, *Glück* Frigyes (új), *Kammerer* Ernő (új), *K. Liptay* Kornél, gróf *Nákó* Sándor (új), *Rudnyánszky* Béla (új) és dr. *Szemerecsányi* Miklós. Az 1910—11. évi téli- és az 1911. évi tavaszi kiállításai juryjeinek tagjaival megválasztották a festők közül: *Benczur* Gyula, *Dudits* Andor, *Éder* Gyula, *Fényes* Adolf, *Glasz* Oszkár, *Jendrassik* Jenő, *Kacziány* Ödön, *Kózdí-Kovács* László, *Knopp* Imre és *Návay* Géza; a szíriások közül: *Róna* József, *Zala* György, *Kallós* Ede és *Margó* Ede; az építészek közül: *Hilisch* Rezső, *Korb* Flóris, *Kosztolányi* Gyula és

Messinger Alajos. A számvizsgálóbizottságba kiküldettek rendes tagokul: *Gyulányi* Béla, *Simon* Ignác és *Weingarth* Károly; póttagokul: *Martos* Alajos és *Csuka* Lajos.

(*) **Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat** választmánya szombaton gróf *Hadik-Barkóczy* Endre elnökleleté alatt ülést tartott, amelyen az igazgató előterjesztette jelentését a legutóbbi ülés óta előfordult ügyekről. Ennek során tudomásul vette a választmány, hogy a turini kiállítás magyar pavillójának építőbizottságában a társulatot az elnök képviseli. Ugyanevak az elnökséget bízta meg a választmányi a lécsi vadászati kiállítás megnyitói ünnepségein a társulat képviselővel, míg a veneziai kiállításra *Györgyi* igazgatót küldi ki. A társulat ez évi közgyűlésének napját a választmány május hó 5-re tűzte ki és a közgyűlés előkészítésére bizottságot küldött ki. Megállapította továbbá az 1910. évi költségvetést és az összes kiadásokat 93330 koronában, a fedezetet pedig 96970 koronában irányozta elő. Jóváhagyta továbbá a számvizsgáló-bizottság által már átvizsgált zárószámadásokat. *Beck* Dénes javaslatára elhatározta a választmány, hogy a kultusz- és kereskedelmi minisztereket hivatalbalépésük alkalmából, felirattal üdvözli.

(*) **A Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre,** e számottevő női klubunk tevékenységét, ügybuzgóságát és friss erejét bizonyítja, hogy most, a szezon végén is egyik sikerült zsúrt rendezi a másik után. Dr. *Herrmann* Antal száz vetített képpel kísért előadást tartott a kör helyiségében *Bosznjáról* és a bosnyák nőről; *Naibert* Aranka pedig pompásan énekelt hosnyák népdalokat. A jövő kedden, e hó 12-én zenei zsúrt rendeznek.

(*) **Liszt Ferencz-zeneünnep Budapesten.** A magyar dalosok országos szövetségének tegnap, dr. *Bárczy* István polgármester elnöklésével tartott közgyűlésen elhatározták *Liszt* Ferencz születése százéves fordulójának megünneplését. 1911. szeptemberben Budapesten hét napig tartó nemzetközi zeneünnepet rendeznek, melynek műsorát *Liszt* Ferencz műtársa, műveinek magyar zeneművészekkel való mintaszerű előadása fogják képezni. Ennek az ünnepségnek keretébe bekapcsolták egy külföldi és egy magyar férfi dalosverseny megtartásának tervét is. Elhatározta a közgyűlés, hogy a magyar zenei élet legkiválóbb korifeusaiból rendező-bizottságot alakít s ez a rendező-bizottság fogja azután az ünnepség tervét véglegesen kidolgozni és megállapítani.

(*) **Francozia és angol operettek.** Az Országos Színészegyesület nemrég felállított irodalmi és darabkövetítő ügyosztálya összekötötést keresett a nagyobb külföldi ügynökségekkel és a hírnevesebb szerzőkkel és ebből az összekötötésből kifolyólag elérte azt, hogy a nagy sikert aratott külföldi darabok közvetlen uton kerülnek Magyarországra — ezáltal ezek bemutatásával meg is előzhetjük a külföld városait, de meg a darabok beszerzési ára is olcsóbb és így ezen a czímen kevesebb pénz özönlik a külföldre. Az angol színpadok legnagyobb sikert aratott darabja ez idő szerint *Rubens*nek, a Hollandi lány szerzőjének, új operettje, a *The Balkan Princess* című darab, valamint a legnagyobb párisi operettsiker tárgya *Claude Terrasse*nek, az *En, te, ő*, szerzőjének új operettje, a *Marriage de Telemagne*. A színészegyesület irodalmi osztálya már mindkét darabot megszerezte s ezeket a Királyszínház a jövő évadban fogja bemutatni.

(*) **Adler Miksa a Galilei-körben.** Az osztrák népparlament kiváló tagja, *Adler* Miksa vasárnap, e hó 17-én a Galilei-körben „Wissenschaft und Politik” czímen előadást tart. A nálunk is ismert híres társadalomtudós, aki úgy az elméleti szocializmus művelésében, mint az osztrák pártmozgalomban vezérszerepet tölt be, a történelmi materializmus alapján fogja vizsgálni a tudományoknak a politikát mindinkább determináló hatását. Jegyek két koronáért, tagok részére tagsági igazolvány ellenében díjtalanul kaphatók a kör helyiségében: IV. Károly-körút 14., II. emelet.

(*) **A „Vihar” az Urániában.** Szombaton, e hó 16-án este fél 8 órakor lesz az Urániában Shakespeare „Vihar” című színjátékának bemutató előadása, Erzsébet korabeli színpadon. Az előadást, amelyet dr. *Alexander* Bernát egyetemi tanár konferansa előz meg, dr. *Hersey* Sándor állította be az eredeti keretbe és a budapesti közönségnek először lesz alkalma egy történetileg hi Shakespeare előadást látni. Az előadásban az Országos Színművészeti Akadémia legjobb növendékei vesznek részt.

(*) **Előntött pályázat.** A Steindl-czéh nevű, művészetet pártoló egyesület pályázatot hirdetett egy czéh-serleg tervezetere, mely pályázat felett tegnap döntött *Alpár* Ignác elnöklésével az illetékes bírálat-bizottság. Az első 400 koronás díjat *Makits* Sándornak, a második 200 koronás díjat *Stirányi* Andornak, a harmadik 100 koronás díjat pedig *Hendrich* Antalnak ítélték oda. Ezenkívül 100—100 koronáért megvásárolták *Meyer* Antal és *Szász-Sommer* Vilmos pályatervét. A vásárlásokra fordított összeg felét *Alpár* Ignác elnök a sajátjából fölözte. Valamennyi pályamű e hó 14-ig látható az Országos Iparművészeti Múzeumban.

(*) **A karszemélyzet jutalomjátéka.** A Királyszínház kórusának e hó 30-án délután lesz a szokásos jutalomjátéka. A rendező-bizottság mindent elkövet, hogy ez az előadás minél fényesebb és érdekesebb legyen. A nívós és érdekes műsort a legközelebbi napokban fogják hirdetni.

(*) **A Szt-György czéh ankeziója.** Az első magyar műtárgyárverés iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy vasárnap és hétfőn alig lehetett mozogni a Nemzeti Szalon termeiben, ahol az ankezióra kerülő műtárgyak már vasárnap reggel óta láthatók. Az ankezió már a külföld érdeklődését is felkeltötte, úgy, hogy külföldi muzeumok és magánygyűjtemények kiküldöttéi is meg fognak azon jelenni. Kedden és szerdán reggel 9 órától délután 4-ig a belépődíj 1 korona, melynek ellenében a Nemzeti Szalon tárlatai is megtekinthetők. Délután 4 órától kezdve mindenkinek 1 koronás katalógust kell váltania.

(*) **Hangverseny az ököritóiak javára.** A Magyar Tanítók Otthona e hó 16-án (szombaton) az Országos Magyar Kir. Zenekadémia nagytermében (VI. Lízst Ferencz-tér 12. sz.) Otthona és az ököritói tizkárosultak javára *B. Sándor* Erzsé, a magy. kir. Opera művésznője, *Kadich* Luigia Szidónia, *Sugár* Viktor, *Hoppe* Rezső, *Horváth* N. János művészek, a Magyar Tanítók Otthona zene- és ének-kara és *Virányi* Jenő karnagy közreműködésével hangversenyt rendez.

FŐVÁROS.

(*) **Fővárosi tisztviselők továbbképzése.** A főváros tanácsa tanfolyamokat rendezett a kerületi előjárók előterjesztésére az előjáróságok személyzete részére. Ot ilyen tanfolyam volt: kezelői és külső szolgálatot teljesítő kezelőtiszt, irodai, kezelési, vásárfelügyelői, kézbesítői és adóbiztosi és végül egészségügyi szaktanfolyam. E tanfolyamok hat hónapon keresztül tartottak, előadót pedig a polgármester nevezte ki. Az előadók a napokban *Hanvai* Sándor, a tanfolyamok vezetőjének elnöklésével záróértékelést tartottak, amelyen az elért eredményről számoltak be. A kerületi előjáróknak a mai napon tartott értekezletén *Hanvai* Sándor elnök beszámolt ezekről a tanfolyamokról. Megállapították, hogy a tanfolyamok általában igen jó eredménnyel végződtek és nagy haszonnal jártak a kerületi közigazgatásra nézve. A hallgatók, bár némelyek eleinte idegenkedéssel fogadták az intézményt, nagy buzgalommal látogatták az előadásokat, amelyeken nemcsak a közigazgatás anyagát adták elő, hanem sok fontos kérdést is megvitattak és több olyan javaslatot is tettek, amelyek a közigazgatás egyöntetűségére és czélrészességére hasznosak. E javaslatok közül az értekezlet többet el is fogadott, másokat pedig az illetékes fórumhoz utasított. Az értekezlet ezeket a tanfolyamokat a jövőben is fentartani kívánja, sőt szükségesnek látja a kiterjesztését is. Kívánatosnak jelezte az értekezlet, hogy a tanfolyamokat az előjáróságokhoz beosztott fogalmazói és állatorvosi személyzet is látogassa. A most befejezett tanfolyamoknak 385 hallgatójuk volt, akik közül 7 hallgató önkéntesen jelentkezett.

(*) **Villamos vasutak menetrendje.** A közlekedési bizottság holnapi ülésén fogja tárgyalni a Városi Villamos Vasut Társaság, a Közüti Villamos Vaspálya Részvénytársaság, a Ferencz József Földalatti Villamos Vasut Társaság és a Budafoki Helyiérdekű Vasut nyári menetrendjét. A menetrendeken lényegesebb változások nem lesznek, de a holnapi ülésen megjelölik azokat a számokat, illetve betűket, amelyekkel a július 1-én életbeléptetendő új irányjelzés alkalmazásával eljátsk a közüti és városi villamos kocsikat.

(*) **Kiütéses tifusz.** Tegnap a megfigyelőosztályról 2 betegot tettek át a pozitív betegek közé, akik közül viszont egy nő és egy férfi egészségesen távozott. A megfigyelő osztályból távozott 6 nő és 8 férfi. A megfigyelőbe felvettek 3 nőt és 3 férfit. A pozitív betegek létszáma ma 21 nő és 36 férfi, megfigyelés alatt áll 11 nő és 9 férfi.

(*) **Ragadós betegségek.** A fővárosi tisztviselői hivatalának kimutatása szerint a ragadós betegségek állása a következő volt. Megbetegedések: Hasi hagymáz 2, küteges hagymáz 22, kanyaró 208, skarlát 61, számarhurut 35, ronsoló torok- és gégeleob 29, gyermekágyi lúz 1, bárányhimlő 20, járványos fültömrigylob 33, trachoma 2. Halálozás: küteges hagymáz 4, kanyaró 11, skarlát 7.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, kőszólyagnál, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Főraktár Budapest: EDESKUTY L.-nél.

EGYESÜLETEK.

Politika és társadalomtudomány.

A Magyar Társadalomtudományi Egyesület válsága. —

Budapest, április 11.

Mintegy négy év előtt alakították meg Budapesten a Magyar Társadalomtudományi Egyesületet. Az alapvető gondolat olyan egyesülés létesítése volt, melynek célja a társadalomra kiható tudományoknak gyakorlatiasítása a nemzeti szempont figyelembe vételével.

Az egyesület mindenféle nagy rokonszenveivel találkozott és a társadalmi tudományok népszerűsítése körül igen szép érdemeket szerzett. Annál sajnálatosabb az a válság, mely az egyesület kebelében történt. Ugyanis felszólalások történtek abban az irányban, hogy az egyesület aktuális politikai és szociológiai problémákkal különösen a közigazgatással és az általános választói joggal foglalkozzék. Ez okozta a vihart a Magyar Társadalomtudományi Egyesület tegnapi közgyűlésén.

Nevezetesen az elnöki jelentés kapcsán felszólalt Szemenyey Kornél és azt kívánta, hogy az egyesület többet foglalkozzék a gyakorlati kérdésekkel, több társadalomtudományi munkálkodást fejtsen ki és a közigazgatást tegye tanulmány tárgyává. Foglalkozzék inkább a polgári és munkásdem bajával, semmint a tulsok birtokpolitikával. Utána Palágyi Menyhért szólalt fel. Tudományos meggyőződése szerint most a csatavesztés után, amely az országot érte, az általános, titkos választói jog kérdése van felszínre. Szerinte ezt a kérdést kellene szigorúan tudományos alapon tárgyalni. Az egyesületnek az a legfőbb feladata, hogy az önálló magyar kultúrát és önálló magyar tudományt szolgálja, ez pedig csak az önálló magyar gazdasági élet megalkotásával lehetséges.

Palágyi Menyhért beszédének váratlan hatása volt. A közgyűlés vendéglátózsága, amikor Palágyi a választójogról beszélt, percenkig tartó viharos tüntetésbe kezdett és helyeselte a felszólalást.

Erre válaszolt az elnök Gál Jenő főrendiházi tag és kijelentette, hogy olyan utasítást nem akar elfogadni, amely meggyőződésével ellentétes. Az egyesületnek napi kérdésekhez nem szabad hozzányulni, mert akkor okvetlenül politizál. Ő annak hívja, hogy az egyesület tudományos tekintélyre legyen szert és hódítsa meg az egész magyar értelmiséget. Ha ezt nem tudja az egyesület elérni, úgy hiábavaló volt fáradozása. Ő helyteleníti a felszólalásokat s a maga részéről levonja a következtetéseket, lemond igazgatói tisztéről, ha újra megválasztják, nem fogadja el, sőt ha úgy fordulnak a dolgok, ki is lép az egyesületből.

A nyílt gyűlésen történt incidens élénk visszhangot keltett a jelenlévő közönség sorában. Az egyesület vezetői körülvették Gál Jenőt és kérelték: vonja vissza lemondását, mert ez az egyesület oszlását vonná maga után. Gál Jenő végül engedett. Ideiglenesen visszavonta lemondását és egyelőre megvárja, mi fog történni. Záróbeszédét azonban nem tartotta meg, hanem néhány rövid szóval bezárta a közgyűlést.

A lemondás visszavonása csak egyelőre teremtest békét és csupán annak kikötése mellett, hogy a választmányi gyűlést, melyen az új igazgatóságot és tisztviselői kart kellett volna megválasztani, nem tartották meg közvetlen a közgyűlés után, mint ahogy kellett volna.

A választmányi ülést a hó 23-ára halasztották. Talán addigra békét köntek az elvi ellenfelek.

(—) A mentők közgyűlése. A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület vasárnap délelőtt tartotta XXIII. évi rendes közgyűlését Karátsónyi Jenő gróf v. b. t. t. elnöklésével, az egyesület markótezei palotájának üléstermében. A közgyűlésen igen nagy számban jelentek meg az egyesület tagjai. A közgyűlést gróf Karátsónyi Jenő elnök nyitotta meg rövid beszéddel, melyben üdvözölte a megjelenteket. Ezután dr. Kovách Aladár királyi tanácsos igazgató terjesztette elő az igazgatóság évi jelentését, melyet a közgyűlés tudomásul vett. A jelentés tudomásul vétele után dr. Kovách Ala-

dár igazgató szólalt fel elsőnek és előterjesztette a választmány javaslatát, hogy a közgyűlés bizzá meg az igazgatóságot az új mentőpalotára vonatkozó tárgyalások folytatásával. A közgyűlés ehhez is hozzájárult. Majd dr. Baránszky Gyula választmányi tag köszönetet mondott az elnökségnek, igazgatóságnak és a testületnek áldásos működésükért s indítványozta, hogy a közgyűlés határozata alapján intézzék az egyesület, melynek a legtöbb küzdelme van a fővárosi kórház-mizériákkal, ezek megszüntetése érdekében feliratot a belügyminiszterhez. Indítványozta továbbá, hogy a közgyűlés hozzon kötelező határozatot az egyesület budai főkéjének létesítése dolgában, mert a működése csak akkor lesz teljes, ha a periferiákon főkéjállomások létesítenek. Dr. Kovách Aladár igazgató felvilágosítja a közgyűlést, hogy a budai főkéjtelep létesítésének kérdése bele van véve az egyesület jövő évi munkaprogramjába. Dr. Adler Zsigmond királyi tanácsos feleslegesnek tartja, hogy a közgyűlés a kórházak dolgában határozatot hozzon. A főváros már hozott ebben a kérdésben határozatot s csak rossz néven vehető, ha az egyesület az ő megkerülésével fordul a belügyminiszterhez. Dr. Kovách Aladár igazgató úgy gondolja megoldhatónak a kérdést, ha egyidejűleg intéztek feliratot a belügyminiszterhez is, a fővárosra is. A közgyűlés ebben az értelemben határoz jogszövevényi köszönetet szavaz tevékeny működéséért gróf Karátsónyi Jenő elnöknek, dr. Kovách Aladár igazgatónak és a testületnek s kimondja, hogy a budai főkéjtelepet a közeli jövőben létesíteni fogja. Ezután a zárószavakat terjesztették elő, melyek szerint az egyesület az elmúlt évben 15,000 korona defecitellel dolgozott. A zárószavakat s a jövő évi költségelölirányzatot a közgyűlés elfogadta és a felmentvényt minőn irányban megadta. Ezután számvizsgálóvá lemondott ifj. dr. Falk Zsigmond helyébe ifj. dr. Kresz Gézát, a jutalomosztó bizottságba dr. Demkó Kálmánt, dr. Aezél Károlyt, dr. Vitosztek Győzöt, dr. Körömczi Zoltánt és dr. Iványi Ököt választották be. Gróf Karátsónyi Jenő elnök ezután köszönetet mondott az egyesület tagjainak megjelenésükért s ezzel a közgyűlés véget ért.

(—) Dalosok közgyűlése. A Magyar Dalos-egyesületek Országos Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Bárczy István elnöklete alatt. Bárczy polgármester üdvözlő megnyitóbeszédében üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat, majd a Szövetség elmúlt esztendei működésére tér át, amelynek legfőnyesebb, legkiválóbb mozzanata a kecskeméti országos dalosünnep volt. Az ünnepség maradandó emlékeül azt javasolta a polgármester a maga és az igazgatóválasztmányának nevében, hogy a város képviselőtestületének annak polgármesterét: Kada Elekét a Szövetség tiszteletbeli tagjának válasszák meg. A közgyűlés nagy lelkesedéssel járult hozzá a javaslatához, valamint az elnök ama indítványához is, hogy Burdás Rezsőt, a Szövetség vidéki alelnökét, ugyancsak a kecskeméti országos dalosünnep érdekében kifejtett működéséért jegyzőkönyvi köszönetben részesítse. A polgármester beszéde után a titkári jelentés következett, mely a Szövetség örvendetes fejlődéséről számol be. A titkári megválasztására került ezután a sor, melynek eredménye a következő: Dr. Bárczy István polgármester, elnök. Zseny József alelnök, Burdás Rezső alelnök. Gondócs István titkár, dr. Vésny Ede jegyző. Osghaesek Vilmos pénztáros, Ullrich Gyula ellenőr, Gondócs Béla gazdja, Bellerócs Imre orsz. karnagy, Sztojanovics Jenő orsz. társ-karnagy, dr. Solti Ödön ügyész. A választások eredményének kihirdetése után Sztojanovics Jenő országos karnagnak Liszt Ferenc születésének századik évfordulója megünneplésére vonatkozó indítványát terjesztette elő, mely után a közgyűlés véget ért.

(—) A Budapesti Népképzési Kör a Magyar Tudományos Akadémia kis üléstermében vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta díszingvált közönség részvételével a negyvenedik közgyűlését. A gyűlést, amelyen Zsilinszky Mihály dr. v. b. t. t. elnökölt, néhai alelnökének, Gyulay Béla dr. emlékeztének szentelte az egyesület. Az emlékbeszédet Pastinszky János tartotta.

(—) Az Ingyentéj-Egyesület igazgatósága a hó 11-én báró Guilmann Vilmosné elnöklésével ülést tartott. Haár Ignác elnök jelentéséből kitűnik, hogy a múlt munkavárhoz képest 44,876 adag tettel több került kiosztásra. Dr. Deutsch Ernő főorvos a csecsemővédelem újabb mozzanatát vázolta. Rákosi Tibor főtitkár a gyermekünnepély előkészítésére vonatkozó jelentést megtéve, a nagy számban megjelenteket lelkes szavakkal buzdította munkára. A gyermekünnepélyt, mint két év előtt, ezúttal is május havában rendezik az Iparcsarnokban.

(—) Az Országos Gyermekvédő Liga választmányja folyó évi április hó 24-én, délelőtt fél tíz órakor Pest vármegye székházában (Városház-utca 7.) gyűlést tart.

TÖRVÉNYSZÉK.

A sajtójog reformja.

A Magyar Jogászegylet teljes ülése Pozsonyban.

A Magyar Jogászegylet legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a jogéletnek a vidéken való fejlesztése és annak körébe a vidéki centrumoknak való bevonása céljából nagyobb vidéki városokban is fog előadásokat és vitákat rendezni. Az első ilyen teljes ülést tegnap tartotta a Jogászegylet Pozsonyban és erre Nagy Ferenc elnök vezetésével a Jogászegyletnek mintegy 50 tagja rándult le Pozsonyba, ahol őket a város jogászságából alakult bizottság fogadta, élén dr. Röhner Miklós táblai elnökkel.

Déli fél 12 órakor kezdődött a városi háza nagytermében a teljes ülés, melyen Nagy Ferenc elnököt, mellette dr. Röhner Miklós táblai elnök, Imling Konrád államtitkár, Zsitvay Leó kuriai tanácselnök, Nagy Dezső és Kenedi Géza, a Jogászegylet alelnökei, Szladits Béla törvényszéki bíró foglaltak helyet.

Nagy Ferenc nyitotta meg az ülést és örömeinek adott kifejezést, hogy éppen ezt a várost, amelyben annyi fontos és nevezetes törvény látott napvilágot, választotta a Jogászegylet vidéki első ülésének színhelyéül, egyben pedig felkérte Zsitvay Leót, hogy tartsa meg előadását a sajtójogi rendszerről.

Az előadó rámutatott arra, hogy mily fontos része a jogtudománynak a sajtójog, mert az a szólásszabadság ikertestvére, mindketten pedig az államjog legfontosabb tényezői. A sajtó a közélet tükré, melyben visszatükröződik az egész nemzet képe, és éppen ezért oly fontos közjogi faktor, hogy annak szabályozása az állam legfontosabb feladatai közé tartozik. Sajnos, a régi törvény nem alkalmas ama feladat keresztülvételére, melyet maga elé tűzött és ezért új törvényt kell alkotni. Nézete szerint az alkotandó új törvénynek szakaszonként el kell sorolnia a sajtójogi különös intézkedések alá alá eső büncselekményeket, hogy ezzel megszüntessen a sajtóvétség fogalma körüli viták. Ezután előadó áttért a sajtójogi felelősség kérdésére. Kiemelte, hogy a külön sajtójogi felelősségi rendszer alapjogdolata, az elkövetési mód és eszköz különlegességében rejlik. A külön felelősségi rendszer fentartását ő is javasolja, de az alól kivételt tenne a pornograf jellegű, valamint az olyan nyomdai termékekre nézve, amelyek az eredet jelzése nélkül jelennek meg. A reform erősítése meg a sajtószabadságot* akként, hogy biztosítsa az irői gondolatközlés szabadságát, egyszermind azonban nyúljon az irónak is messzemenő védelmet a gondolat- és véleménynyabadságot kihatású érdekes csoportozatok ellen. Azon kérdés elbírálását, mikor mondható valamely sajtótermék pornografnak s illetve mily esetben művészinak, valamint egyáltalában a sajtószabadsággal való minőn visszaélés elbírálását kizárólag a független bírói karra kell bízni és meg kell szüntetni a rendőrség preventív beavatkozásait vagy represszív intézkedéseit.

Mint hazánkban új momentumot említi előadó a jogos magánédek védelmét azon irányban is, hogy a sajtóban igaztalanul meghurcolt egyén nemcsak büntetőjogi felelősségrevonással láphet fel támadója ellen, hanem az anyagi elégtételt is megkapja a kártérítési összeg képeben, aminő ez Angliában van s aminő főképpen köszönhető a sajtóperék elenyésző kis száma. Befelező szavaiban hat pontban foglalta össze azokat a kérdéseket, amelyek a sajtójog reformjánál elsősorban figyelembe veendőek és azon szavakkal fejezte be előadását, hogy vajha minél több jogász találkoznék, aki tudásával ezen nagy munkában a kodifikátorokat támogatná.

A hallgatóság nagy tetszéssel fogadta Zsitvay előadását.

Röhner Miklós táblai elnök zárta be az ülést s köszönetet mondott az előadónak élvezetes előadásáért és a Jogászegylet vezetőségének azért, hogy Pozsonyt tisztelték meg azzal, hogy itt tartották az első vidéki ülést.

Előadás után a Palugyay-szállóban banket volt, amelyen százötvenen vettek részt. Az első felkötőt Bartal főispán mondotta a királynak, Kamlik polgármester Pozsony város nevében üdvözölte a Jogászegyletet, Samarjay Emil az ügyvédi kamara nevében Nagy Ferenczre, Nagy Ferencz Pozsony közönségére és a táblai elnökre mondtak felkötőt, Röhner Miklós ünnepelte az előadót, Kenedi Géza a sajtószabadságot, Nagy De-

zsó áltette a pozsonyi ügyvédséget és végül Pollák Illés a Jogászegylet egyik főcéljával a jogtudományok népszerűsítését tűzte ki.

§ Strassnoffot megint elítélték. A mitroviczai kir. törvényszék Strassnoff Ignácot, a hírhedt zágrábi szélhámost ma öt évi súlyos börtönre ítélte azért, mert a mitroviczai fogházban hároméves börtönbüntetésének utolsó napján lopásokat követett el. Büntársait felmentették.

§ Elítélt kém. Bécsben a tartományi főtörvényszék több napi tárgyalás után kémkedés, valamint több téli kabát ellopása miatt négy évi súlyos börtönre ítélte Jecses Józsefet, aki az unneixiós válság idején két idegen állam szolgálatában állt, magára vállalta, hogy az osztrák-magyar csapatok mozdulatsíráról tudósítást küld, ugyancsak, hogy katonai okmányokat fog megszerezni.

§ A képviselőjelölt tévedése. Hódmezővásárhelyt a járásbíróság büntető osztálya ma Hózsó Pál gazdapárti képviselőjelöltet 25 korona pénzbírságra ítélte, mert tévedésből Varga Imre három boglya szénáját annak rakodókertjéből elvitte.

§ A baracspusztai kivilágítás. Gombai Pál baracspusztai birtokos asztagra rakott termése a múlt év október 16-án kigyuladt és leégett. A megindított nyomozás kiderítette, hogy az asztagot Lédécz Ferencz nevű 13 éves ladánybányai fiú gyújtotta fel, még pedig nővérének, a 15 éves Lédécz Juditnak a biztatására. Ugy Lédécz Judit, valamint Lédécz Ferencz beismerték a vizsgálat során a gyújtogatást, amelyet azért követtek el, hogy gyönyörködjenek az asztag égésében. A pestvidéki büntető törvényszék gyújtogatás büntette miatt vád alá helyezte Lédécz Ferenczet mint tettest, nővérét pedig mint felbujtót és egyuttal ügyüket főtárgyalásra a gyermekbíróság elé utalta.

Nyilletter.

Elrovatban közöltökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Most jelent meg!

HEMOPATIA

A vérgyógyítás és eredményei.
Érdekes, tanulságos népszerű orvosi könyv.
Ára füzve 1 K., diszkótésben 1 K. 60 all.

Kapható minden könyvkereskedésben és a szerzőnél: dr. Kovács Izso orvos. Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Mindazon kedves barátainknak és ismerőseinknek, valamint tisztelt revőinknek, kik felejtethetetlen atyjánk elhalálása alkalmával oly általános és igaz részvétet tanúsítottak, legyen szabad ez uton is ismételtlen hálás köszönetet mondanunk

Egyben bátrák vagyunk mélyen tisztelt revőink becses tudomására hozni, hogy üzletünket ezentul is

Mössmer József

czég alatt az elhunyt szellemében változatlanul továbbvezetjük. Biztosítjuk revőinket a jövőben is a legpontosabb és leglelkéismeretesebb kiszolgálásról.

Kiváló tisztelettel
dr. Mössmer Pál és
Mössmer József.

SPORT.

Bécsi versenyek.

Első nap.

A megnyitóra napra zsufozásig megteltek a tribünök Freudenauban. Nemcsak a császárvárosból, hanem tőlünk is nagyon sokan rándultak ki az év első nagy futamának: a Przedwitnek kimenetere kíváncsiak közül. Az idő nem volt szép, mert egész nap esett az eső s csak a nagy dijnál hagyott egy kicsit alább s a talaj meglehetősen fel volt ázva. Meglepetésekben nem volt hiány, azonban három versenyben a favoritok is győztek.

Mindjárt a Megnyitó verseny nagy szenzációt keltett Maillart győzelmével. A Zombory-ló igen jó társaságot egyszerűen legalopozott, győzelmével riási szenzációt keltve. A szerencsés nyerők több mint ötvennyolcszoros osztalékot kaptak. Maillart tudvalegőleg Trafalgar vezető lova s ez a győzelem nagyon előnyös színben tünteti fel a Falb-mén Trial-Stakesbeli chance-ait. A startfavorit Vansittart helyet sem kapott, Virgilius pedig mint másodsorban fogadott ló gyenge második lett Kaiserahlan előtt.

Még fel sem ocsudott a publikum meglepetéséből, a második futam: a Kísérleti verseny szintén nagy csalódást okozott a favoritokra játszóknak. Három reával állt starthoz Egeria a négyes mezőnyben. Mindenki holtbiztosra vette győzelmét s így csak elvétve jött valami pénz még leginkább Nix-re. Start után Nix és Sieh dich für járnak elől, de csakhamar Egeria jár az élre. Féluton azonban a Harkányi-ló verve visszacsik és Nix szökik az élre s végig uralva a helyzetet, könnyen győz a távnál rúshel jövő Lucumon ellen. Egeria ezen formáját semmiképpen sem fogadhatjuk el reálisnak s azt hisszük, hogy legközelebbi startjánál be fogja bizonyítani jóságához fűzött reményeket.

A Przedwit-handicap nagy mezőnyt: tizen nyolcz telivért gyűjtött startjához. A favorit Halt maradt a startnál is. Fogadták még Rouquint, Dinom-Danom-et, Tábornok-ot és Krikerl-t. A felcarterezésnél imponáló benyomást keltett Dinom-Danom fitégével. A start rendkívül hosszadalmas volt, különösen Dinom-Danom nyugtalankodása miatt, mely két ízben is ledobta lovasát. Mikor elindul a mezőny, Arno van az élén, utána Mony és Krikerl. Negyedik helyen a barriér mellett Dinom-Danom galopozik, kívülől pedig Barsay és Tábornok. Sereghajtók Kibetyár, Saprísti és a hosszakat vesztett Rouquin. A távnál Arno kitört egy kissé balra s ezt az alkalmat Janek mesterien kihasználva, kibúvik a résen Dinom-Danom-mal s az öt befogni készülő Mony-t lerázza magáról. A Bukingham-mén végül biztosan egy hosszal nyeri a versenyt az utolsó pillanatban feltörő Krikerl ellen, míg Mony fejhosszal marad le harmadiknak. Negyedik Arno. Az előfoglalásokban majdnem mindenütt szereplő Halt egy pillanatra sem volt versenyben, látszott, hogy nem volt nyére a mély talaj s az 1200 métert is hosszalta.

A Zsupán-versenyben az egyik Trial-Stakes-kandidátus: Korsarz nyert, de sokat levon győzelméből, hogy csak Jungfer-t verte meg. A Bécsi tavaszi akadályversenyben pedig Klapka nyert nagy fölényvel számbavehető ellenfél nélkül.

Meg kell emlékeznünk még az új jockeykről, melyek közül különösen a néger Winkfield tüntette ki magát. Kétszer gróztott és egyszer helyen volt, míg Robertson egyszer volt helyen.

Részletes eredmény a következő:

I. Megnyitó-verseny. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Zombory E. urnó 46. sm. Maillart 49½ k. (Gulyás). 2. Br. Harkányi J. 56. pm. Virgilius 58 k. (Janek). 3. Mauthner V. 46. pm. Kaiseruhlan 53 k. (Korb). Futottak még: Verőfény, Vansittart, Intrygant, Boncompagno, Raspberry, Topper, Tengelic, Blue Peter, Beeskereki. Könnyen másfél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:582, 20:143, 45, 47.

II. Próba-verseny. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Hg. Lubomirsky Gy. sk. Nix 55½ k.

(Winkfield). 2. Br. Springer G. pm. Lucumon 53½ k. (Carslake). 3. Br. Harkányi J. pk. Egeria 55½ k. (Janek). Futott még: Sieh Dich für (Korb). Könnyen két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:61, 20:60, 52.

III. Przedwit-handicap. Díj 10.000 korona. Táv 1200 méter. 1. Geist G. 66. stpm. Dinom-Danom 60½ k. (Janek). 2. Gr. Lamberg H. Krikerl 54 k. (Winkfield). 3. Mautner V. 56. pm. Mony 59 k. (Korb). 4. Petánovics J. 46. sm. Arno 46½ k. (Peschka). Futottak még: Halt, Rouquin, Tábornok, Kamp, Sonnwendstein, Pagny, Barceay, Rabagas, Pityi Palkó, Lanzendorf, Saprísti, Kibetyár, Avisio, Ambreziue. Biztosan egy hosszal nyerve, rövid fejhosszal harmadik. Tot.: 10:56, 20:37, 50, 144.

IV. Háromévesek eladóversenye. Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Landau H. sk. Veleszta 51½ k. (Pretzner) és Mautner V. sm. Florian 54 k. (Korb). Holtverseny. 3. Jankovich-B. Gy. sk. Isis 49½ k. (Shersin). Futottak még: False, Boule de neige, Semmi, Nancy. Holtversenyben nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:12—49, 20:25, 28, 32.

V. Zsupán-verseny. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Hg. Lubomirsky L. pm. Korsarz 53½ k. (Winkfield). 2. Negropontes Gy. pk. Jungfer 52 k. (Ulrichshoffer). 3. Mautner V. sm. Blanc bec 53½ k. (Korb). Futottak még: Taranto, Kalina, Fényes bogár, Pelote. Biztosan egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:30, 42, 50.

VI. Bécsi tavaszi akadályverseny (Handicap.) Díj 6000 korona. Táv 4000 méter. 1. Mautner V. 46. sm. Klapka 67½ k. (Dillon). 2. Mattausch H. 46. sm. Le Bréart 63½ k. (Sparkes). 3. Br. Rothschild J. hdn. 56. stpm. Armand 71 k. (Morgan). Futottak még: Off, Halupsa. Igen könnyen négy hosszal nyerve, nyolcz hosszal harmadik. Tot.: 10:21, 20:28, 40.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Szemere M. 46. sm. Palatinszki 61½ k. (Szente). 2. Mautner V. 36. sk. Carafa 45½ k. (Guttman). 3. Br. Uchritz Zs. 46. sm. Me Lyn 51½ k. (Robertson). Futottak még: Golf, Jungis, Eunice, Beziqne, Hanum, Factotum, Oboe, Pantoffel, Gyémánt, Peronelle, Iram. Biztosan másfél hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:117, 20:81, 162, 126.

— Második nap. —

A második napnak szintén van egy elsőrendű attrakciója, mely közül a nagyon sikerültnek ígérkező program többi száma forog.

A Weidingau-díj nyitja meg a napot hároméveseknek. Jó társaság fog benne találkozni, melyek közül Fejedelem, Mátro, Avisio, Fényes-Bogár, Gavade a jobbak. A Himbergi-díjban négy- és öt-éves, átlagon jóval felül álló lovak fognak startolni. Fantome indulásával elintéztettek véljük a versenyt. Távollétben Mololla, Mony, Katz im Sack, Deux Armoires közül kerül ki a nyerő.

Sokkal nehezebb a helyzet a nap főszámában: a mértőföldes Háromévesek nagy handicapjában. Mindig súlyos feladat elé van állítva az, ki a versenyben a nyerőt előre akarja megjelölni, mert a döntő évről-évre a 10.000 koronás díjban a téli fejlődés, míg a handicapolás a múlt évben látott formák után történik.

A verseny valószínű indulói: Pantagruei (Carslake), Most vagy soha (Janek), Dezentor (Dyk), Tok (Ulrichshoffer), Piroška (Gulyás), Áthos III. (Korb), Tintoretto (Miles), Kahuta (Winkfield), Bolero (Hewitt), Fellengző (Fries), Ganymede (Krouzil), Schön Agnes (Seiler), Plutokrat (Pretzner), Tête-de-Chien (Jones), Dummer Kerl (Vivian), Lári-fári (Puszer).

A favorit jó ideig Ganymede volt s csak az utóbbi napokban változott meg a helyzet, midőn az istállótulajdonosok crackjeikkel az utolsó trialokat végeztették s ezek kimenetele után történtek nagyobb fogadások. Jelenleg Páchy Andor Plutokratja áll a lista élén, utána Ganymede következik, de nem sokkal hosszabb Dezentor odssa sem. Már ha most a chance-os pályázókat keressük, véleményünk szerint Piroška, Ganymede, Plutokrat, Áthos III., Dezentor, Tête-de-Chien, Tintoretto közül kell a nyerőnek kikerülni. A főtebb elmondottak után azt hisszük, hogy nem csalódunk, ha a legnagyobb nyerőchance-ot Piroška-nak ítéljük. A helyekre pedig Ganymede, Athos III., Tintoretto és Plutokrat közül választunk.

A *Lusthaus-verseny* 1800 méterjén a nagyotjavult *Locarno-t* várjuk *Vörös király* előtt, tekintve azt, hogy *Kárméntő* startolására nem számítunk. A meglepetés lovának *Arier-t* véljük, míg az *Áprilisi gátverseny-t* már eleve is lefutottnak tartjuk *Palóczkirály* számára. Helyre *Fellah* és *Oh pardon!* jöhetnek.

Jelöltjeink:

- I. *Fejedelem—Avisio—Mátra.*
- II. *Fantome—Katz im Sack—Mony.*
- III. *Piroska—Tintoretto—Athos III.*
- IV. *Glaucopis—Fortuna—Pampuska.*
- V. *Locarno—Vöröskirály—Arier.*
- VI. *Palóczkirály—Fellah—Oh! pardon.*
- VII. *Cap Horn—Ovidius—Segantini.*

Budapesti ügetőversenyek.

— Első nap. —

Az első nap programja sok kívánni valót hagyott maga mögött. A kis mezőnyök és az egymást kergető óriási meglepetések egészen elkedvetlenítették a publikumot.

A *Duna-díjban* a négy nevezett mindegyike indult. *Judge Lee* volt a favorit. A versenyt azonban *Genteel H.* nyerte meg startnál szerzett előnyével, amit egész uton megtartott.

Legnagyobb kvótát a *Békkocsis versenyben* fizettek, ahol a *Wachtelschneider-fogat* győzött és negyvenötzörös pénzzel honorálta a totalisateur a vad meglepetést. Az első futamba *Brácsos S.* huzszoros, a harmadik futatában *Vanda* tízenegyszeres pénzt fizetett.

Részletes eredmény a következő:

I. *Megnyitó-verseny.* Díj 1800 korona. 1. *Wians W.* 56. pk. *Brácsos S.* (Armstrong). 2. *Boy of Sheba.* 3. *Wunderbua.* Futottak még: *Rózsy H., Busby Bee, Karneval, Onyx* (disqu. II.), *Flush Royal.* Tot.: 10:203, 20:59, 34, 79.

II. *Duna-díj.* Díj 4000 korona. 1. *Hauser* és *Schlesinger* 96. pm. *Genteel H.* (Tappan). 2. *Judge Lee.* 3. *Jubilar.* Futottak még: *Rabló P.* Tot.: 10:38, 20:31, 28.

III. *Pozsonyi díj.* Díj 2400 korona. 1. *Berrieder J.* 56. pk. *Vanda* (tul.). 2. *Kremlin.* 3. *Pogány.* Futottak még: *Franzl H., Pumi, Georg, Fatma.* Tot.: 10:109, 20:40, 29, 66.

IV. *Pusztaberényi díj.* Díj 2400 korona. 1. *Sharovai ménes* *Ik Quick* (Ryerson). 2. *Gaur.* 3. *Grininger.* Futottak még: *Magicza.* Tot.: 10:19, 20:25, 27.

V. *Tavaszi díj.* Díj 2700 korona. 1. *Hauser I.* 56. pk. *Elyria* (Tappan). 2. *Rendezvous.* 3. *Eva.* Futottak még: *Erin, Borrowman, Liebling, Hugo, Maxl.* Tot.: 10:39, 20:33, 27, 62.

VI. *Bánhalmai díj.* Díj 2000 korona. 1. *Vencsellő ménes* *stpk. Galeote* (Brown). 2. *Sara.* 3. *Gladiator.* Futottak még: *Mr. Blue, Rózsa, Garibaldi.* Tot.: 10:17, 20:31, 47.

VII. *Kettesfogatu urkocsis-verseny.* Díj 4000 korona. 1. *Ruzicska F. Dobogó—Pajkos* (Keglevich). 2. *Baba—Spullerin.* 3. *Küzdő P.—Szárca.* Futottak még: *Léha—Szikra.* Tot.: 10:36, 20:29, 26.

VIII. *Kettesfogatu békkocsis-verseny.* Díj 600 korona. 1. *Wachtelschneider-fogat.* 2. *Feiser-fogat.* 3. *Beer-fogat.* Indult hét fogat. Tot.: 10:448, 20:50, 24, 26.

— Második nap. —

Ha a megnyitó nap nem elégitett ki, ezt nem várhatjuk a második naptól sem. Amint a jelekből megállapítható, holnap még kisebb mezőnyök lesznek, mint első nap.

A főszám a *Szent Gellért-díj* hároméves beföldieknek. Négy ügető lett nevezve. Ezek közül *Pierrot-t* várjuk első sorban *Laurelworthy* előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Geisha—Wolai ménes—Sara.*
- II. *Feniks—Kremlin—Demokrat.*
- III. *Peilstein—Rósi H.*
- IV. *Pierrot—Laurelworthy.*
- V. *Wunderbua—Regent—Boy of Sheba.*
- VI. *Fereno—Rendezvous.*
- VII. *Vanzó-Tócs—Küzdő P.—Emma C.*

() A vasárnapi mérkőzések. Nemzetközi. Wiener A. C.—MTK. 0:0. Ifatalmas közönség hatunk, mert csatársoraiban második csapatának vasárnapi mérkőzését. A WAC. legjobb embereivel jött le, smit azonban az MTK.-ról nem mondhatunk, mert csatársoraiban második csapatának három játékos szerepelt. A mérkőzés eleitől végig igen érdekes és amit külön ki kell emelnünk, teljesen fair volt, az igazi amateur football sport jegyében folyt le. A WAC. ugyan legjobb tizenegygyével jött le, de nem mindenki töltötte be a neki legjobban megfelelő szerepet. A legjobb közöttük *Quittok* centerhali volt, a csatársorban pedig különösen *Fischera* és *Andres* dolgoztak veszedelmesen. A mi csapatunk új összeállításában főleg a csatársor nem vált be teljesen. A védelem remélhetőleg dolgozott és annak köszönhetik, hogy a második féldő nagy részében már fölényben levő WAC. goalt nem ért el. A mérkőzés eldöntetlenül végződött. *Izso László* (BTC.) bíró kifogástalanul működött.

Deutscher F. C.—B. T. C. 2:1 Prágában revanchemérkőzés volt, melyből a D. F. C. került ki meglehetősen erőszakos játék után győzelemmel.

II. oszt. bajnokság. 53. FC—Postások 1:0 (0:0). III. TVE.—Typ. 1:0 (0:0). FSC.—KAOE. 5:1 (1:1).

III. oszt. bajnokság. BLIE.—Gutenberg 5:2 (3:0). — Magyar Kupa. Kolozsvárt: NSC.—Kolozsvári Akadémiai AC. 3:0. — Győrött: Törökvs SE.—Egyetértés 2:0 (1:0). Bíró: ifj. Földessy János. (MAC.)

Külföldi eredmények. Bécsben: Crickent—Germania 2:1 (2:1). Játékosok és közönség között általános verekedés támadt, amelynek csak a rendőrség közbelépése vetett véget. — WSC.—Vienna 7:0 (1:0). Prágában: Slavia—Smichow 4:2.

() *Retrány* a eszméri-úti pályán. Már többször felszólaltunk a focimérkőzéseken tapasztalt erőszakoskodások és durvaságok miatt. Ezt a szép sportot előbb utóbb lejáratják azok a játékosok, akik ellenfeleiket nem ügyességükkel, hanem erőszakoskodásaikkal igyekeznek legyőzni, továbbá a közönség turbulens elemei. Tegnap is történt egy ilyen botrány a eszméri-úti pályán. *Herendi Arturi*, az Ujság rovatvezetőjét inzultálta egyik fiatal, *Dongó Deutch* Béla nevű focijátékos, mert jogos kritikát gyakorolt felette, elítélvén a D. F. C. csapata ellen való erőszakos játékáért. Reméljük, hogy egy a pályaszövetség, mint az inzultust elkövetőnek egrosülete megfelelő büntetéssel sújtja a játékos.

() Az utolsó cross-country verseny. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club tegnap tartotta meg mezői versenyét nagy érdeklődés mellett a Lágymányos közelében kijelölt pályán. A csapatversenyt a MAC. csapata nyerte meg 31 ponttal, második lett a BEAC. 36 ponttal, harmadik MTK. Az egyéni verseny győztese *Weisshaus Mihály* (BEAC.). 2. *Horváth István* (MTK.). 3. *Vangel Gyula* (MAC.). 4. *Fergely Sándor* (BEAC.).

() A FTC. vízipólo-győzelme Magdeburgban. A több nap óta tartó magdeburgi uszövetségben az 50 méteres gyorsúszásban a FTC. versenyzője, *Demónkos* is résztvevő és harmadik lett. A vízipólo-versenyben a FTC. csapata fényesen szerepelt. A stockholmi Simulubben Neptum felett 8:3, a Berliner S. K. Germania felett pedig 7:4 arányú győzelmes győzelmet aratott: a balgák ki sem állottak. A remek úszóteletdíjat (ezüst hajó) így a magyar csapat nyerte.

() A Toldy-verseny. A Toldy-verseny nevezési zárata április 15-én (pénteken) lesz, amely napig a nevezések a BBTE.-hez írásban bejelentendők. Az egyesület ez után is kéri a versenyben résztvevni szándékozó egyesületeket, hogy a jelzett terminusig nevezéseiket annál is inkább bejelentésék, mert később érkező esetleges nevezések — a technikai nehézség-kre való tekintettel — nem lesznek elfogadhatók. A nevezésekre csatolandó: a bemutatásra kerülő szabadon választott versenyanyag szerkesztés borításon, külön becsépetett borítékban; továbbá a MOTESZ. tornászati versenybíróinak névjegyzékéből tetszés szerint kiválasztott öt versenybírónak megnevezése, akik közül azonban csak egy tartozhat a nevező egyesület kötelékébe. A verseny szára az idén körülátóvívén, a csapat csak abban az esetben versenyezhet, ha az a csapatvezető kívül legalább hat tagból áll.

() Új Sport-Cabaret. A husvét vasárnapján rendezett sport cabaret örökös sikere annyira kidölgő volt, hogy azt közkívánatra megismétlik. Ezúttal a Ferencvárosi Polári Kör Bakács-téri

helyisége lesz a cabaret színhelye és a siker érdekében a sportegyesületek összefogva működnek. Az arra hivatottak új sportklupékat és sporttréffákat szerkesztettek erre az alkalomra és a szereplő személyek is megszapordtak sportéletünk ismertebb alakjaival. A cabaret helyét ez alkalommal lényegesen olcsóbbak, amennyiben 3 és 2 koronás jegyek vannak. A cabaret április hó 16-án, szombaton este fél 9 órakor lesz.

KÖZGAZDASÁG.

**A Magyar Általános Takarékpénztár alap-
tőkeemelése.**

Budapest, április 11.

Megintuk már, hogy a Magyar Általános Takarékpénztár R.T. kedvező üzletmenete immár szükségessé teszi az alaptőke újabb fel- emelését s hogy az igazgatóság már foglalkozik is az alaptőkeemelés tervével. A terv ma valóra is vált, mert az intézet igazgatósága mai ülésén elhatározta, hogy rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen javasolni fogja, hogy az alaptőke 8000 darab új, 500 kor. névértékű részvény kibocsátása útján *háromhat millió koronáról husz millió koronára emel- tessék.* Az új részvények már az idei, *üzbétép* hasznáiban részvesednének és az elővétel jog a régi részvényeseknek ajánlatotok fel, olykép, hogy *négy régi részvény egy új részvényre jor- gosít.* Az alaptőkeemelés a takarékpénztár által kultivált összes üzletágak folytatóságát ki- terjedése indokolja, különösen pedig az a kör- ülmeny, hogy a zálogleveles jelzálogos üzlet immár közeledik azon határhoz, amelynél a törvényszerű 3 millió fölön biztosítéki alap további felemelése szükségessé válik. A takarékpénztár igazgatósága azonkívül észszerűnek tartja, hogy az intézet fedezeté alappal a ter- jezkedő engagementek arányában erősítse.

Általában azonban az intézet összes üz- letágai az erőteljes fejlődés képét mutatják az egész vonalon. Ha összehasonlítjuk ugyanis a bank utolsó 3 évi mérlegének főbb tételeit, azt látjuk, hogy erősen fejlődött az az egész vonalon. Volt ugyanis:

	1907-ben	1908-ban	1909-ben
Részvénytőke	10.000.000	16.000.000	16.000.000
Tartalékalap	1.965.028	2.100.036	2.500.000
Betétek	20.918.079	24.516.719	30.379.168
Forg. záloglev.	27.441.800	33.113.000	44.639.000
Váltó-számla	15.230.489	18.398.067	26.787.502
Jelz. kölcsönök			
záloglevelekben	27.469.041	33.718.515	44.639.047
Tiszta nyereség	1.473.471	1.531.275	1.879.396

Ezek a számok legjobb magyarázattal szolgálhatnak arra, hogy miért volt szükség a Magyar Általános Takarékpénztárnak erre az újabb alaptőkeemelésre. Késztelenül nagy sikere is ez tehát az intézet vezetőségének, mely valóban rászolgált arra, hogy most, mi- kor újabb eszközöket nyer a további fejlődésé- hez, elismerjük érdemét.

A mostani alaptőkeemelés egyébként csak egy újabb, de előreláthatóan nem utolsó lépcsője az intézet tekegyarapodásának. Az 1881-ben 1 millió forint alaptőkével alakult takarékpénztár 1898-ban emelte fél először alaptőkéjét 1 és fél millió, majd a következő évben 2 millió forintra. Ez az alaptőke 1903- ban megkétszereződött, majd 1905-ben 10 mil- lió koronára emeltetett. Azonban az intézet fejlődése még ugyanez évben újabb összeszap- ortási követel, ugy, hogy 1905 októberében már 12 millió a bank alaptőkéje. Az utolsó alap- tőkeemelés 1907-ben volt, amikor az alaptőke 16 millió koronára emeltetett, mígnem most 20 millió koronára szabotják azt. Az alap- tőkeemelés sikere természetesen már előre biz- tosítva van, mert az összes új részvények át- vételét egy szindikátus biztosítja, amely az intézet alapítójának, az Assicurazioni Genera- linak és a Magyar Lezámitoló és Pénztártó- banknak vezetése mellett alakult. Az alaptőke-

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, beléssel 55, Frakk, v. Ferencz Jozsef-öt egészen selyem- beléssel 55 frt.

legnagyobb angolkelmékből, csakis mérték szerint, első rangu kivitelben.

ZÉLINGER SAMU
angol készpénzrendszeri őrli szabótermelő
IV. ker., Belváros,
Magyar-u. 3., 1. em. Kossuth Lajos-
utoza mellett. — Telefon 118-59.

Belmelés keresztyélvitele a Közgyűlés jóváhagyása után ilykép teljesen biztosítva van és nem szenved kétséget, hogy ez az intézkedés is hozzá fog járulni az intézet eddigi erős fejlődésének további fokozásához. Az alaptőkeemlést kimondó rendkívüli közgyűlés egyébként **április 27-én** lesz.

A budapesti értéktőzsde. A nemzeti ünnep miatt a tőzsde ma zárva volt, mivel azonban a bécsi, valamint a többi külföldi tőzsdéken nem volt szünet, a magánforgalomban meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, az irányzat azonban nyugodt volt, mert a külföldi tőzsdékről érkezett kurzusok kevés ösztönzést nyújtottak. A helyi piac azonban szilárd volt.

Forgalomba került: Osztrák hitel 665.75—665—665.25 koronán Magyar hitel 807—806.50—808 koronán, Államvasut 753.75—752.50 koronán, Városi villamos vasut 355—357.50—355.25 koronán, Közúti 709.50—710.50—710 koronán, Lipót-városi Takarékpénztár 184—191 koronán, Budapesti takarékpénztár és zálogkölcsön 471 koronán, Danubius 395—396.50 koronán, Ujlaki 396—401 koronán, Salgó 642—640 koronán.

Kereskedők gyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés kecskeméti vidéki kerülete vasárnap tartotta beszámoló gyűlését. Brachfeld Vilmos elnöki megnyitóját után Szendrői Vilmos titkár terjesztette elő az évi jelentést, Aszódi Samu pénztárnok a zárszámadást, amelyeket a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. Horváth Lajos indítványára kimondták, hogy a legközelebbi beszámoló gyűlést Nagykőrösön fogják megtartani. Rosenfeld Soma pedig a nagykőrösi távirata hivatalos idejének meghosszabbítása tárgyában kérte a központ közbenjárását. Végül dr. Szende Pál központi főtájtár tartott hosszabb előadást az OMKE. tevékenységéről és az aktuális kereskedelempolitikai kérdésekről.

A Tavasz Vásár. A mai nap folyamán a vásáron igen élénk volt az üzletmenet minden iparágban. A legélénkebb volt az üzleti forgalom a vasiparban és az üvegiparban. A boszniai kereskedők nagy része még a tegnapi nap folyamán elutazott, a vidéki kereskedők közül azonban még nagyon sokan maradtak Budapesten. A nagyközönség is igen nagy számban látogatta ma a vásárt, amely holnap ér véget. A tavaszi vásár egyik legkiváló látványosa a „Palma-kaucuk” részv. társ. kiállítása. Az izléses, ötletes és szemléltető elrendezés a nagyközönség hámulatát váltja ki úgy, hogy ezen kiállítás állandó érdeklődéssel találkozik és fokozott mértékben leköti a látogatók nagy tömegének figyelmét. A megnyitás napján a kereskedelmi miniszter meglepődésének adott kifejezést Rosenthal Zsigmond igazgatónak a fölött, hogy immár ezen szükségleti cikkek révén is igen nagy töké marad az országban. Ma, amidőn már köztudattá vált, hogy mindenki jól jár, ha valódi „Palma-kaucuk”-sárok van cipőjén, szükségtelen kiemelni azon előnyöket, melyeket ezen kiváló minőségű, rendkívül szívós, rugalmas és tartós anyagból készült gyártmány a fogyasztóknak nyújt.

Debreczeni pénzügyintézetek fuziója. A debreczeni Általános Takarékpénztár R.T. és a Forgalmi R.T. Debreczenben igazgatóságai — amint értesülünk — kölcsönösen elhatározták, hogy fuzionálnak s erőiket összevetve egy új bank cégére alatt működnek tovább. Az új intézet elnöke Reischl Sándor nagykereskedő, budapesti dán főkonzul lesz. A fuzionáló bankok közül az Általános Takarékpénztár 1906-ban alakult 1.000.000 korona alaptőkével; 1908-ban 61.744 korona nyereséget ért el és 8 korona (4 százalékos) osztalékot fizetett. A Forgalmi Bank R.T. 1907-ben alakult ugyancsak 1.000.000 korona alaptőkével. 1908-ban 86.795 korona nyereséget ért el, amiből 15 korona osztalékot fizetett. Az új intézet ezimében még nem állapodtak meg, de az alaptőkéje 3 millió korona lesz.

A Kereskedelmi Segélyegylet közgyűlése. A Kereskedelmi Segélyegylet április 24-én, vasárnap délelőtt 11 órákor a Magyar Kereskedelmi Csarnok II. emeleti üléstermében tartja idei közgyűlését.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK:

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, április 11. (Saját tudósítónktól.) Nagyobb kötés ma nem volt, azonban elkelt egy rakomány 80 kg. orosz buza 14.20 K Bécsből. Az irányzat általában nyugodt volt és semmilyen cikkben nem változott az irányzat, az árak tartottak, mivel nemcsak a kínálat, hanem a kereslet is tartózkodóan viselkedett.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 14.40—14.70, hánási 14.20—14.80, mosoni 13.25—13.60, tótfelvidéki 13.10—13.65, délvásuti 13.25—13.75, marchfeldi 13—13.40, romániai 14—14.30, orosz 13.60—14.10.

Rozs: tótfelvidéki 9.05—9.25, eszláki 9—9.20, pestmegyei 9.20—9.30, délvásuti 8.95—9.15, különféle magyar 8.90—9.15, osztrák 8.80—9.25.

Árpa: morvaországi 7.75—8.45, marchfeldi 7.30—7.50, bécsvidéki 7.30—7.60, csepeli 6.30—7, győri 6.50—6.90, délvásuti 6.80—7.70, északmagyarországi 6.40—7, maláta 6.70—6.90, takarmány 6.25—6.70.

Magyar tengeri 6.30—6.65, Cinquantin 8.45—8.55, Magyar cab 7.65—8.20, válogatott 8.20—8.55, osztrák 7.45—7.80.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 11. A spekuláció az előtőzsde megnyitáskor nagy tartózkodást tanúsított, az árfolyamok mégis jól tartottak. Hitel-, államvasuti- és alpesi részvények nem változtak. Nagyobb érdeklődés mutatkozott Skodaértékek iránt, melyek ennek következtében javultak. A forgalom későbbi során az üzlettelenség nem szűnt meg.

Tizenegy órákor: Osztrák hitel 666, Magyar hitel 808, Államvasut 753, Délvásut 121.75, Alpesi 738.50, Skoda 357.50, Török sorsjegy 240.25.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 665.25, Magyar hitel 807, Angli 315.25, Bankverein 543, Laenderbank 493.50, Union 597, Államvasut 751.75, Délvásut 121.75, Dunagőzhajózás 1128, Alpesi 739, Prágai vasut 2609, imamurai 663.50 K, Brüxi kőszénbánya 743, Orosz járadék 102.80, Török sorsjegy 240, Skoda 356.50 K.

Bécs, április 11. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 114.—, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 157.—, Magyar hitelbank részvény 808.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 539.—, Rimamurányi 664.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.75, 4 százalékos magyar földterhem. kötvény 93.95, Magy. nyere-m-köles sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasut-részv. —, Magyar jelzálogbank 469.—, Magy. kereskedelmi bank —, Az irányzat szilárd.

Bécs, április 11. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 94.80, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.85, 1860-as sorsjegy 171.—, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 315.—, Bécsi Bankverein 543.—, Osztrák magyar bank —, Déli vasut 121.10, Dunagőzhajózási társ. 1124 — Dohány-részv. 314.—, Cs. k. arany (vert) 1138, Német bankv. 117.42, Osztr. Lloyd 569.— 4.2 száz ezüst jár. 94.80—98.90, Osztr. koronajáradék 94.75, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 665.40, Union-Bank 596.25, Osztrák Landerbank 493.75, Osztrák-magyar államvasut 751.50, Elbe-völgyi vasut —, Alpesi részvény 738.15, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 240.65, Lipótkohó 303.—, Török sorsjegy 240.—.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 11. (Értéktőzsde.) A nemzetközi pénzpiac bizonytalan helyzete, kapcsolatban a külföldi értékpiaconkról érkező addig kedvező hírekkel, az új hét kezdetén is gátolta az üzleti tevékenység élénkségét és a tőzsde ismét rendkívül esendően folyt le. Az uralkodó üzleti esend volt az oka annak, hogy az árfolyamok kezdetben tartottak voltak egyes fődözsékek miatt, míg utóbb némileg gyöngültek. Csekély érdeklődés mutatkozott elvéve egyes speciális értékek, mint Ottava-bánya- és hajózási papírok s később elektromossági és egyes kohórészvények iránt, mint a Laurakohó és a Phoenix-társaság értékei. Csak az utolsó órában szilárdult meg az irányzat a londoni csekkárfolyam újabb esőkkenésére anélkül azonban, hogy a forgalmat élénkebbé tette volna. A készpénzpiac ipari értékei meglehetősen szilárd irányzatot tanúsítottak, különösen a vagonépítő és gépgyárak részvényei. Napi pénz 3 százalékos, magánleszámitolási kamatláb 3½ százalékos.

Berlin, április 11. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zórlatkor jegyzeteltik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100.40, osztrák

hitelrészvény 208.30, Déli vasut 21.40, orosz bankjegyek 216.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 90.20, Disconto, Commandit 183.—, Dinamittruszt 183.—, Harpeni 197.75, Unifikált török járadék 94.75, 4.2 százalékos ezüst jár. 94.80, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.70, Magyar koronajáradék 93.10, Osztrák-magyar államvasut 160.70 Bécsi váltóár 850.75, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 263.90, Gelsenkirchoni 207.50, Laurakohó 211.75.

Frankfurt, április 11. Zárlat. 4.2 száz-os papír-járadék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 100.80, Magy. ar-jár. 95.70, Osztr. hitelint. részv. 208.60, Osztrák-magyar államvasut 161.—, Északnyugati vasut —, Busiteh-radi vasut —, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 136.75, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 98.30, 4.2 százalékos ezüst-járadék 98.95, Osztrák koronajáradék 94.85, Magyar koronajáradék 92.90, Osztrák-magyar bank 127.60, Déli vasut részvény 21.50, Elbe-völgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.66, Párisi váltóár 811.25, Union bankrészv. 179.25 Alpesi részv. —.

Hamburg, április 11. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 98.60, 1860. sorsjegy 174.50, Déli vasut 21.20, 4 százalékos arany-járadék 99.85, Osztrák hitelrészvény 208.50, Osztrák-magyar államvasut 160.50, Olasz járadék 104.40, 4 százalékos Magyar arany-járadék 95.50.

London, április 11. Angol consol 81½/8.

Páris, április 11. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 98.85, Osztr. arany-járadék 100.65 Magyar arany-járadék 98.85, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről —, 3¼ százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 290.—, 5 százalékos marokkói járadék 524.—, 4 százalékos 1890. román köles, 96.70, 4 százalékos amort. román jár. 1905. 94.—, 5 százalékos orosz járadék 106.35, 4 és fél százalékos 1903. orosz járadék 100.12, 4 százalékos spanyol jár. 96.45 4 százalékos unifikált török jár. 94.20, Török sorsjegy 218.—, Török dohányrészvény 417.—, Osztrák földhitelezet —, Osztr. Landerbank 522.—, Magyar jelzálogbank 464.—, Banque de Paris 1802, Banque Ottomane 721.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut 699.—, Hartman gégyár 586.—, Rio Tinto 13.09, Sucrerie d'Égypte 76.—, Tula 370, Uríkányi kőszén 200, Chartered 49.50, De Beers 485.—, East Rand 136.50, Jagerfontein 235.50, Trans. Land Comp. 87.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.06, Váltó német piacokra (rövid) 1.3.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.88 Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz arany-váltó rövid 1/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csekk Londonra 252.30, Magánkamatláb 2½/2.

INTERURBAN TELEFON 53-83.

Választás biztosítással.

1. A képviselőjelölt vesz a versenyéig árai mellett tetszés szerinti összegben **zástól.**
2. Ha a jelöltet nem választják meg, úgy a felzetett összeg felét visszatéríttem.
3. Nem térítetik meg a fele összeg: Megválasztás, pótválasztás vagy visszalépés esetén.

— Megrendelési lapot csak jelöltök kapnak. —

LINHART festő zászlógyára

BUDAPEST, Hunyady-utca 27. szám.

Biztosítás nélkül 20 százalék engedmény.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székessővárosi állatvásár és községvidék igazgatósága.) Április 11. Előző napi eladatlan maradvány 408 drb sertés. Mai felhajtás 1131 drb sertés, 100 drb süldő, összesen 1539 drb sertés, 100 drb süldő. Eladatott 1165 drb sertés, 76 drb süldő. Mai maradvány 374 drb sertés, 24 drb süldő.

Következő árak jegyeztettek: Zsírsertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felüli ételsúlylevonással 156—162 fillér, II-odrendű 280—350 kilogrammig ételsúlylevonással 154—158 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli ételsúlylevonással 166—178 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig ételsúlylevonással 168—182 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig ételsúlylevonással 172—182. Huszterés, belföldi süldő 112—144 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti juhvásár.

Április 11. Felhajtott 719 juh. Árjegyzések: Első. rendű ürü 54—60 fillér kékint, vagy 42—59 K páronként. Középmínőségű ürü 46—48 fillér kékint, vagy 30—35 K páronként. Anyajuhok 48—54 fillér kékint, vagy 26—40 K páronként. Kosok 46 fillér kékint, vagy 54—56 K páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak változatlanok maradtak.

Bécsi vágómarhavásár.

Április 11. A st.-marxi központi vásárosokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 3220 drb magyar, 641 drb galicziai, 976 drb németországi. Árjegyzések kilogrammonként elősúlyban: Magyar hizókör I-ső minőségű 74—80 fillér, II. minőségű 63—72 fillér, III. min. 54—62 fillér, galicziai hizókör I-ső minőségű 80—86 fillér, II. minőségű 70—78 fillér, III. minőségű német hizókör I. min. 88—95 fillér, II. min. 72—86 fillér, III. min. 66—71 fillér, legelő ökör 54—62 fillér, bika 62—76 korona, tehen 58—82 korona, bivaly 44—60 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

„EGYETERTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatall igazgató: PAJOR MATYÁS.

KÜLÖNFÉLÉK.

Teérted.

Ne sírd le selymes pillád, Máriaám.
Hisz mint vezekló a kálvárián,
Oly alázattal járok itt nyomodban
S hozzád szomjum azért futottam
Egy hosszú, kínos éj alatt,
Hogy lássalak.

Es elfordulva télem, mért veszed
El a kezemből bársonyos kezed,
Hisz azért győztem le a messzeséget,
Hogy a karomra fűzve téged,
Itt legyek melletted, veled
S öleljelek.

Vagy csak nevesd ki engem: eszetlent,
Aki elhagytam mindent, ami szent,
Rohanva — már leltem vissza se retten
Vakon, balgán, összevesztem,
Melyben ajkad ajkamhoz ért:
Egy csókodért.

Gyimóthy László.

(Színházi reklámok — hajdanában.) Hajdanában a színházgazdák nagyon bombasztikus, legtöbbször groteszk szövegi színdarabokat nyomattak, amelyeket a színházlátogatók házához hordattak ki. Így például Thomas Dibdie, a londoni Surrey-színház igazgatója a következő szövegű színdarabot küldötte szét:

„Abban a meggyőződésben, hogy a házasságok és a gyilkosságok szolgálnak a modern melodráma legjobban megfelelő tárgyául és attól a törekvéstől vezéreltetve, hogy a Surrey-színház minden tekintetben kielégítse a négyen tisztelt közönség igényeit, egy régi klasszikus történetet kerestem elő, amelynek igazsága morálja s borzalmas részletei kétségek nélkül óriási közönséget fognak vonzani színházunkba. Tisztelettel nyelmeztetjük azokat a hölgyeket és urakat, akik ennek a csodálatos 80-ik előadására jegyet nem kaphatnak, hogy János-napja tájképén néhány erkölcsök meg fog lároedni, Mihály-napja táján a földszinten is lesz hely s kargésnyra már most is lehet páholyokat

VIZÁLLÁS.

méter apr. 11. apr. 9. méter apr. 11. apr. 9.

Tinn	Schärding 1.14 0.71	Tizza	M.-Sziget 0.70 0.10
Óuna	Passau 2.20 1.88		Tekeháza 0.68 0.22
	Linz 0.40 0.72		V.-Namény 0.51 0.51
	Bécs 0.83 0.80		Tokaj 0.19 0.14
	Pozsony 1.49 1.30		Tiszafüred 0.06 0.26
	Komarom 2.58 2.42		Szolnok 0.12 0.38
	Budapest 1.93 1.73		Csongrád 0.89 0.08
	Pécs 1.22 1.18		Szeged 0.04 0.70
	Mohács 2.13 2.33		T.-Bocsa 0.50 1.03
	Gombos 2.78 3.10		Titel 2.20 2.47
	Ujvidék 2.14 2.51	Óndova	Hoór 0.90 0.95
	Pancsova 2.32 2.25		Bartha 0.50 0.32
	Orsova 2.68 2.67		Eodrog Ladmóza 0.92 0.85
Morva	Morvafalu 1.19 1.16		Zsolca 1.72 1.73
Vág	Zsolna 0.28 0.30		Sajó 0.54 0.31
	Trencsén 0.50 0.22		Hernád H.-Németi 0.05 0.05
	Szered 0.82 0.61		Barottó Margitta 0.15 0.12
Náda	Szt.-Gothárd 0.08 0.12	Körös	B.-Ujfalu 0.60 0.23
	Sárvár 0.34 0.36		Csucska 0.14 0.23
	Győr 2.34 2.34		N.-Vár 0.90 0.25
	Vasvár 1.54 1.02		Belenyes 0.14 0.20
Óráva	Zákány 0.27 0.20		Gurabonc 0.82 0.40
	Baros 0.38 0.46		Borosjenő 0.48 0.16
	Eszék 1.28 1.46		Békés 0.20 0.02
Mura	M.-Szerdah 0.88 0.84		Gyoma 0.01 0.44
Száva	Zágráb 0.44 0.10	Maros	Gy.-Fehérvár 0.04 0.14
	Sziszek 3.76 1.10		Branyicska 0.30 0.32
	Mitrovicza 4.72 3.15		Soborsin 1.16 1.02
Szamos	Deés 0.12 0.36		Arad 0.10 0.06
	Szatmár 0.08 0.14		Makó 0.50 0.30
	Kassza N.-Majtény 0.65 0.40	Temes	K.-Kostély 0.68 0.16
Latoros	Munkács 0.58 0.03		Béga 0.82 0.86
L. borz	Homonna 0.40 0.25		Temesvár 0.64 0.66
Ung	Perecseny 0.— 0.10		Beckerek 1.31 1.43

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 9. —

Athelyezés. A zilahi törvényszék elnöke Fodor Viktor brassói járásbírósi hivatalát saját kérelmére és költségére, ugyanebben a minőségben a vezetése alatt álló zilahi törvényszékhez;

az igazságügyminiszter Ujvári Miklós maros-ludasi járásbírósi irnokot a kolozsvári járásbíróshoz helyezte át.

Népmagyarosítás. A belügyminiszter kiskoru Zorn Antal és Ferenc József zombori lakosok családi nevének Cászárra kért átváltását megengedte.

Pályázatok. A mérnarirosszigeti pénzügyigazgatóságnál irodatiszti állásra 4 hét alatt; a hajdusabolji adóhivatalnál ellenőri állásra; az ökörmezői szolgabírósnál hivatalosolgi állásra május 15-ig; a tiszaleti járásbírósnál telegkönyvezetői állásra 2 hét alatt; a hidalmási járásbírósnál telegkönyvi átalakító díjoki állásra 2 hét alatt; a sárvári járásbírósnál telegkönyvezetői állásra; a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál számtiszti állásra 2 hét alatt; a kereskedelemügyi minisztériumnál három hivatalosolgi állásra május 10-ig; a nagymihályi járásbírósnál hivatalosolgi állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése.

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt a Tatra és Mátra környékán, helyenkint északkeleten, a Dunántul északi megyéiben, itt-ott Erdélyben és az Alföldnek tulnyomó részén volt csapadék, amelynek mennyisége a déli részeken többnyire 10 és 20 mm. között ingadozott. Számos helyen — főleg a Dunántulon, meg az Alföld nagy részén — erős szél keletkezett. A hőmérséklet nyugaton sülyedt, keleten pedig többnyire kissé emelkedett; a maximum Nagyváradon és Aknaszlatinán 17 fok C., a minimum Selmeczbányán 2 fok C. volt.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Erős éjjeli lehülés (helyenkint éjjeli fagy), legfeljebb délkeleten még némi csapadék és később hőemelkedés várható. (Sürgönyprog.: Keleten elvéve csapadék, éjjeli fagy, később enyhébb.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A.-Szatna	56.7	5.2	ES	2	1	17	4	
Ungvár	57.5	6.0	ES	1	4	18	5	
Késmárk	70.9	0.0	S	1	4	18	0	
Losonc	90.0	0.0	SW	1	0	18	0	
Ogyalla	60.2	2.1	SE	1	3	10	0	
Budapest	58.9	4.0	S	1	4	13	4	
Hérvény	62.6	3.1	S	0	1	10	1	
Keszthely	61.4	3.4	SW	0	0	10	2	
Pécs	59.3	3.5	NE	2	1	13	3	
Zágráb	62.5	4.8	NW	0	0	10	4	
Pünye	60.4	8.0	SE	0	0	13	2	
Szeged	55.3	6.4	SE	1	4	17	5	
Temesvár	57.4	9.3	S	1	4	15	5	
Nagyvárad	54.4	5.8	E	1	0	12	8	
Kolozsvár	55.0	7.0	E	1	2	13	6	
Nagyszécheny	53.2	7.2	SSE	1	0	13	6	
Szatmár	—	7.1	NE	1	2	10	2	
Eger	—	5.1	E	1	2	10	2	
Arvavárja	—	0.2	N	0	1	13	7	
Selmeczabánya	—	0.2	E	0	0	9	1	
Komárom	—	2.8	S	1	0	2	1	
Magyar-Ovár	—	1.8	S	1	1	11	0	
Sopron	—	2.6	S	1	0	2	9	
Eszék	—	3.4	S	1	0	12	8	
Cirkvenica	—	4.6	S	3	11	12	4	
Debrecen	—	4.0	S	4	3	15	2	
Köszkémét	—	4.7	S	1	4	14	1	
Óroszlána	—	5.0	S	4	2	13	4	
Arad	—	5.7	S	2	0	15	5	
Zsonbolya	—	5.1	S	1	0	18	5	
Versecz	—	5.8	S	1	0	18	5	
Órosva	—	8.0	S	3	0	20	7	

előjegyeznj. Az új darab klasszikus-mythologikus, borzalmasan kómius melodramatikus színdarab, amely most egész Páriszt lázban tartja; a darab teljesen hű a görög eredetihez s csak néhány francia vonást és angol provinciálizmust tartalmaz. Címe: „Danaus leányai és Egytus fia; vagy: Ötven lakodalom és negyvenkilenc gyilkosság.” A darab a görög tragédia szabályai szerint, némi irodalmi változtatással van megírva, előző és magyarzat is van hozzá, de ez nehezebben érthető, mint maga a darab, amelynek magyarzatátul szolgál.

Ezután a főszerepek jellemzése és a diszletek felsorolása következik a itt különösen az „ötven ágyat” emeli ki a színlap írója, de emellett megjegyzi, hogy a pokol és menyország a legjobb klasszikus művekben foglalt utasítások szerint lesz ábrázolva.

Igen érdekes a szövege egy 1740-ből származó német színlapnak is, amelyet Jahusen igazgató szerkesztett s amely a következőképpen hangzik:

Tisztelettel tudomására hozzuk a naggyérdemi közönségnek, hogy a Jahusen-féle színtársulat ma első alkalommal hozszíne egyhatfelvonásos borzalmasan szép, szomorú játékot, előszóval, énekkarokkal, himnuszokkal és esztadallokkal. A szenzációs újdonosság címe: Fenzelmuz Liliput császára, vagy: Az emberiség pongyolája, avagy: A boszúálló hálátlansága és büntetése. Naggyérdemi közönség! Ha erről a darabról előre elmondanók a kritikát, a közönséget nagy élvezetűl fosztanók meg. Ezért személyesen győződjének meg a darab nagyszerűségéről: egészen határozottan tudom, hogy a legnagyobb meglepéssel fogják elhagyni a nézőteret, a diszletek ujak, a darab számára egészen új ruhátár készült. Hogy azonban a naggyérdemi közönség mégis meggyőzzem arról, hogy micsoda szellemi élvezetben lesz része, mutatvány gyanánt leközlöm a darabnak egy részletét Kivont karddal előlép Fenzelmuz, a natómas császár és emelt hangon ezt mondja az ellene támadt forradalmároknak: Hát már nem ismertek engem nyomorultak? Pokoli gyomrokot talán el akarja nyelni hatalmas császárotokat? Így jutalmaztatok meg a jóságomat? Micsoda gonosz szellem sugta nektek, hogy az erény és igazság ellen fellázadjatok? Nézzetek reám, ostoba népégl! Én vagyok Fenzelmuz, a ti császárotok, aki ellenségeitektől megszabadítalak benneteket, aki minden jóban részesítettelek benneteket, aki minden jóban részesítettelek benneteket, gazemberek! És még Hopsquentin is, ez a piszkos sátni lélek, akinek az életét mentettem meg, ellenem támad és felelősségre merészli vonni urát, császártját! De felkeresem őt, a szemébe akarok nézni, ki akarom rázni a lelkét, korbáccsal akarom kizavarni a világból, hadd tanulja meg, micsoda aljasság a hálátlanság. És ti pücczátok, skorpiólelkű hálátlanak! Kiszakítom a tagjaitokat, megsütöttek és megeszik benneteket s lakomát készíttetek megsült testfeitekből. Borzasztóan meg foglak benneteket büntetni és olyan kegyetlen leszek, hogy még a poklok is el fognak bámulni kegyetlenségemen!

neteket, gazemberek! És még Hopsquentin is, ez a piszkos sátni lélek, akinek az életét mentettem meg, ellenem támad és felelősségre merészli vonni urát, császártját! De felkeresem őt, a szemébe akarok nézni, ki akarom rázni a lelkét, korbáccsal akarom kizavarni a világból, hadd tanulja meg, micsoda aljasság a hálátlanság. És ti pücczátok, skorpiólelkű hálátlanak! Kiszakítom a tagjaitokat, megsütöttek és megeszik benneteket s lakomát készíttetek megsült testfeitekből. Borzasztóan meg foglak benneteket büntetni és olyan kegyetlen leszek, hogy még a poklok is el fognak bámulni kegyetlenségemen!

(Divatos fátyolok.) Újabb időben ismét nagy elterjedésnek örvend a fekete fátyol, amely jóformán minden archoz jól áll. Azonkívül fehér alappal bíró fekete mintázatu fátyolokat viselnek. A legújabb e nemben az ugynevezett „szépségflasztrómos”-fátyol. Sima alapon két fekete pont látható, amelyek a fátyolvisező nő arcán azt az illúziót keltik, mintha azokra szépségtapasz volna ragasztva. A fátyol flasztrómos pöttyei kinek-kinek izlése szerint igen különbözők lehetnek; lehetnek csillagalakúak, gömbölyűek, kicsik és nagyok. Egy másik igen kedvelt fátyolminta az ugynevezett „könyvesepes”-fátyol is, amely onnan kapta a nevét, hogy egyetlen nagy pötty van rajta, amely könyvesep módjára csung alá. Van azután sima, fekete fátyol is, amelyre nagy bársonypontok vannak rávarva. A bársony egyik oldala fekete, másik oldala pedig fehér, úgy hogy a fátyol hol feketén, hol fehérén pöttyözve viselhető.

(Hires hegedűk elővezése.) A nemrég elhunyt londoni zenebarát, George Headdocknak, ki Leeds-ben zeneiskolát alapított, rendkívül értékes hegedűgyűjteménye volt, amelyet legközelebb előveznek. A gyűjteményben van a hires eszár-Stradivarius, amelyet Joachim a legszebb hegedűjének mondott mindazok között, melyeket valaha látott s értékét 240 ezer koronára becsülte. A gyűjtemény egy másik gyöngye Amatinak egyik gyártmánya, amely a zenevilágban Drummond-Amati néven ismeretes. Ezt a hangszeret 1615-ben készítették és kivüle még egy másik 1648-ban készült Amati-hegedű is van a gyűjteményben. Ehhez sorakozik Angerius Gaglianonak, Steinernek és Lugotnak több nevezetes gyártmánya. A hegedűkön kívül számos értékes vonó — Tourte, Lupot, Voirin készítményei — is eladásra kerül.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1910. április 12-én.

HAGYAR SZÍNHÁZ.

Csákó és kalap.

Vígjáték 3 felvonással. Írták: Rössler és Roda-Roda. Fordította: Heitai Jenő.

Események:

Vincenza nagyharcos Z. Molnár
A fideszland herceg Vándori
Lützenburg gróf Gere
A hadtestparancsnok Nemeth
Leuckfeld Szirmai
Az ezredesné Forrai R.
Minka, a leányuk Tóth I.
Az őrnagy Réthelyi
Az őrnagyé Bara P.
Mirkovics kapitány Kúrti
Kenderesi Törzsi
Turecz Csizsér
Zinnemann Czobor
Rimanski Páfos
Riedel tábornagy Káthy A.
Jug a jóhalnyag Sebestyén
Pálfiak Tarnai
Az ezredorvos Vágó
A zászlós Pethő
Korona Körmenudi
Kunicsok Boross
A rendőrtiszt Papir
Hechendorf Debi
Gratignan grófné Orley F.
Lili, a leánya Bathori G.
Von Lundenenné Mesáros G.
Korcsmárosné Hubai A.
Az öreg Ornstain Sáfány
Wacławicz Karádi

Kezdete 1/8 órákor.

HOLLANDIA SZÍNHÁZ.

Hollandia.

Írták: G. van Borne.

Kezdete 1/8 órákor.

VARSZINÁZ.

Nincs előadás.

Fővárosi Városi Igéll Színház.

Pesti zsidó.

Operett 5 felvonással. Szövegíró: Földi Mátyás. Zenéjét szerzők: Barna László, Chorin Geza és Weiner István.

Események:

A cigánykirály Sz. Rácz L.
Dalesz Lipi Fereneczy
Villám Villi Vörös Ily
Kaczer Vicsa Mezey I.
Hunczár T. Csige B.
Gyökér Tóni Fekete
Krenk baró Thury
Gliczerint Ottó Szalay
Polacekns Láng Etel
Weidinger bácsi Keller
Méhacska Jászay Olga
Dr. Kaczer Bihary
Bátkirályné Kelemen B.
Mesenger Balázs G.
Boyok Káthy A.
Szegeci J.
Radó G.

Kezdete 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAFF

Városi Színház-utca 1-3. Telefon 58-39.

A francia ny.

A nagy alagi akadémia verseny 1910 április 3-án.
Az ap. hangja. — Pamutipar. Telenreállítás.
Négytűs detektívok.
Haláltól Ökörítón.
(Eredeti helyszíni felvételünk)
Utazás egy puskával körül.
A megvadult módus.
Kalandos az éjjel.
Az a terna kitérőse.
Előadások hétköznapokon d. u. 8 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor kezdődnek.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS
(Bereg megye)
a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek haragos bántalmainál igen jó hatással megakkorish a vérsók esete forog fenn
Megrendelhető: Bócskuty L.-nál Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácsán.

Alkalmi vételt
ajánl szép és finom
butorok,
perzsa-
szőnyegek,
csillárok-ban
a legnagyobb alkalmi lakáshoz rendezést árulnak
VI., Lázár-utca 3.
(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkenyszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Fővárosi Orfeum
VI., Magyanező-utca 17. WALONNÉ IMRE, igazgató.
Ma
Olga Desmond
a berlini „szépség-esték“ híressége
különleges tánczaival.
ERNESTO BELLINI
a telepátikus fenomen,
továbbá 10 attrakció.
Az előadás kezdete 8 órákor.

Milliárdosok, fejedelmek!
nem részesültek meg oly fenomén szórakozásban, hogy a kontinens legnagyobb művészeit mint **Carnot, Bonol, Scotti, Alcani, Siczák, Takacs, Kurz Zelma, Galvany M., Melba N., Patti A., Olivé E.,** stb. énekművészetét egy hangverseny keretében élvezhették volna.
Pedig ebben a fejedelmi szórakozásban minden nagyobb anyagi előnyt nélkül bárciknek lehet része, ha fenti művészek brilliáns felvételét egy „Eufon“ koncertrepen meghallgatja. Az „Eufon“ a technika legelőkeltebb vívmánya, mely a hangot mellékzörejtel mentesen, erősebben és tisztábban reprodukálja, mintha azt a hangversenyteremben hallanánk. Táncezenet legjobban potolja. Főelőadások!
„MUSICA“ részvénytársaság
zongora-eladási és kölcsönző-telepén
(igazgató: STERNBERG DEZSŐ)
Budapest, VI., Teréz-körút 1. sz.
Az amerikai „Columbia“ művészlemezek főelőadásai.
Kedvező részvételtetési feltételek:
Telefon: 4-81. Telefon: 4-81.

Tiszta alumíniumedények
alkalmi beszerzése.
Po'gári konyhának megfelelő összeállítás!
Nehez minőség! Nem versenyárú!
4 drb fazék 1 1/2, 1 3/4, 2 1/4, 3 1/4 liter K 18.30
12 14 16 18 cm.
5 drb kondér 1 1/2, 2, 2 1/2, 3, 3 1/2 liter K 19.20
12 14 16 18 20 cm.
5 drb fedő 12, 14, 16, 18, 20 cm. K 7.20
1 - persnyesítő, hossza 25 cm. 2.50
1 - átörö-záró, 14 cm. 4.25
1 - rántotta-sűrítő, 16 cm. 2.70
1 - palacsinta-sűrítő, 2 cm. 4.45
1 - merőkanál, 8 cm. 1.70
1 - házőkanál, 8 cm. 1.55
1 - tejjárató, 18 cm. 5.80
1 - fánk-lyő, 4 szemes 5.0
1 - levelező, 14 cm. 5.30
25 darab kor. 95.95
30% csoportengedmény 25.50
kor. 69.50
BARNÓ FERENCZ FIAT vasárnapon gyűjtőesemények
Alapítva 1832-ben.
konyhafelszerelés és háztartási cikkek osztályában
Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.
(Merkur-palota.)

STEINHARDT MULATÓ
Rákóczi-ut 53. sz. Telefon 54-23.
Kezdete 10 órákor. Kezdete 10 órákor.
Naponta szentárcélós műsor!
11 órákor: Talán a fodrász! 11 órákor:
9 órákor
Önálló vánterület!
Böhözök. Írták: Glinger és Taussig. Fordította Steinhardt.
10 órákor 10 órákor
Nemzetközi női birokverseny!
Továbbá: Steinhardt és Konyady Emília új kártyákkal és több elsőrendű külföldi számok. — Vasárnap délután mérseiket helyiáru előadás **birokversenyével** egybekötve.
Jegyek: 10-15-ig és 3-5-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontinó dohánykülönlegességi áruárujában, Andrassy-ut 29. — Előadás után a remek tükörben ragyogó 5-ig cigányzene és kabaret. Belepo díj nincs.

Tátra Mulató
VII. ker., Király-u. 77.
1910. március hó 1-től kezdve
TELJESEN ÚJ MŰSOR!!
Trest Eliz előadó művésznő, Stammer-kettős, Miller Jozsef szalonhumorista, The Wolker's négyes-dúo, Zinta Jovana előadó művésznő, Kedy Silvano előadó Parisienne, Nogrady Gizi előadó művésznő, Lizi Litvotte szobrász, Der Doppelgänger, Erdeti bohózat, Ista Schmidt Bertalan. Pályolyok. Fenntartott helyek — Fesztárvnyítás 5 órákor. Telefon: 15-10. — Kezdete 8 órákor.

Elsőrendű zongorák
Kovács Gyula
zongoratermeiben,
Bpest, V., Orszham-palota.
Ferencz József-tér 7.

KÖLTŐK ÉS ÍRÓK.
A vállalat legújabb kötete:
Kisfaludy Sándor
Ira CSÁSZÁR ELEMÉR.
A Himfy költőjének regényes pályáját a legújabb kutatások által földerített adatok világtasában mutatja be, költészetének részletes és tartalmas elemzésével.
Egy-egy kötet ára díszes kartonkötésben 2 kor. 50 fill.
Eddig megjelentek:
Arany János. *Szimyel Ferencztől.*
Csokonai. *Fereneci Zoltántól.*
Dante. *Radó Antaltól.*
Homeros. *Csengeri Jánostól.*
Kazinczy Ferencz. *Váczy Jánostól.*
Mikszáth. *Várdai Beldől.*
Alfred de Musset. *König Györgytől.*
Petrarca. *Katona Lajostól.*
Kaphatók:
Lampel R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiat) R. T.-nál
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Heti műsor:

1910. április hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Varszináz	VI. színház	Hagyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Városi Igéll Színház
13 Szerda	Amibez minden asszony ért	Pillangó kisasszony	—	Théodoro és társa	A kuruzsó	Luxemburg grófia	Pollandia	Erdészleány
14 Csütörtök	A nagyasszony	Elektra	—	A kis cukros	Csákó és kalap	Luxemburg grófia	Hollandia	A pesti zsidó
15 Péntek	Papillon, a kőfaragó	Afrói nő	—	Théodoro és társa	Csákó és kalap	Luxemburg grófia	Hollandia	A bohóc
16 Szombat	Papillon, a kőfaragó	Fra Diavolo	—	Az obsitos	A konc er	Luxemburg grófia	Shakespeare-estély	Erdészleány
17 Vasárnap	(d. u. este) Papillon, a kőfaragó	A makranczos hölgy	—	A masamod	Hivatalnok urak	Luxemburg grófia	—	A piros bugyellaris
				Théodoro és társa	A koncert	Luxemburg grófia		A pesti zsidó

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1910. április hó 12-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A boirány.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Henry Bataille.

Személyek:
 Maurice Férial Gál
 Artanezzo Oly
 Jeannette Kürthy
 Parizot Manayil
 A prefektus Hajdu
 Graviere tengerőrnagy Bartos
 Gaston de Beriaux Rajnai
 Raduel Bonis
 A sofőr Turanszky
 Gruz Horváth
 Charlotte Férial P. Márkus
 id. Fatiouine S. Fáy
 Aucerné V. Molnár
 Boudette György I.
 Mergidou K. D. Mjén

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Luxemburg grófja.

Operett 3 felvonásban. Irta: Lehár Ferencz.

Személyek:
 Luxemburg grófja Káldy
 Ezvil herceg Káthy
 Stana grófné Erdei E.
 Brésaud Armand Kovács
 Vermont Juliette Váradi I.
 Didier Angéla Petráss S.
 Meneszkó Szegej Sárosi
 Pavlovics Pavel Tóth
 Polegrin Sárány
 Managora Lgett
 Barón Szári R.
 Saville Párotay
 Boulanger festő Balázs
 Marchand Egr
 Sidonie Németh E.
 Aurélie modellak Csizsérás
 Coralle Solyomán

Kezdeté 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A walkür.

A Nibelung gyűrűje zenéjében trilógia 1-80. része 3 felv. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Fordította Csiky Gergely.

Személyek:
 Siegmund Balta K.
 Hunding Venczell
 Wotan Feinhals
 Sieglinde Wasquezné
 Brünnhilde Platine
 Fricka Fedorné
 Helmwig Sebök Sára
 Gerhilde Ambrusné
 Ootinde Pave M.
 Waltraute Hase Leik
 Schwerteite Fodorné
 Siegfruné Váradi M.
 Grimgerde N. Valent V.
 Hosszeisse Ney H.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Az obsitos.

Énekes színdarab 3 felv. Irta: Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette Kálmán Imre.

Személyek:
 Nemzetes asszony Haraszthy
 Mátyás Varsanyi I.
 Márton Vendrei
 Józsa Tassy
 Andris Hegedűs
 Száz zorszóp Tapolczay
 Piroka Kornai E.
 Tibamér Sarki
 Balint Balassa
 Öreg parasit Tihanyi
 Szakács Kisi I.
 Bezikker Szerényi
 Hetes Győző
 Legény László

Kezdeté 1/8 órákor.

A min. v. és lőz. miniszter elismerő leirattal kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi levelső
FOGORVOSI INTÉZETE
 Alhelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.
 Fájós fogak meggyógyítása Szajpadlás nélküli műfogak,
 Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák,
 Fogszűrés (altatásban is.) Jól használható fogszorok
 elköszítése és behelyezése.
 Jó állás mellett mérsékelt szabott áron.
 Vidékiek főnap alatt megkapják műfogalkat.

NAGY ENDRE CABARETTJA
MODERN SZINPAD
 Andrássy-út 69. Telefon 92-16
 Minden este: **Kis József dalai.**
 Előadják: Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Sajo Géza.
 — A választás nagy napja. (Aktuális tréfa) — A vajda
 Ehelich & Gusztyvöl. — Péter majom.
 Főlépnek: Nagy Endre, Medgyaszay Vilma, Ferenczy
 Károly, Németh Juliska, Sajo, Pallai Kócsi, Bar-
 sony, Huszár, Boldizsár, Vidor Ferike, Papp János.
 Jegyek előre válthatók a cabaret pénztáránál, Andrássy-út 69.
 Kezdeté 9 1/2 órákor.

Budapesti Cabaret
BONBONNIÉRE
 Teréz-körút 23. Telefon 52-38.
 Kezdeté 9 1/2 órákor. Artistikus vezetők: Kövály Gyula
 és H. Heidelberg Albert.
 Minden este fellépnek: Keleti Juliska, Balog B., Csabay
 Zs., Várady E., Csizsér Arthur, Deák K., Kormos, Dezső,
 Pasztor.
 A Montmartreón Cabaret libre Fémisták
 (Bluette) (Képa jövőből).
 Színész-íróvétel Cabaret libre Pump
 (Fregoliáda) (zínpa i tréfa). (Molnar F. tréfa).
 Jegyek árai: 3, 4, 5 és 6 korona.

FOLIES CAPRICE
 Téli helyisége Révay-utca 13. szám.
 Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.
 Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rait Sándor.
 Az előadás kezdete 9 1/2 órákor.
 11 órákor! Ma! Ujdonság!
„Oh diese Zimmerherren“
 Bohózat. Irta: Hirschfeld Lajos. Rendező: Trebitsch S.
 Ezt megelőzi 9 1/2 órákor
Tárgyalás éjjelkor
 Bohózat. Irta: Cagliostro. Rendező: Werner Manó.
 Jegyek kaphatók a nappali pénztárnál d. e. 9-12-ig és d. u.
 3-6-ig. „Lyra“ jegyirodában Andrássy-út 15 és Soprony
 nagytó sétány Halkóczi-ut 1. — 12 óra után az első üvelet
 CASINO DE PARIS-ban a világ legelső cirkusz és
 táncszínházok felépése.

ROYALORFEUM
 Minden este 8 órákor
REKORD-MŰSOR.
 22 szám. 22 sláger.
The Aeroplane Ladies
 Mutatványok valódi aeroplánon.
Herman Kiuik
 a legkiválóbb német kabaré-költő és előadó-művész.
Boros Leigh Pinta és Harry
 stb. stb. stb.
 Éjjeli 12 órákor a ragyogó tükörteremben **ROYAL-**
KABARET. — Ének- és táncelőadás. — Keringő-
 verseny. — Galgázyzene reggeli 5 óráig.

CIRKUSZ BEKETOW
 Városliget. Telefon 107-46.
 Ma este 8 órákor
Romanoff
 és az egész megnyitó mű-
 ser, még csak néhány napig

ÖNBEREL
 egy ócska zongorát vagy pianót és
KIDOB
 havonta 12 vagy 16 korona kölcsönadót, végre pénzt kint,
 zongorája nincsen.
HA FIZET
 havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, leg-
 modernbb érzékszervekkel szerelt zongorát vagy zongorát
 vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezést, nem
 kötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulaj-
 dona lesz a zongora. — Ilyen ideális szöveg, liberális módon
 kapható kizárólagosan csak
„MUSICA“ részvény-társaság
 (Igazgató: Sternberg Dezső.)
 zongora eladási és kölcsönzési telepen.
 Ezen telephelyen legkiválóbb zongorák és művész-
 telepek foglalásai.
 Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
 (Király-utca sarkán, az Országos Zenekadémiá közelében.)
 Telefonszám: 4-31.
 Zongorák beszerzése, javítása, hangolása legkiválóbban.
 Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak
 a fővárosban lakók részesülnek.

FORTUNA
 zászlógyár
 Budapest,
 VI., Király-utca 8.
 választási zászlókat
 és jelvényeket
 a leggyorsabban, jutányos árak mellett.
 A választások kiírása előtt feladott ren-
 delések kedvezményben részesülnek.
 Alapítva 1881. Alapítva 1881.

Hatóságilag engedélyezett
végeladás
Kanitz Ferencz és Társa
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.
 alatti, 28 éve fennálló
vászon- és fehérnemű-üzlete
 végképp feloszlik és az áruaktár beszerzési
 áron, a teli áru beszerzési áron alul adatik el.
 Eladásra kerülnek: mindenféle
 vasznak, asztincművek, törlek,
 mindenféle fém rueműk, ugy-
 szinte gyermekfehérneműk, min-
 den kor részére. Nagy választék
 polgólakban és harisnyakban.
 Tekintve az újabb áremelkedé-
 seket, mert a cég azóta vásár-
 kásokat nem eszközöl és miután
 a meglévő áruaktár teljesen ha-
 szon nélkül lesz eladva, 45-50
 %-ot takarít meg mindenki, aki
 a mostani végeladás alatt nálunk
 szerzi be szükségleteit.
 Az eladás csak azonnali készpénzfizetés
 ellen d. e. 9-1-ig és d. u. 3-7-ig történik.
 Mintákat nem küldünk.

Tokaji Bortermelők
Társasága r.-t. Tokaj
 TELEFONSZÁM: TOKAJ 5.
 A legmegbízhatóbb beszerzési
 forrása a felső tokaji szá-
 morodni és aszu-boroknak. Proba-
 rendelésre alkalmas csoportok
 1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló
 számorodni bor; 1 palack 0.7 lit.
 1901. évi zamatos számorodni bor; 1 palack 0.5 lit.
 1901. évi 2 puttonos aszu; 1 palack 0.5 lit. 1901. évi
 4 puttonos aszu K 11.55
 Ládában:
 20 palack 0.7 literes 1901. évi tokaji számorodni K 33.—
 bor
 12 palack 0.5 literes 1901. évi tokaji 2 puttonos K 37.20
 aszu bor
 20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1901. évi K 47.50
 számorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1901. évi
 2 puttonos aszu bor
 Hordóban:
 60 liter 1901. évi tokaji aszalt bor 54.— korona.
 60 „ 1907. „ „ peesnye bor 66.— korona.
 60 „ 1904. „ „ számorodni bor 51.— korona.
 60 „ 1901. „ „ számorodni bor 126.— korona.
 A csomagolásért, hordóért és adóért semmit sem számítunk
 fel. A megrendelő vasúti átlomásig bérmentve küldünk minden
 rendelt. Részletes árjegyzéket szívesen szolgáltunk.
 Visszonteladók kedvezményben részesülnek.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
 levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye-
 ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
 Budapest, IV., Párisi-u. 5.
 (Főpostával szemben.)

György és Sebestyén cég

újronnan átalakított Országos Központi Divatruházának
Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 28. szám.

42 kirakata fővárosunk egyik legszebb látványosságát képezi. Felkérjük a nagyrészt közönséget ezen kirakatokban szolid szobori áraink mellett kiállított, legújabb tavaszi úri, női és gyermek-ívatcikkok saját érdekében leendő szíves megtekintésére.

Megjelent! Cégünk közkeletűségnek örvendő 1000 ábrával ellátott „**Hazai divatlap**“-ja melyet vidékre **INGYEN** küldünk és bérmentve meg.

BAD HALL

Felső-Ausztria. Legrégibb elsőrangú fürdő-lápfürdő.
Idény: május 1-től szeptember 30-ig.

Fényűzési fürdők és legmodernebb gyógyhatányok. massage, hidegvízgyógyintézet, elektromos fény- és kétkabinos fürdők, legújabb rendszerű inhaláció. Pompás fekvés az alpesek előnyei között, terjedelmes park, színház, gyógyzene, koncertek, balok, elegáns szállodák és magánlakások. Pensió felöltötteknek és gyermekeknek. Krems-thali és Steyerthali vasutak állomása. Bécsből via Steyer v. Lina közvetlen kocsik, 6 óra, Passau és Salzburgból, via Weis-Unterschlag 3 1/2 óra alatt elérhető. Felvilágosítást és prospektust küld az Országos Gyógyintézetek Keresletére, Szad Hall Dr. GERSTEL sanatóriuma. Telefon is nyitva.

A kerékpárvilágot már 35 év óta uraló eredeti angol **Holical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden artemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áraton havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és **kerékpár-alkatrészeket**

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyben leszállított **nagyban eredeti gyári árban szállítunk** vidékre is parhova.

LÁNG JAKAB és FIA
 kerékpár és alkatrész nagykereskedők
 Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
 Fióküzletek: Baross-ter 4., és Budán II., Margit-körút 6. szám.
 Diszárjegyzékünk 1000 réppel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Igazi házi kincs

amelyet minden szenvedő embernek felajánlunk. Ezen érdekes könyvből sokan meríthetnek reményt és vigasztalást, akik talán eddig gyógyíthatatlannak vélték bajukat, mivel bizonyára helytelen utakon keresték egészségük helyreállítását. A villamosság, különösen a galván villamosság a leghatásosabb eszköz az általános ideggyengeség, reuma, fájás, almatlanság, rendetlen székürítés, hűdészerű állapotok, mindenféle gyengeségi állapotok, és a legkülönfélébb női bajok gyógyítására. Gyógymódunkat egy igen érdekes könyvbe leírtuk s a könyvet mindenkinek, aki hozzánk fordul,

ingyen és bérmentve zárt borítékban, minden kötelezettség nélkül elküldjük. Soha Magyarországon ily tanulságos, értékes könyvet ingyen a közönségnek még nem ajánlottak fel.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rend. intézet
 Budapest, Semmelweis utca 4., felem. 10/B.
 Rendelőórák: hétköznapokon 10-12 óra és 3-6 óra, vasár- és ünnepnapokon 11-1 óra.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Kíváncsi! **ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet** Budapest, IV., Semmelweis-u. 4., felem. 10/B. Kérem részemre díjtalanul, portómentesen és zárt borítékban elküldeni a „Moderna Villamos Gyógymódor” szövegét.

Név: _____
 Cím: _____

Nők részére külön női könyv.

Helyny vagy idült bujakór - bántalmak

egy gőrvélykór, borbajok, rheuma, (izzag, fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mérgegyulladás, rheumatizmus, a szék, gőgö gyengeség, óngatók, onostesia, torlószerűség és mindenféle szerzett vagy örökelt bujakóros bántalmak esetében, a legmagasabb szintű s minden gyógykezeléssel deázó betegségekkel biztos és győkezes gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái
 melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.00 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Elirányítóza 12. és Andrássy-ut 22. szám.

Sürgöny Bécsből!

A mi „Caesar” zsebbeli gyújtó-szerszámunk bevezetése alkalmából elhatároztuk, hogy minden más reklám mellőzésével 15.000 darabot ezen paratlan gyújtókészületekből forgalomba hozunk s azok a következő leszállított áron kaphatók: 1 drb 4.50 kor., helyett csak 2 kor., 3 drb 4.50 kor., 6 drb 8 kor., 12 drb 14 kor. utánvétellel. Ezen reklámkezelést elfogadásával az árak ismét a nevértékre emelkednek.

„Caesar” a világ legjobb zsebbeli gyújtókészülete. Egy nyomásra azonnal fény es tűz támad. Soha oserben nem hagy! Noha villamos telep, Kicsérlehető tűzke s ezért évekig eltart.

Cím: Gest-Üng. Union Unternehmung für pat. Erfindungen
 Wien, V. Wiedener Hauptstrasse 104.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Piszer Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 625 mm. Browning-sírhuzok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabályozható minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő tisztítószert követően, mely a katasztrófára irányul, ki van zárva. A szelvényekben előír.

Ára 30 Korona. **Havirészlet 4 Kor.**
 12 havi egyenlő részletre 72 Korona

Lepárgandó és kosszánk beküldendő.

Megrendelési tv.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezzel megrendelem Piszer Automata-pisztolyt _____ korona árban, fizetendő _____ kor. havi részletben _____ tól kezdve, Budapest, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költséget magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékesé teszi.

Lakhely: _____
 Kelet: _____
 Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

TATÁRRABSÁG.

Regény két kötetben.
 Irta: **PEKÁR GYULA.**
 Az Akadémia Péczelődijának idei nyertese.

Legújabb irodalmunk legkiválóbb történelmi regénye II. Rákóczi György uralma korából.

Ára a két kötetnek 8 K.
 Kiadta a **FRANKLIN-TÁRSULAT.**

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Kis műkedvelők részére

most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában:

Gyermek-Színház.

Nyolcz eredeti színmű leányok és fiúk számára.

Irta Rudnyánszky Gyula.
 Ára kötve 1 K 80 I.

Tartalom: A tavasz tündére. — A karácsonyfa. — Álom az erdőben. — A hazug. — A fehér ruha. — A varázsgyűrű. — Egyszerű. — A kályha titka.

Kapható: **Lampel R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

LEGUJABB Most jelent meg! LEGUJABB

A legérdekesebb könyv!

A VÉNÜLÉS

elhárítása és az élet meghosszabbítása czélszerű életmóddal és gyógyszerközökkel

Irta: **Dr. LORÁND A.**
 karlsbádi fürdőorvos

Hosszu életre, évek hosszu során át megtartható üde, fiatalos külsőre, tartós jó egészségre és fokozott munkaképességre tehetnek szert mindazok, akik a szerző okos tanácsait követik.

Kapható a kiadótársulatnál (Athenaeum r.-t. Rákóczi-út 54) és minden hazai könyvkereskedésben.

Ára füzeve **4** kor.
 Ára kötve **6** kor.

MILLIÓK

és

MILLIÓK kinlódnak

meleg és nedves időben a viszketési bőrbajban, sőtörben és fagyási fájdalmakból eredő mindennemű kisebesedésekben szenvedők. Ugyenkor kiújulnak a régi bőrbántalmak, excemák és lüktető sebek. Akik elejét akarják venni az ilyen kellemetlen és fájdalmas betegségeknek, akik bőrhámulást, bőrperepezést és bármilyen régi bőrbajból származó kellemetlenségektől teljesen meg akarnak szabadulni, azok saját érdekükben rendeljenek **egy eredeti doboz**

Erényi Ichthiol Salicyl-t

Használható: az arcon, haj közötti bőrbaj és kiütéseknél, ótvár, végbél és láb között gyakran előforduló feldörzsölések, kisebesedések és viszketési bántalmaknál, melegség által képződött kipállott ehető fájdalmaknál

Orvosi nyilatkozatok szerint:

a legjobb desinfiáló, hűsítő, erősen szárító szer.

Orvosi nyilatkozatok szerint:

kizárólagos (specifikum) ellenszer és azonnali fájdalomcsillapító hámorhoidos bántalmaknál; az aranyér ellen a legbiztosabb szer.

Orvosi nyilatkozatok szerint:

a végbél-daganatot lohasztja, visszaféjlesztést gyorsítja, túlzottságát elveszi, fájdalmát megszünteti.

Orvosi nyilatkozatok szerint:

az összes bőrbajok kezelhetők feltűnő eredménnyel, anélkül, hogy bármiféle utókellemetlenségek előadnák magukat.

Orvosi nyilatkozatok szerint:

összes sebeknél, kútegeknél, ótvárnál, nedves és száraz sőtörnél, viszketőség és bőrbajoknál, ahol az összes szárító, gyógyító és desinfiáló szerrel (zink, karbol, dermaf., jodiform, xerofon, sublimát, praeceptát, salicyl, ichthiol stb.) nem lehet eredményeket felmutatni, ott a valódi „Erényi Ichthiol-Salicyl” összeállítását kitanonok és értékesnek minősítették.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla

Diana-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5.

Eredeti nagy doboz ára 3 kor.

Postai rendelések utánvét mellett aznap eszközöltetnek.

Halley üstököse.

Egyre közeledik földünkhöz Halley üstököse és még ma is nyílt és izgató kérdés, vajjon megjelenésének kritikus napján világhatásztrófa lesz-e, vagy más meglepetés éri-e a földet. Erről szól a

Halley üstököse és földünk sorsa cím alatt most megjelent rendkívül érdekes füzet, melyet *Hoffmann Ottó* ismert nevű csillagászati író irt.

A vonzóan megírt füzetben szerző a nevezetes és félelmetes üstökös eddig ismert történetét vázolja és nemcsak az üstökössel és annak pályájával ismerteti meg az olvasót, hanem egyáltalában mindazzal, ami az üstökösre vonatkozik, *betekintést nyújtván az üstökös megjelenése nyomán várható események rejtelmeibe is.* A füzetben 12 érdekes rajz és eredeti fényképfelvétel van. Ára **40 fillér** és aki 45 fillért (levélbélyegeken is) akár a kiadó Athenaeumhoz (Budapest, Rákóczi-út 54.), akár bármelyik könyvruhához beküld, bérmentve megkapja az érdekesítő füzetet.

Tankönyveket és Segédkönyveket

vegyen

Magyarország legrégebb és legnagyobb tankönyvkereskedésében

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wollner F. és Fiai) részvénytársaság
Budapest, VI., Andrásy-út 24.

Itt kapható

az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban s a székiskolákban használt minden tankönyv és segédkönyv a legújabb kiadásban

Postai megrendelések a beérkezés napján azonnal elintéztetnek.

A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jegyzékét kivanatra készséggel megküldjük.

LAMPEL R. Könyvkereskedése
(Wollner F. és Fiai) r.-t.
Budapest, VI., Andrásy-út 24.

Nálam BUTOR

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szeresheti be: 100 koronáig havi részlet 6 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 3 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb., Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

bútorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Bazilika-templom közelében, Váci-körút mellett. — Bútorabumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-84.

FOGAK
3 koronától szájpádas nélkül, gyökérel-távolítás főlegesen, aranykoronák és tartós fogtömések, foghuzások észszerűen és kellemesen. — Vidékiek 12 óra alatt kiküldtetnek. Régi hasznavehetetlen fog-sort hasznavehetővé alakítok. " " " "
Dr. Hegedüs Jakab fogorvos.
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44.
Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

Ürdölészek felvételnek e lapnak kiadóhivatalában.

Kedvező havi részlettörlesztésre

<p>Zörej nélkül gramofonok és az összes létesítő gyártmányu hanglemezek, mindennemű hangszere- k, melyek nagy képes ar- jegyeket és lemezek teljes jegyzékét ingyen és bér- mentve küldjük.</p>	<p>CLEMENT automatikus pisztoly 1909 evi minta. Prowing-pisztoly tökéletes- sítés. Műlényszerűben elér. Ara: 72 korona. Havi részlet 4 korona E pisztoly ismertető jegyzé- ket kivanatra azonnal in- gyen megküldük.</p>	<p>Hegedük Fuvolák Cimbalmok és egyéb forgatható mechanikai hangszere- k, melyek nagy képes arjegyeket ingyen és bér- mentve küldük.</p>
---	--	---

VÁRI ÉS TÁRSA NAGYÁRUHÁZ
BUDAPEST, IV., Múzeum-körút 15.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**
A
LEGELŐNYÖSEBBERN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰR 15
üzletében szereshetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÖLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 20 ÓO RAJZZAL INGYEN & BÉRMENTVE

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 5-C.

Czukorborsói,
gombát, karfiolt, uborkonyát, salátát, hónapos retket és zöld hagymácskát postakosárként 2 és 3 koronaért, savanyított káposztát, hófeheret, métermázsánként 8 kor., postakosárként 1 kor. 72 fill. bérmentve szállít Szabo (Csongrád) 28495

Gyümölcsfa,
díszfa, rózsaszárgyűzőkkel ingyen szállít Weber fűszekéje Békásmegyeren

Asztalosok
ajjóvalmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Kégyelet szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyors írási (Gabelberger-Markovits rendszerű) és gépírás Magyar és német tanfolyamaira, külföldi rendszert, látható írási írógépekre, beiratkozási naponként. Beirattási díj nincs. Tanfolyam díj megkezdett növendékeiket díjtalanul a társaság segített. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28544

Rizike gomba
gomba, has. főzelék, gyümölcs-konzerv, gyümölcsök, szörpök, szeppesek csomagolására kért árjegyzéket. Felkai konzervgyár, Felka, Szepes. 28406

20,000 rózsa
magatörzsi, kapható **Novák János** rózsa-telepén Székelyhid. Árjegyzék bérmentve. 5909

Függőlámpa,
porcelán, üveg, díszműféle stb. csokely részletfizetésre. Kérjen ingyen árajtatót. Ivankevics há. díj. Szeged. 5913

Rózsa, szegfű.
magatörzsi rózsa, csak újdonságok, 2 éves korával, 10 drb. 20-30 K. Magatörzsi rózsa, 2 éves korával, csak régebbi fajta 10 drb. 14-20 K. Bokor-rózsa, 2 éves, csak újdonságok, 10 drb. 9-10 K. Bokor-rózsa, 2 éves, csak régebbi fajta 10 drb. 7-8 K. Császár-szegfű, folyton virítók 10 drb. 5-10 K. Székelykő mindenhol, csomagolás beleértve bérmentve utánvét. Kezsköltem biztos fogadásért, érték vagy pótlásért valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzék díjtalanul. Krausz T. kivitt-kertészete. Fekete-halom. Brassó mellett.

Koporsó asztalosok
részere mindennemű koporsók díszítési, összes tenetkezői ezikkel képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cizukorka. 60 fillert mint denült kapható.

Réz és vasbutor
a legolcsóbb gyári arban, rézagy 30 frt. Gyermek-agy 10 frt. Angol vasagy azél scronnyal 20 frt. Összeeszkő vasagy 3 mat-raezsal 8.25 legjobbmind-ségben kapható Weisz J. Epost. Andrássy-ut 77., (bejárát a Rózsa-utca) Árjegyzék ingyen. 27980

Ajtók és ablakok
régi és új vasrednyűk teljes vasalással. Kapuvas rácsok, kerkeresek, keramillapok, kőhímel lapok olcsón kaphatók

Kelenen Mór
épít-bontás vállalkozó Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-hívtel Visegrádi-u. 27.

Száj és Ártomány fűzők
14 kor. fölfebb. fűzők kaphatók a korszal. Elvált-falok mindenféle lutszivattyú és bazi vízvezeték-berendezéseket le legolcsóbb áron.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 61. E. Telefon 118-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar német levelezés oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szakintartások. A Országos Magyar Gyorsíró-Egyület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1853-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelberger szak-iskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakkiskolája íróképzésnek töl s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68 Beiratások egész napon át.

6 első díjjal kitüntetve!
Kállai Lajos
móltorgyára BUDAPEST, VI., Gyár-utca 23. sz. Teljes írástípus kitűnő esztétik!

Egyedül létező újdonság!
Ezen motorok mindenkor üzemből kaphatók VI. ker., Gyár-utca 23. szám.
Gépész nélküli könnyen kezelhetők.
Gőzgepek cserébe vétetnek.
Külön gazdasági géposztály
Árjegyzék ingyen.

25 koronaerti
készülnek s-ját műhelyben mér-tés után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfijuttyók vagy felöltők finom szövetek-ből, Lichtman Sándor férfiszabó-mester Budacast, Rottenbiller-utca 4-A. sz. Velekre postaiúttal bérmentve hol ben szabásomat kíván-ra hához küldöm. 28599

Rekord hangversenytele-mek
legjobb hangok a világban!

25 cm. min-d-két oldalon bejuszva db K 2.50 10 dt vasárlással K 2.40 — Grammofo-nok K 26.— 26.— 50.—
Fonografok Lyra K 7.—
Fonograf hangerek K 1.30, — csakis utánvétel! SCHMUTZER TEFERBER gramofon és hangtábla nagyraktárban Budapest, József-körút 26/g Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogezedulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszeret 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 756

SCHILLER ISZIDOR
Ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 3. szám.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
hálo, ebédlo, szalon, uriszoba és iroda teljes berendezések. — Das raktár szonyegek, függönyök, te ritók, csillárok, vas-és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-ter 8. szám, ezeltt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Soványág
Az egyedül eredményt kiadó készítmény a dr. Will am Barley tanár ameri erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Versenyesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbejósoknak nélkülözhetetlen tápszor. Kitüntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Féraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, H/1. Telefon 155-80.

BUTOR
részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Folvilágos-tással szolgál.
LISZT ISTVÁN BUDAPEST,
most Kristóf-ter 8. I. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárban, Telefon 171-38. Több mint 500 koppel ellátott árjegyzéket bár-kinek 60 fill. ellen franko elküldjük

Tüleveliek
szállításának legjobb ideje megkezdődött és tart május végéig.
LUZEFENYŐK:
magas 1 drb 10 drb 100 drb korona

20-30 cm	25	2	18
30-40	35	3	26
40-50	55	5	45
50-60	75	7	60
60-80	1	9	90
80-100	1.40	12	100
100-150	1.70	15	150
150-200	2	18	180
200-300	2.50	20	200
300-400	3	20	200

tónján, erdei, fekete, vörös, nemesfenyő darabonként nagy-ság szerint 60-250 ft. Zsoticia (külföldi) tüleveliek 70 legcsobb fajban, ara darabonként nagy-ság szerint 1-10 kor. 100 drb. hol a hely-és külföldi tüvelük. — Ajánlom 50-300 cm magasságban 100.— K. 50 darab 60.— K. 25 drb 30.— korona. — 20 ml ló erdei csamete, luc, erdei, fekete fenyő, kosá-nyos-tölgy 1-4 éves magonczok 100 drb 2-15 kor. 15 ml ló sövénycsamete akác, gladiolus, m. nosgy szarlat 250-75 K 1000 drb. kény. Magatörzsi-és bokori ózsh, minőség sze-lynt 1 dr. 10 fillérel feljebb. — Fajtaronkák és ezek tojái 12 legolcsóbb fajban és pedár: Cichin China, Braconia, Hou-dan, Plymouthe, Roosa, Lanza-baba, Gerington, — Pecking, Aylesbury, és jézsmakacsák, orvosi enteri tulak, bronz-és virgini hófehér pulycok stn. — Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen küld: Graf Dathány Zsemend uradalmi intőzsege Cséndiak, u. p. Ferenczter, Vasmező.

GSZ-FÜRDŐ,
A kontinens legolcsóbb fod-brom gyógyfürdője, nagy rad ócskifással. Meglepő gyorremények a művek megkezdésével, verbaik és mindazon alkali betegségek-nél, hol a jól mint speciatum-jó alkalmazásba. Ivo, furdó, izmászó hidegvizkúrák, szon-savas furdó. Megyitási máis-1-on. Kényelmes előrendű bár-házak, szanatórium, nyugyzer-tár, zongora, lawn-tenisz, tom-bolák, kirándulások, Vasutalho-mas, posta, távrida helyben. Hivatalos orvos Kállós Jenő dr. Állambiztalmok, katonatörz-tek el-ut-idegnyu sely ked-vez ényben részszünek. Pro-spektussal szolgát a furdógy-ozás. Csak a gyógyviz-ötönny használatra kitűnően bevált, megrendítést a furdó-igazgatóságnál és Döskoty L. telárlással Budapeston.

Légszes és villamos csillárok
legelőnyösebben szeresh-tők be Kucsar Sándor bronzárú és csillárgyárá-ban, Budapest, VI. ker., Deasewy-u. 9-11.

VALÓ-
di francia különle-gességei (óvszer) csakis
P. Bergueran Pils leghiresobb párisi gyarostól legelőnyösebben beszerezh-tők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részlete: képes ár-jegyzék ingyen és bérmentve.

Pótvizsgálata,
javítóra, póterettségire, bármilyen vizsgálatra elő-készít: "Száidei Tanfo-lyam" Garay-a. 5. H. 12/a.

Pénzt röglön
butorra, zongorára, varó-gépre, kerékpárra, köny-vekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, lisztá raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza

Tauber
VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-32.

BUTOROK
hálo, ebédlo, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda beren-dezesek, rez- és ma-hagoni butorok, szö-nyegek és függönyök, valódi angol borgear-nitárak eladása s vétele

Wechsler Mária
VII., Király-utca 23. I. em. Kázinoy-u. sarok. 20521

Technikum
Mittweida.
Igazgató: A. Holzt, tanár. Legjobb technikai tanítást adó- és gépész-munkák, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felsze-lyelt elektrotechn. és gépé-ly laboratóriumok. Gyári ta-muló műhelyek. 3000 hallgá-tó a 38. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkar-ság által.

Automatikus tömegfőző,
patkányok részére 4 K. egere-ken 2 K. 40 fill. egy Ajjel 40 ezeret fog felgyelet nélkül, 105-faras nem befolyásolja, magától működik „Eclipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszli fog-ható egy éjjel drba 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Széküldés utánvétel mellett. J. SCHÜLLER, Wien, III. E. Krieglbergasse 6. Számot díjmentő- és közönd-levél.

Zálogezedulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszeret 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27583

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenczter-ter 3 télemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberen-dezeseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol borgear-nitárak és teje ea berendezett miniaszobák, keleti szö-nyegek, csillárok. — Telefon 82-13. 28589

Zálogezedulát,
briliánsot, aranyat, ezüstöt, ékszeret és ruhákat veszek és eladok. Kérjék ékszerész Budapest, VII., Király-utca 8. szám. — Telefonszám 95-49.

A gyermekáldást
2 vagy 3 számra megha-írózni, nagyon okos dolo-és sok pénzmegtakarítás-sal jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer nálaírat beér-kezett, titoktartással küldi 30 fillér magyar levél-bélyeg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin 3. W. 347 Lindenstrasse 51. 2864

NAGY LÁSZLÓ
A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.
Ára 3 korona.
Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) r-t-nál, Budapest, VI., Andrássy-át 31. sz. és minden könyv-kereskedésben.

„Hungaria” beszélg-gépek
kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, rész-letfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u 76. Kérjen árjegyzéket.

100.000
Mert került forgalomba Zilagy : : Agnes szakkönyvek : : 100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv-írók és szerkesztők munkájának értékét. Minden hazaszonyonk nélkülözhetetlen. Ára szep kö-tésben 4.-kor. Megrendeltes: SINGER és WOLNER könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

NEUMAYER LIPOT
Könyvkereskedés